

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΕΠΙΚΥΡΩΜΕΝΟ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ

Βρυξέλλες, 29 Ιουνίου 2010

JURM(2010) 8078 GZ/mer

Η εγγραφή στο πρωτόκολλο του Δικαστηρίου
φέρει τον αριθμό 850970

Λουξεμβούργο, **08-07-2010**

Τηλεαντίγραφο / E-Mail:

Κατατέθηκε στις: 7/07/10

Κατ' εντολή
του Γραμματέα

Lynn Hewlett
Κύριος υπάλληλος διοικήσεως

**ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΕΝΩΣΗΣ**

ΠΡΟΣΦΥΓΗ

βάσει του άρθρου 258 (πρώην 226) της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
της **ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

εκπροσωπούμενης από τον κύριο Γεώργιο ZABBO και κυρία Donatella RECCHIA, μέλη της
Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον κ. Antonio ARESU, μέλος της
Νομικής Υπηρεσίας της Επιτροπής, Bâtiment BECH, 2721 Luxembourg,

- προσφεύγουσας -

κατά

της ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

- καθ'ης -

που έχει ως αντικείμενο να διαπιστωθεί από το Δικαστήριο ότι η Κυπριακή Δημοκρατία μη
θεσπίζοντας τις απαραίτητες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προς
συμμόρφωση με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 1992 σχετικά με
τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και, της άγριας πανίδας και χλωρίδας, ή εν
πάση περιπτώσει μη ανακοινώνοντας τις εν λόγω διατάξεις στην Επιτροπή, παρέβη τις
υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει της οδηγίας αυτής.

Η Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής: «η Επιτροπή») έχει την τιμή να παρουσιάσει
στο Δικαστήριο τα ακόλουθα:

I. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

A. ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμος (Ν. 153 (Ι)/2003)

Ο Περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμος (Ν. 153 (Ι)/2003) ψηφίστηκε και τέθηκε σε εφαρμογή καθ' εναρμόνιση της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, που αφορά τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας. Σκοπός της νομοθεσίας είναι σύμφωνα με το άρθρο 3:

"...(α) η προστασία της βιολογικής ποικιλομορφίας, μέσω της διατήρησης των φυσικών οικοτόπων της άγριας πανίδας και χλωρίδας στη Δημοκρατία,
(β) η διασφάλιση της διατήρησης ή αποκατάσταση σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης των φυσικών οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος και των ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος..."

Στο Παράρτημα ΙΙ, το οποίο περιλαμβάνει εν λόγω είδη, αναφέρεται συγκεκριμένα το είδος *Natrix natrix cypriaca*. Συνεπώς, η μεταφορά του κοινοτικού δικαίου στο εθνικό δίκαιο είναι ικανοποιητική.

B. ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Συνθήκη Προσχώσεως της Κυπριακής Δημοκρατίας

1. Η προαναφερόμενη Συνθήκη τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαΐου 2004. Το Άρθρο 54 της Πράξης περί των όρων προσχώσεως προβλέπει ότι "τα νέα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τα μέτρα που απαιτούνται για να συμμορφωθούν, από την ημερομηνία της προσχώρησης, προς τις διατάξεις των οδηγιών και αποφάσεων κατά την έννοια του άρθρου 249 της Συνθήκης ΕΚ [τόρα άρθρο 288 ΣΛΕΕ] και του άρθρου 161 της Συνθήκης Ευρατόμ, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετική προθεσμία στα Παραρτήματα που αναφέρονται στο άρθρο 24 ή σε άλλες διατάξεις της παρούσας Πράξης ή των Παραρτημάτων της".

Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου

2. Η οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου συμβάλει στην προστασία της βιολογικής ποικιλομορφίας, μέσω της διατήρησης των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας

χλωρίδας και πανίδας στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών. Τα μέτρα τα οποία λαμβάνονται σύμφωνα με την οδηγία αποσκοπούν στη διασφάλιση της διατήρησης ή της αποκατάστασης σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, των φυσικών οικοτόπων και των άγριων ειδών χλωρίδας και πανίδας κοινοτικού ενδιαφέροντος. Το είδος *Natrix natrix cypriaca* είναι ενδημικό είδος προτεραιότητας και περιλαμβάνεται στα παραρτήματα II και IV της οδηγίας.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ:

"[κ]άθε κράτος μέλος, βασιζόμενο στα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα III (στάδιο 1) και στις σχετικές επιστημονικές πληροφορίες, προτείνει έναν κατάλογο τόπων, όπου υποδεικνύεται ποιοι τύποι φυσικών οικοτόπων από τους αναφερόμενους στο παράρτημα I και ποια τοπικά είδη από τα απαριθμούμενα στο παράρτημα II, απαντώνται στους εν λόγω τόπους

...

Ο κατάλογος διαβιβάζεται στην Επιτροπή μέσα σε μια τριετία από τη γνωστοποίηση της παρούσας οδηγίας ταυτόχρονα με τις πληροφορίες για κάθε τόπο. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν ένα χάρτη του τόπου, την ονομασία του, τη θέση του, την έκτασή του, καθώς και τα δεδομένα που προκύπτουν από την εφαρμογή των κριτηρίων του παραρτήματος III (στάδιο 1)...".

4. Το άρθρο 5 της οδηγίας ορίζει ότι:

"1. Σε έκτακτες περιπτώσεις κατά τις οποίες η Επιτροπή διαπιστώνει ότι ένας τόπος, στον οποίο υπάρχει τύπος φυσικού οικοτόπου ή είδος προτεραιότητας, δεν έχει περιληφθεί σε ένα εθνικό κατάλογο που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1, ενώ, βάσει πρόσφορων και αξιόπιστων επιστημονικών πληροφοριών, φαίνεται απαραίτητη η διατήρηση του εν λόγω τύπου φυσικού οικοτόπου προτεραιότητας ή η επιβίωση του εν λόγω είδους προτεραιότητας, κινείται μια διαδικασία διμερούς συνεννόησης μεταξύ του εν λόγω κράτους μέλους και της Επιτροπής για να αντιπαραβληθούν τα επιστημονικά δεδομένα που χρησιμοποίησαν τα δύο μέρη.

...

4. Κατά την περίοδο συνεννόησης και εν αναμονή της απόφασης του Συμβουλίου, ο οικείος τόπος υπόκειται στις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 2."

5. Το άρθρο 12, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας προβλέπει ότι "[τ]α κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεσπισθεί ένα καθεστώς αυστηρής προστασίας των ζωικών ειδών που αναφέρονται στο σημείο α) του παραρτήματος IV, στην περιοχή φυσικής κατανομής τους, που να απαγορεύει:
- α) κάθε μορφή σύλληψης ή θανάτωσης, εκ προθέσεως, δειγμάτων αυτών των ειδών λαμβανομένων στη φύση·
 - β) να παρενοχλούνται εκ προθέσεως τα εν λόγω είδη, ιδίως κατά την περίοδο αναπαραγωγής, την περίοδο κατά την οποία τα νεογνά εξαρτώνται από τη μητέρα, τη χειμερία νάρκη και τη μετανάστευση·
 - γ) την εκ προθέσεως καταστροφή ή τη συλλογή των αυγών στο φυσικό περιβάλλον·
 - δ) τη βλάβη ή καταστροφή των τόπων αναπαραγωγής ή των τόπων ανάπαυσης".

II. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

6. Στις 12 Ιουλίου 2006 η Επιτροπή έλαβε καταγγελία από την Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου αναφορικά με την ελλιπή προστασία του νερόφιδου *Natrix natrix cypriaca*, ενδημικού είδους της Κύπρου, αριθ. SG/CdC(2006)A/5429 (Παράρτημα A1). Σύμφωνα με την εν λόγω καταγγελία η Κυπριακή Δημοκρατία δε συμπεριέλαβε την περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου στον εθνικό κατάλογο των προτεινόμενων Τόπων Κοινοτικής Σημασίας (εφεξής πTKΣ) και συνακολούθως δεν έλαβε επαρκή μέτρα για την θέσπιση ενός καθεστώτος αυστηρής προστασίας για το προαναφερόμενο είδος. Επιπροσθέτως, η Κυπριακή Δημοκρατία ανέχεται δραστηριότητες οι οποίες βλάπτουν το είδος και καταστρέφουν τον οικότοπο του στην εν λόγω περιοχή, καθώς και στο φράγμα Ξυλιάτου (που είναι μέρος του πTKΣ Μαδαρή-Παπουτσά). Συγκεκριμένα, οι δραστηριότητες περιλαμβάνουν λειτουργία αγωνιστικού χώρου για μοτοσυκλέτες, παράνομη υπεράντληση υδάτων, παράνομο σκοπευτήριο και πίεςεις για οικιστική και τουριστική ανάπτυξη. Προς επίρρωση των επιχειρημάτων τους, οι καταγγέλλοντες επικαλούνται, μεταξύ άλλων, και τη μελέτη Αυστριακής εμπειρογνώμονος (Dr. Birgit Blosat, *Study for the Conservation and Protection of the Cypriot grass snake*, November 2002) η οποία προσελήφθη από τις Κυπριακές αρχές και στα συμπεράσματα της οποίας αναφέρεται και η καταγγελία.
7. Η Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη τις διαθέσιμες πληροφορίες απέστειλε στην Κυπριακή Δημοκρατία προειδοποιητική επιστολή, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο

άρθρο 258 ΣΛΕΕ (πρώην 226), στις 23 Μαρτίου 2007, αριθ. SG(2007)D/201466 (Παράρτημα Α2), μέσω της οποίας επέστησε την προσοχή της τελευταίας στην ανεπαρκή προστασία του προαναφερόμενου *Natrix natrix cypriaca*. Η επιστολή επικεντρώθηκε, πρώτον, στην παράλειψη της περιοχής Λίμνης Παραλιμνίου από τον εθνικό κατάλογο πΤΚΣ και, δεύτερον, στην έλλειψη προστασίας της εν λόγω περιοχής καθώς και του Φράγματος Ξυλιάτου. Σύμφωνα με τη βάση δεδομένων για την οδηγία 92/43/ΕΟΚ και τα τυποποιημένα έντυπα δεδομένων για τους πΤΚΣ που έχουν περιληφθεί στον κυπριακό κατάλογο, το εν λόγω είδος *Natrix natrix cypriaca* απαντάται σε 3 περιοχές: Μαδαρή-Παπουτσά (CY2000005), Κοιλάδα Ποταμού Μαρουλένιας (CY200010) και Κοιλάδα Ποταμού Περιστερώνα (CY200011).

8. Η Κυπριακή Δημοκρατία δεν αμφισβήτησε σε κανένα στάδιο της διαδικασίας το γεγονός ότι η εν λόγω περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου πρέπει να συμπεριληφθεί στον κυπριακό κατάλογο των πΤΚΣ. Αφενός, σύμφωνα με τη μελέτη της Αυστριακής εμπειρογνώμονος, η οποία προσελήφθη από τις Κυπριακές αρχές, ο πληθυσμός του είδους *Natrix natrix cypriaca* στην περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου βρίσκεται σε καλύτερη κατάσταση από ότι στο φράγμα Ξυλιάτου, αλλά και από ότι στις άλλες δύο περιοχές όπου το είδος απαντάται, και μπορεί να αποτελέσει βάση για την επανεισαγωγή του είδους στο φράγμα Ξυλιάτου, όπου ο πληθυσμός του έχει μειωθεί εξαιτίας των πιέσεων που δέχεται. Επιπροσθέτως, στην εν λόγω μελέτη διαφαίνεται ότι η πλειοψηφία του πληθυσμού του είδους βρίσκεται στην περιοχή Λίμνης Παραλιμνίου (Παράρτημα Α3). Αφετέρου, το Μεσογειακό Βιογεωγραφικό Σεμινάριο για την αξιολόγηση των καταλόγων πΤΚΣ της Κύπρου και της Μάλτας, το οποίο έλαβε χώρα στις 6 Δεκεμβρίου 2006, κατέληξε, μεταξύ άλλων, ότι ο κυπριακός κατάλογος πΤΚΣ εξακολουθεί να είναι "μετρίως ανεπαρκής" ως προς το είδος *Natrix natrix cypriaca*. (Παράρτημα Α4). Σε απάντηση της ως προς τα προκαταρκτικά συμπεράσματα του εν λόγω σεμιναρίου, η Κυπριακή Δημοκρατία δήλωσε ότι μελετά την συμπερίληψη της περιοχής Λίμνης Παραλιμνίου στους πΤΚΣ (Παράρτημα Α5).
9. Ακολούθως, η Κυπριακή Δημοκρατία απάντησε στην προαναφερόμενη προειδοποιητική επιστολή, με επιστολή της ημερομηνίας 25 Μαΐου 2007, αριθ. SG/CDC/2007/A/4172 (Παράρτημα Α6), στην οποία αναφέρεται ότι η αρμόδια αρχή βρίσκεται σε διάλογο με τα εμπλεκόμενα μέρη ώστε να υπάρξει κοινά αποδεκτή πρόταση για να συμπεριληφθεί η

Λίμνη Παραλιμνίου στον εθνικό κατάλογο πΤΚΣ, η οποία αναμένεται έως το τέλος του 2007.

10. Αναφορικά με την έλλειψη προστασίας της Λίμνης Παραλιμνίου και του Φράγματος Ευλιάτου, η Κυπριακή Δημοκρατία δήλωσε τα διάφορα μέτρα τα οποία ελήφθησαν για ενίσχυση της προστασίας το 2002 (τερματισμός του εμπλουτισμού του Φράγματος Ευλιάτου με πέστροφες, απαγόρευση ψαρέματος, αφαίρεση ψαριών που αποτελούν κίνδυνο για το *Natrix natrix cypriaca*), τα μέτρα που εισηγήθηκε η προαναφερόμενη Αυστριακή εμπειρογνώμων (όπως η κατασκευή 5 μικρών λιμνών πλησίον του φράγματος, η συμπερίληψη της περιοχής της Λίμνης Παραλιμνίου στον κατάλογο πΤΚΣ, εφαρμογή προγράμματος αναπαραγωγής σε αιχμαλωσία για την υποστήριξη του πληθυσμού του είδους στο Φράγμα Ευλιάτου), τη συνέχεια που δόθηκε στα προτεινόμενα μέτρα, καθώς και συγκεκριμένα μέτρα στην περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου (σύσταση επιτροπής παρακολούθησης, ενημέρωση του κοινού στις γειτονικές κοινότητες, συσκέψεις με το δήμο για την απομάκρυνση της αγωνιστικής πίστας και τον τερματισμό της παράνομης άντλησης νερού). Συνακολούθως, η Κυπριακή Δημοκρατία δήλωσε ότι η αποστολή της προειδοποιητικής επιστολής είναι πρόωρη και νομικά μη επιτρεπτή, διότι, η Επιτροπή όφειλε ν' ακολουθήσει τη διαδικασία του άρθρου 5 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, αντί της διαδικασίας παραβίασης του άρθρου 258 ΣΛΕΕ (πρώην 226).
11. Η Επιτροπή με επιστολή, ημερομηνίας 6 Ιουνίου 2008, αριθ. SG(2008)D/203620, διετύπωσε αιτιολογημένη γνώμη (Παράρτημα Α7), στην οποία κατέληγε ότι η Κυπριακή Δημοκρατία μη θεσπίζοντας τις απαραίτητες προς συμμόρφωση με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει της οδηγίας αυτής. Η Επιτροπή κάλεσε την Κυπριακή Δημοκρατία να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για να συμμορφωθεί με την αιτιολογημένη γνώμη εντός προθεσμίας δύο μηνών από τη κοινοποίηση της επιστολής.
12. Η Κυπριακή Δημοκρατία με επιστολή, αριθ. SG/CDC/2008/A/6455 (Παράρτημα Α8), ημερομηνίας 12 Αυγούστου 2008, αιτήθηκε τρίμηνη παράταση της προθεσμίας απάντησης στην αιτιολογημένη γνώμη μέχρι την 9^η Νοεμβρίου 2008. Επιπλέον, η Κυπριακή Δημοκρατία αναφέρθηκε στην επικείμενη συζήτηση στο Υπουργικό Συμβούλιο σχετικά με την πρόταση για συμπερίληψη της Λίμνης Παραλιμνίου στον

εθνικό κατάλογο πΤΚΣ. Στις 21 Νοεμβρίου 2008, η Κυπριακή Δημοκρατία απάντησε στην προαναφερόμενη αιτιολογημένη γνώμη, αριθ. SG/CDC/2008/A/8731 (Παράρτημα Α9) υιοθετώντας το περιεχόμενο των δύο προηγούμενων επιστολών της, ημερομηνίας 25 Μαΐου 2007 και 12 Αυγούστου 2008 (Παραρτήματα Α6 και Α8). Επιπροσθέτως, η Κυπριακή Δημοκρατία στην εν λόγω επιστολή, αναφέρθηκε στα μέτρα που έχουν ληφθεί ως προς την προστασία του *Natrix natrix cypriaca* και σημείωσε την πρόοδο που έλαβε χώρα για περίληψη της Λίμνης Παραλιμνίου στους πΤΚΣ.

13. Η Κυπριακή Δημοκρατία με επιστολή της, αρ. DG Ενν/Α2/14345, ημερομηνίας 29 Ιανουαρίου 2009 (Παράρτημα Α10) ενημέρωσε την Επιτροπή ότι η Επιστημονική Επιτροπή, η οποία έχει συσταθεί ενέκρινε την ένταξη της Λίμνης Παραλιμνίου στο Δίκτυο «Natura 2000» στις 19 Δεκεμβρίου 2008. Η εν λόγω γνωστοποίηση δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 16 Ιανουαρίου 2009 στην οποία αναφέρεται ότι, ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος καταρτίζει την περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου ως πΤΚΣ και δίδεται προθεσμία 30 ημερών για υποβολή ενστάσεων (Παράρτημα Α11).
14. Στις 10 Αυγούστου 2009, η Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου έστειλε καταγγελία στην Επιτροπή με σκοπό να την ενημερώσει για περαιτέρω εξελίξεις (Παράρτημα Α12). Από την εν λόγω επιστολή προκύπτει ότι η Κυπριακή Δημοκρατία δεν είχε ακόμα συμπεριλάβει την περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου στους πΤΚΣ. Επιπλέον, η υπό εξέταση περιοχή εξαιρεί το βόρειο τμήμα της Λίμνης. Κατά δεύτερον, η Κυπριακή Δημοκρατία δεν είχε προβεί σε οποιαδήποτε μέτρα για την προστασία της εν λόγω περιοχής από παράνομες δραστηριότητες όπως η εμβάθυνση της γης, η υπεράντληση υδάτων, η λειτουργία χώρου για αγώνες μοτοσικλέτας και σκοπευτηρίου εντός των ορίων της Λίμνης που προκαλεί σοβαρές διαταραχές και πιθανές ζημιές από υπολείμματα μολύβδου. Κατά τρίτον, το Μάρτιο 2009 η αρμόδια αρχή για έγκριση σχεδίων στην Κυπριακή Δημοκρατία (η Υπηρεσία Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος) εξέδωσε γνωμάτευση αναφορικά με την οριοθέτηση 304 οικοπέδων εντός της Λίμνης για συγκεκριμένη εταιρεία στο τμήμα που έχει προταθεί για αποκλεισμό από τους πΤΚΣ. Η εν λόγω γνωμάτευση συμπέρανε ότι δεν φέρει ένσταση στη χορήγηση πολεοδομικής άδειας για διαχωρισμό γης σε 304 οικόπεδα, βάσει κάποιων όρων (Παράρτημα Α13).

Όπως επεσήμαναν οι καταγγέλλοντες στην εν λόγω επιστολή (Παράρτημα A12, σελίδα 2, παράγραφος 5), στις 24 Απριλίου 2009 δημοσιεύτηκε η τροποποίηση του Τοπικού Σχεδίου Παραλιμνίου στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας (Παράρτημα A13α), η οποία μετέτρεψε το βόρειο άκρο της Λίμνης σε οικιστική ζώνη.

15. Στις 8 Σεπτεμβρίου 2009, η Κυπριακή Δημοκρατία ενημέρωσε την Επιτροπή ότι έχει προτείνει την Λίμνη Παραλιμνίου ως επιπρόσθετο πΤΚΣ και ότι η εν λόγω απόφαση θα αποσταλεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου (Παράρτημα A14).
16. Στις 18 Δεκεμβρίου 2009, η Επιτροπή με επιστολή, αρ. ENV A2/CNN/cp-Ares(2009)/387998 (Παράρτημα A15) για ακόμη μια φορά υπογράμμισε την σημασία της πλήρους εφαρμογής των όρων προστασίας της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και εξέφρασε την ανησυχία της για τις απειλές που δέχεται το είδος *Natrix natrix cyprica*. Κατά τον εν λόγω χρόνο η Κυπριακή Δημοκρατία δεν είχε ακόμα κοινοποιήσει την συμπερίληψη της Λίμνης Παραλιμνίου στους πΤΚΣ. Η Επιτροπή αναφέρθηκε συγκεκριμένα σε καταγγελίες αναφορικά με την οικιστική ανάπτυξη στο βόρειο τμήμα της λίμνης.
17. Η Κυπριακή Δημοκρατία ενημέρωσε την Επιτροπή ότι η Λίμνη Παραλιμνίου συμπεριλήφθηκε επίσημα στο Δίκτυο «Natura 2000» στις 24 Νοεμβρίου 2009, με επιστολή, ημερομηνίας 23 Δεκεμβρίου 2009. Η Κυπριακή Δημοκρατία κατέθεσε στις 24 Νοεμβρίου 2009 μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος Central Data Repository του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος, τον αναθεωρημένο εθνικό κατάλογο των περιοχών του Δικτύου «Natura 2000» της Κύπρου, στον οποίο συμπεριλήφθηκε και η περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου (Παράρτημα A16). Παρά ταύτα, η Κυπριακή Δημοκρατία παρέλειψε το βόρειο άκρο της Λίμνης από τους πΤΚΣ.
18. Η Κυπριακή Δημοκρατία με επιστολή, αρ. D.G.ENV 36681 (Παράρτημα A17) ημερομηνίας 25 Ιανουαρίου 2010 απάντησε στην προαναφερόμενη επιστολή της Επιτροπής, ημερομηνίας 18 Δεκεμβρίου 2009. Στην εν λόγω επιστολή η Κυπριακή Δημοκρατία πληροφόρησε την Επιτροπή ότι η Λίμνη Παραλιμνίου έχει συμπεριληφθεί στους εθνικούς πΤΚΣ και επισύναψε σχετική γνωστοποίηση (Παράρτημα A16).¹

¹ Η Κυπριακή Δημοκρατία δεν περιέλαβε όμως ολόκληρη τη Λίμνη, αφού το βόρειο τμήμα της Λίμνης εξαιρέθηκε (βλ. παράγραφο 24).

Επιπλέον ενημέρωσε την Επιτροπή ότι η υποβολή για εξέταση των ενστάσεων από την Επιστημονική Επιτροπή ολοκληρώθηκε και τα προτεινόμενα όρια της περιοχής έχουν εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18 Νοεμβρίου 2009. Περαιτέρω, υποστηρίχθηκε ότι η διαδικασία χαρτογράφησης των οικοτόπων και των ειδών της περιοχής έχει ολοκληρωθεί και συνεπώς το Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων και ο χάρτης με τα όρια της περιοχής προς ένταξη στο Δίκτυο «Natura 2000» έχουν οριστικοποιηθεί. Εν συνεχεία η Κυπριακή Δημοκρατία απέρριψε τις προαναφερόμενες καταγγελίες στις οποίες αναφέρεται η Επιτροπή για οικιστική ανάπτυξη στο βόρειο τμήμα της λίμνης (Παράρτημα Α17, σελίδα 2, παράγραφος 4).

III. ΝΟΜΙΚΗ ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ

19. Η Συνθήκη Προσχώρησης της Κυπριακής Δημοκρατίας τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαΐου 2004. Δυνάμει του άρθρου 54 της Πράξης περί των όρων προσχώρησης, "τα νέα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τα μέτρα που απαιτούνται για να συμμορφωθούν, από την ημερομηνία της προσχώρησης, προς τις διατάξεις των οδηγιών και αποφάσεων κατά την έννοια του άρθρου 249 της Συνθήκης ΕΚ [τόρα άρθρο 288 ΣΛΕΕ] και του άρθρου 161 της Συνθήκης Ευρατόμ, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετική προθεσμία στα Παραρτήματα που αναφέρονται στο άρθρο 24 ή σε άλλες διατάξεις της παρούσας Πράξης ή των Παραρτημάτων της". Πρέπει να τονιστεί ότι δε χορηγήθηκε στην Κυπριακή Δημοκρατία μεταβατική περίοδος σε ό,τι αφορά στην κοινοποίηση του εθνικού καταλόγου πΤΚΣ.
20. Η Επιτροπή δια της παρούσης προβάλλει τρεις αιτιάσεις εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας. Κατά πρώτον, η Επιτροπή φρονεί ότι η παράλειψη ολόκληρης της περιοχής Λίμνης Παραλιμνίου από τον εθνικό κατάλογο πΤΚΣ, παραβιάζει το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Κατά δεύτερον, η Κυπριακή Δημοκρατία παραβιάζει τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, όπως αυτή έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο, ανεχόμενη δραστηριότητες που θέτουν σε σοβαρό κίνδυνο τα οικολογικά χαρακτηριστικά της Λίμνης Παραλιμνίου, καθώς και την έλλειψη αναγκαίων μέτρων προστασίας για να διαφυλαχθεί ο πληθυσμός του είδους *Natrix natrix cypriaca*. Κατά τρίτον, η έλλειψη αναγκαίων μέτρων ώστε να θεσπισθεί και να εφαρμοστεί ένα καθεστώς αυστηρής προστασίας του ενδημικού είδους

προτεραιότητας επίσης παραβιάζει τις υποχρεώσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας δυνάμει του άρθρου 12, παράγραφος 1, στοιχεία α', β' και δ' της εν λόγω οδηγίας.

I. Παράλειψη της περιοχής Λίμνης Παραλιμνίου από τον εθνικό κατάλογο πΤΚΣ

21. Η Επιτροπή φρονεί ότι η Κυπριακή Δημοκρατία μη έχοντας συμπεριλάβει την περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου στον εθνικό κατάλογο πΤΚΣ, μέχρι τον Δεκέμβριο του 2009 παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας. Σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο "κάθε κράτος μέλος, βασιζόμενο στα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ (στάδιο 1) και στις σχετικές επιστημονικές πληροφορίες, προτείνει έναν κατάλογο τόπων, όπου υποδεικνύεται ποιοι τύποι φυσικών οικοτόπων από τους αναφερόμενους στο παράρτημα Ι και ποια τοπικά είδη από τα απαριθμούμενα στο παράρτημα ΙΙ, απαντώνται στους εν λόγω τόπους".
22. Αναφορικά με το άρθρο 5, παράγραφος 1 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ - το οποίο επικαλείται η Κυπριακή Δημοκρατία στην προαναφερθείσα επιστολή της ημερομηνίας 25 Μαΐου 2007 - πρέπει να τονιστεί ότι η εν λόγω διάταξη εισάγει ειδική διαδικασία η οποία χρησιμοποιείται "σε έκτακτες περιπτώσεις", και έχει ως στόχο να "αντιπαραβληθούν τα επιστημονικά δεδομένα που χρησιμοποίησαν τα δύο μέρη". Το εν λόγω άρθρο προβλέπει ότι "[σ]ε έκτακτες περιπτώσεις κατά τις οποίες η Επιτροπή διαπιστώνει ότι ένας τόπος, στον οποίο υπάρχει τύπος φυσικού οικοτόπου ή είδος προτεραιότητας, δεν έχει περιληφθεί σε ένα εθνικό κατάλογο που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1, ενώ, βάσει πρόσφορων και αξιόπιστων επιστημονικών πληροφοριών, φαίνεται απαραίτητη η διατήρηση του εν λόγω τύπου φυσικού οικοτόπου προτεραιότητας ή η επιβίωση του εν λόγω είδους προτεραιότητας, κινείται μια διαδικασία διμερούς συνεννόησης μεταξύ του εν λόγω κράτους μέλους και της Επιτροπής για να αντιπαραβληθούν τα επιστημονικά δεδομένα που χρησιμοποίησαν τα δύο μέρη." Συνεπώς, η διάταξη αυτή προϋποθέτει την ύπαρξη επιστημονικής διαφωνίας μεταξύ της Επιτροπής και του Κράτους Μέλους, η οποία δεν υπάρχει εδώ. Εν προκειμένω, οι πληροφορίες που χρησιμοποιήθηκαν από τα δύο μέρη είναι κοινές και δεν αμφισβητούνται. Συγκεκριμένα περιλαμβάνουν την μελέτη της Αυστριακής εμπειρογνώμονος Δρ. Birgit Blosat, καθώς και τα πορίσματα του Μεσογειακού

Βιογεωγραφικού Σεμιναρίου για την αξιολόγηση των καταλόγων πΤΚΣ της Κύπρου και της Μάλτας, το οποίο έλαβε χώρα στις 6 Δεκεμβρίου 2006. Το Μεσογειακό Βιογεωγραφικό Σεμινάριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο κυπριακός κατάλογος πΤΚΣ εξακολουθεί να είναι "μετρίως ανεπαρκής" ως προς το είδος *Natrix natrix cypriaca*.

Η Κυπριακή Δημοκρατία στις επιστολές της ημερομηνίας 12 Αυγούστου 2008 και 21 Νοεμβρίου 2008 (Παραρτήματα Α8 και Α9) δεσμεύτηκε όπως συμπεριλάβει την περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου στον εθνικό κατάλογό με τους πΤΚΣ. Συνεπώς δεν υφίσταται ζήτημα επιστημονικής διαφωνίας και αντιπαραβολής δεδομένων. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,² η Επιτροπή διαθέτει διακριτική ευχέρεια όσον αφορά την κίνηση της διαδικασίας παράβασης και την άσκηση της προσφυγής στο Δικαστήριο.

23. Η Κυπριακή Δημοκρατία δεν αμφισβήτησε την ανάγκη για περίληψη της Λίμνης Παραλιμνίου στους πΤΚΣ. Αυτό προκύπτει ξεκάθαρα από τις απαντήσεις της στην προειδοποιητική επιστολή, καθώς και στην αιτιολογημένη γνώμη, (Παραρτήματα Α6, σελίδα 2, Α8, σελίδα 2 και Α9) όπου η Κυπριακή Δημοκρατία αναφέρεται στην πρόθεση της να προτείνει την Λίμνη Παραλιμνίου ως πΤΚΣ και στις ενέργειες τις οποίες έχει προβεί για την διεκπεραίωση της ενέργειας αυτής. Περαιτέρω διαφαίνεται στη μελέτη της Αυστριακής εμπειρογνώμονος ότι ο πληθυσμός του είδους *Natrix natrix cypriaca* στην περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου βρίσκεται σε καλύτερη κατάσταση από ότι στο φράγμα Ξυλιάτου (αλλά και από ότι στις άλλες δύο περιοχές όπου το είδος απαντάται) και ως εκ τούτου μπορεί να αποτελέσει βάση για την επανεισαγωγή του είδους στο φράγμα Ξυλιάτου. Παρά ταύτα, η Λίμνη δεν συμπεριλήφθηκε στον εθνικό κατάλογο πΤΚΣ πριν την εκκίνηση της προθεσμίας της αιτιολογημένης γνώμης και συνεπώς η Κυπριακή Δημοκρατία παραβίασε το άρθρο 4, παράγραφο 1 της οδηγίας.

² Βλέπε ιδίως: απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Δεκεμβρίου 1989, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, C-329/88, Συλλογή 1989, σελίδα 4159· απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Νοεμβρίου 1990, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, C-200/88, Συλλογή 1990, σελίδα I-04299· απόφαση του Δικαστηρίου (έκτο τμήμα) της 21ης Ιανουαρίου 1999, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Βασιλείου του Βελγίου, C-207/97, Συλλογή 1999, σελίδα I-00275· απόφαση του Δικαστηρίου (πέμπτο τμήμα) της 25ης Νοεμβρίου 1999, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιρλανδίας, C-212/98, Συλλογή 1999, σελίδα I-08571.

24. Η Κυπριακή Δημοκρατία στις 24 Νοεμβρίου 2009, με επιστολή, ημερομηνίας 23 Δεκεμβρίου 2009, δηλαδή μετά την εκπνοή της προθεσμίας της αιτιολογημένης γνώμης, ενημέρωσε την Επιτροπή ότι η Λίμνη Παραλιμνίου συμπεριλήφθηκε επίσημα στο Δίκτυο «Natura 2000» (Παράρτημα A16). Παρά ταύτα, η Κυπριακή Δημοκρατία παρέλειψε το σημαντικό βόρειο άκρο της Λίμνης από τους πΤΚΣ όπως επεσήμανε και η Αυστριακή εμπειρογνώμων (Παράρτημα A19). Η αρμόδια αρχή για έγκριση σχεδίων στην Κυπριακή Δημοκρατία εξέδωσε γνωμάτευση αναφορικά με την οριοθέτηση 304 οικοπέδων εντός της Λίμνης για συγκεκριμένη εταιρεία στο τμήμα που έχει προταθεί για αποκλεισμό από τους πΤΚΣ το Μάρτιο 2009, η οποία συμπέρανε ότι δεν φέρει ένσταση στη χορήγηση πολεοδομικής άδειας για διαχωρισμό γης σε 304 οικόπεδα, βάσει κάποιων όρων (Παράρτημα A13). Όπως επεσήμαναν οι καταγγέλλοντες σε επιστολή τους και προαναφέρεται στην παράγραφο 14 (Παράρτημα A12, σελίδα 2, παράγραφος 5), στις 24 Απριλίου 2009 δημοσιεύτηκε η τροποποίηση του Τοπικού Σχεδίου Παραλιμνίου στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας (Παράρτημα A13α), η οποία μετέτρεψε το βόρειο άκρο της Λίμνης σε οικιστική ζώνη και έχει παραληφθεί από τους πΤΚΣ. Το εν λόγω τμήμα αντιπροσωπεύει περίπου το 20% της συνολικής επιφάνειας της Λίμνης (Παράρτημα A18). Σύμφωνα με επιστολή της Αυστριακής εμπειρογνώμονος, ημερομηνίας 8 Ιουνίου 2010, αρ. DG ENV/A.2/315767, ο χαρακτηρισμός της λίμνης ως πΤΚΣ δεν μπορεί να θεωρηθεί ικανοποιητικός εφόσον δεν συμπεριληφθεί και το βόρειο τμήμα της γιατί η εν λόγω λίμνη πρέπει να προστατευτεί ως ένα συνεκτικό οικοσύστημα (Παράρτημα A19). Ως εκ τούτου δε δικαιολογείται οποιοσδήποτε περιορισμός στην έκταση του οικοτόπου, ο οποίος έχει ήδη αλλοιωθεί σημαντικά λόγω παράνομων δραστηριοτήτων και οικιστικής ανάπτυξης. Επιπροσθέτως, η Επίτροπος Διοικήσεως της Κυπριακής Δημοκρατίας (Ombudsman), καταλήγει σε έκθεση της, ημερομηνίας 4 Νοεμβρίου 2009, ότι η εν λόγω απόφαση της διοίκησης είναι λανθασμένη (Παράρτημα A20).³

25. Κατά τη νομολογία, "το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και

³ Η Επίτροπος Διοικήσεως ανέλυσε όλα τα στοιχεία και ειδικότερα τις ενστάσεις για την εισαγωγή της περιοχής στην οικιστική ζώνη και στην έκθεση της δηλώνει πως "παραμένει αδιευκρίνιστο το πώς συμβιβάζεται ή και νομιμοποιείται η ένταξη στην οικιστική ζώνη περιοχής που πρέπει με βάση την ισχύουσα νομοθεσία να καθοριστεί ως ειδική ζώνη διατήρησης" (Παράρτημα A20α).

της άγριας πανίδας και χλωρίδας, έχει την έννοια ότι ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να λαμβάνει υπόψη του τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές απαιτήσεις, καθώς και τις περιφερειακές και τοπικές ιδιομορφίες, τις οποίες αναφέρει το άρθρο 2, παράγραφος 3, της εν λόγω οδηγίας, κατά την επιλογή και την οριοθέτηση των τόπων που πρέπει να προτείνει στην Επιτροπή ως τόπους δυναμένους να χαρακτηρισθούν κοινοτικής σημασίας".⁴ Όπως καθίσταται σαφές από τις προαναφερόμενες δραστηριότητες (βλ. παράγραφος 14) στην περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου η παράλειψη της από τους πΤΚΣ βασίζεται, μεταξύ άλλων, σε οικονομικούς και κοινωνικούς λόγους, όπως περιγράφονται κ στην μελέτη της Δρ. Birgit Blosat (Παράρτημα Α21). Συγκεκριμένα, προβλήματα τα οποία επικαλείται η Κυπριακή Δημοκρατία όπως η χρονοβόρος και δύσκολη διαδικασία για κατάληξη σε συμφωνία με τα εμπλεκόμενα μέρη (δηλαδή το Δήμο Παραλιμνίου και τους ιδιοκτήτες γης στην περιοχή) λόγω του μεγάλου κατάταμαχισμού του κλήρου και του πολύ μεγάλου αριθμού ιδιοκτητών (Παράρτημα Α8), δεν μπορούν να δικαιολογήσουν την παράλειψη της Λίμνης από τον εθνικό κατάλογο πΤΚΣ.

26. Επιπροσθέτως, η Κυπριακή Δημοκρατία δεν μπορεί να αιτιολογήσει την παράλειψη του βόρειου τμήματος της Λίμνης Παραλιμνίου στους πΤΚΣ βάσει τέτοιων οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών απαιτήσεων, και συγκεκριμένα όπως διαφαίνεται στην έκθεση της Επιτροπής Διοικήσεως της Κυπριακής Δημοκρατίας, στην επιθυμία των ιδιοκτητών της γης της περιοχής Λίμνης Παραλιμνίου να μην εμπλακούν σε διαδικασίες ανταλλαγής γης με το δημόσιο γιατί η διαδικασία είναι χρονοβόρα (Παράρτημα Α22).
27. Η συμπερίληψη της Λίμνης Παραλιμνίου – παραλείποντας το σημαντικό βόρειο άκρο της Λίμνης (Παράρτημα Α19) – στους πΤΚΣ κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή στις 23 Δεκεμβρίου 2009, δηλαδή μετά την εκπνοή της προθεσμίας της αιτιολογημένης γνώμης. Παρά ταύτα η Επιτροπή φρονεί ότι η Κυπριακή Δημοκρατία μη έχοντας συμπεριλάβει ολόκληρη την Λίμνη Παραλιμνίου στον εθνικό κατάλογο πΤΚΣ, παραβιάζει το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

⁴ Απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Νοεμβρίου 2000, The Queen κατά Secretary of State for the Environment, Transport and the Regions, ex parte First Corporate Shipping Ltd, παρισταμένων των: World Wide Fund for Nature UK (WWF) και Avon Wildlife Trust, C-371/98, Συλλογή 2000, σελίδα I-09235, παράγραφος 25.

II. Ανοχή δραστηριοτήτων που υποβαθμίζουν και καταστρέφουν τον οικοτόπο

28. Η Επιτροπή φρονεί ότι συγκεκριμένες δραστηριότητες στην Λίμνη Παραλιμνίου υποβαθμίζουν και καταστρέφουν τον οικοτόπο του είδους και συνεπώς μην έχοντας λάβει τα αναγκαία μέτρα προστασίας για να διαφυλαχθεί ο πληθυσμός του είδους *Natrix natrix cypriaca*, η Κυπριακή Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, βάσει της ερμηνείας του άρθρου 4, παράγραφος 1 από το Δικαστήριο.
29. Αναφορικά με την προστασία των πΤΚΣ, το Δικαστήριο, ερμηνεύοντας την οδηγία 92/43/ΕΟΚ έκρινε ότι "τα κράτη μέλη υποχρεούνται, δυνάμει της οδηγίας, να λαμβάνουν μέτρα προστασίας «κατάλληλα» να διαφυλάξουν το οικολογικό ενδιαφέρον των τόπων οι οποίοι δύνανται να χαρακτηρισθούν ως τόποι κοινοτικής σημασίας και έχουν συμπεριληφθεί στους διαβιβαζόμενους προς την Επιτροπή εθνικούς καταλόγους, στους οποίους τόπους περιλαμβάνονται, ιδίως, οι παρέχοντες προστασία σε φυσικούς οικοτόπους προτεραιότητας ή σε είδη προτεραιότητας."⁵ Επίσης, το Δικαστήριο έκρινε ότι "τα κράτη μέλη δεν μπορούν επομένως να επιτρέπουν παρεμβάσεις που ενδέχεται να θέσουν σε σοβαρό κίνδυνο τα οικολογικά χαρακτηριστικά τόπου όπως αυτός που ορίζεται από τα εν λόγω κριτήρια. Αυτό ακριβώς συμβαίνει όταν η παρέμβαση μπορεί είτε να ελαττώσει σημαντικά την έκταση του τόπου είτε να προκαλέσει την εξαφάνιση ειδών προτεραιότητας που απαντούν στον τόπο είτε, τέλος, να έχει ως αποτέλεσμα την καταστροφή του τόπου ή την εξάλειψη των αντιπροσωπευτικών χαρακτηριστικών του."⁶
30. Το σκεπτικό του Δικαστηρίου, σχετικά με την ανάγκη προστασίας των πΤΚΣ και διαφύλαξης των στόχων της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, κυρίως ως προς τη συγκρότηση ενός συνεκτικού ευρωπαϊκού οικολογικού δικτύου, αφορά επίσης και τις περιοχές που

⁵ Απόφαση του Δικαστηρίου (δεύτερο τμήμα) της 13ης Ιανουαρίου 2005, *Società Italiana Dragaggi SpA και λοιποί κατά Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti και Regione Autonoma Friuli Venezia Giulia*, C-117/03, Συλλογή 2005, σελίδα I-00167, παράγραφος 29.

⁶ Απόφαση του Δικαστηρίου (δεύτερο τμήμα) της 14ης Σεπτεμβρίου 2006, *Bund Naturschutz in Bayern eV και λοιποί κατά Freistaat Bayern*, C-244/05, Συλλογή 2006, σελίδα I-08445, παράγραφος 46.

πληρούν τα απαραίτητα οικολογικά κριτήρια για τη περίληψη τους στον κατάλογο των πΤΚΣ (εν δυνάμει πΤΚΣ). Κατ' αναλογία, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι εν δυνάμει πΤΚΣ υπόκεινται επίσης στο καθεστώς προστασίας που καθορίστηκε από το Δικαστήριο στις προαναφερθείσες υποθέσεις.

31. Κατά πρώτον, η Κυπριακή Δημοκρατία ανέχεται την παράνομη υπεράντληση υδάτων εξαιτίας της οποίας: (α) έχει μειωθεί η ποσότητα νερού στο βιότοπο του είδους, γεγονός που επιτείνεται ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς ζεστούς μήνες, καθότι η επιβίωση του είδους εξαρτάται από την ύπαρξη υδάτων (Παράρτημα Α23) και (β) ο οικοτόπος καταστρέφεται ή εξαλείφονται τα αντιπροσωπευτικά χαρακτηριστικά του. Επιπροσθέτως, η οικιστική ανάπτυξη στην περιοχή - όπου κτίζονται οικίες δίπλα στη λίμνη αλλά ακόμη και εντός των ορίων αυτής - μειώνει την έκταση του οικοτόπου και στην περίπτωση του *Natrix natrix cypriaca* του οποίου ο πληθυσμός είναι διασπαρμένος, η εν λόγω μείωση θα έχει καταστροφικές συνέπειες (Παράρτημα Α24).
32. Εν συνεχεία η διεξαγωγή αγώνων μοτοσικλέτας είναι ιδιαίτερα επιβλαβής διότι προκαλεί συνεχή ενόχληση του είδους και αποτελεί πηγή κινδύνου, προκαλώντας τον τραυματισμό ή ακόμα και τη θανάτωση του είδους. (Παράρτημα Α25). Σύμφωνα με την προαναφερθείσα επιστολή της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου καταγγελλόντων ημερομηνίας 10 Αυγούστου 2009 (Παράρτημα Α12), καθώς και την επιστολή της Αυστριακής εμπειρογνώμων προς την Κυπριακή Δημοκρατία, ημερομηνίας 8 Ιουνίου 2010 (Παράρτημα Α19) οι παράνομες αυτές δραστηριότητες συνεχίζονται, ενώ συγχρόνως λειτουργεί σκοπευτήριο εντός των ορίων της Λίμνης που προκαλεί σοβαρές διαταραχές και πιθανές ζημιές στο είδος από υπολείμματα μολύβδου.
33. Όπως προαναφέρεται, στην παράγραφο 24, η αρμόδια αρχή για έγκριση σχεδίων στην Κυπριακή Δημοκρατία εξέδωσε γνωμάτευση αναφορικά με την οριοθέτηση 304 οικοπέδων εντός της Λίμνης, και στις 24 Απριλίου δημοσιεύτηκε η τροποποίηση του Τοπικού Σχεδίου Παραλιμνίου στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας (Παράρτημα Α13α), όπου το βόρειο τμήμα της Λίμνης Παραλιμνίου έχει μετατραπεί σε οικιστική ζώνη και έχει παραληφθεί από τους πΤΚΣ. Συνεπώς προκύπτει ότι το βόρειο τμήμα της Λίμνης δεν συμπεριλήφθη στους πΤΚΣ εξαιτίας οικονομικών λόγων. Η

απόφαση για την μετατροπή του τμήματος αυτού σε οικιστική ελήφθη παρά την διαφωνία του Τμήματος Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών (το οποίο είναι και το αρμόδιο τμήμα για το *Natrix natrix cypriaca*) καθώς και του Τμήματος Διαχείρισης Άγριας Ζωής - Ταμείο Θήρας της Κυπριακής Δημοκρατίας (Παραρτήματα Α24 και Α26). Σύμφωνα με τους τελευταίους το εν λόγω τμήμα της Λίμνης παραμένει οικολογικά πολύτιμο και, συνεπώς, λανθασμένα η Κυπριακή Δημοκρατία επέτρεψε όπως διαχωριστεί σε οικόπεδα και οικοδομηθεί. Ο Διευθυντής του Τμήματος Αλιείας αναφέρει ότι η μείωση του οικοτόπου του εν λόγω είδους θα έχει αρνητικές επιπτώσεις, εξαιτίας του ήδη διασπαρμένου και απομονωμένου πληθυσμού του (Παράρτημα Α24). Επιπλέον ο Προϊστάμενος του Ταμείου Θήρας δήλωσε την διαφωνία του βάσει των επιστημονικών στοιχείων για την περιοχή και τόνισε ότι η ανάπτυξη οικοπέδων εντός της Λίμνης θα έχει ως αποτέλεσμα όχι μόνο μείωση του οικοτόπου αλλά και πολλαπλά προβλήματα όχλησης (Παράρτημα Α26, παράγραφος 5).

34. Στη γνωμάτευση της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος, ημερομηνίας 12 Μαρτίου, 2009 (Παράρτημα Α27) η Επιτροπή Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων επισήμανε πολλαπλές αρνητικές επιπτώσεις της ανάπτυξης στον υδροβιότοπο. Συγκεκριμένα, υποστήριξε ότι θα υπάρξουν επιπτώσεις κατά την κατασκευή του έργου λόγω αυξημένου θορύβου, καθώς και κατά την λειτουργία του έργου, όπως η απόρριψη λυμάτων, σκουπιδιών ή μπάζων στο ανατολικό παρακείμενο κανάλι της λίμνης και ο αυξημένος αριθμός των κατοίκων. Επιπλέον, θα υπάρξουν άμεσες επιπτώσεις αναφορικά με το *Natrix natrix cypriaca* όπως μείωση της έκτασης του ενδιαιτήματος του νερόφιδου, όχληση και στρες, θανάτωση του είδους και σκόπιμη υποβάθμιση του καναλιού. Περαιτέρω η ανθρώπινη πίεση θα αλλοιώσει σημαντικά τον υδροβιότοπο λόγω ρύπανσης, όχλησης, κατοικίδιων ζώων, αλλά και οφιδοδοφίας, η οποία οδηγεί σε υπερπροστατευτικά μέτρα περιλαμβανόμενου και σκόπιμης δηλητηρίασης του είδους (Παράρτημα Α28). Αυτή η ανάλυση επιβεβαιώνεται και από την Αυστριακή εμπειρογνώμων στην επιστολή της ημερομηνίας 8 Ιουνίου 2010 (Παράρτημα Α19).
35. Έπειτα από έφεση κατά της απόφασης για μετατροπή του βόρειου τμήματος της λίμνης σε οικιστική ζώνη - το Τοπικό Σχέδιο Παραλιμνίου οριστικοποιήθηκε και η εν λόγω γνωστοποίηση δημοσιεύτηκε στις 24 Απριλίου 2009 (Παράρτημα Α13α) - η Επίτροπος Διοικήσεως της Κυπριακής Δημοκρατίας (Ombudsman), καταλήγει σε έκθεση της,

ημερομηνίας 4 Νοεμβρίου 2009, ότι η εν λόγω απόφαση είναι λανθασμένη (Παράρτημα Α20). Η Επίτροπος Διοικήσεως ανέλυσε όλα τα στοιχεία και ειδικότερα τις ενστάσεις για την εισαγωγή της περιοχής σε οικιστική ζώνη και στην έκθεση της δηλώνει πως "παραμένει αδιευκρίνιστο το πώς συμβιβάζεται ή και νομιμοποιείται η ένταξη στην οικιστική ζώνη περιοχής που πρέπει με βάση την ισχύουσα νομοθεσία να καθοριστεί ως ειδική ζώνη διατήρησης." Η Επίτροπος Διοικήσεως θεωρεί ότι η εν λόγω απόφαση δεν είναι χωρίς επιφυλάξεις ορθή και νόμιμη, και ως εκ τούτου δημιουργεί εύλογες ανησυχίες για τη βιωσιμότητα του είδους κοινοτικού ενδιαφέροντος και προτεραιότητας που ενδημεί στα όρια της. Εν τέλει η Επίτροπος εισηγείται την επανεξέταση της απόφασης.

36. Όπως απεδείχθη παραπάνω, η Κυπριακή Δημοκρατία λανθασμένα ανέχεται τις προαναφερόμενες καταστροφικές δραστηριότητες στον οικοτόπο του *Natrix natrix cypriaca*, και ως εκ τούτου η Επιτροπή φρονεί ότι παρέβη τις υποχρεώσεις της δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 1, όπως έχει ερμηνευτεί από το Δικαστήριο.

III. Η παράλειψη θέσπισης και εφαρμογής ενός καθεστώτος αυστηρής προστασίας του *Natrix natrix cypriaca*

37. Η Επιτροπή φρονεί ότι η παράλειψη της Κυπριακής Δημοκρατίας να λάβει τα αναγκαία μέτρα για τη θέσπιση και εφαρμογή ενός καθεστώτος αυστηρής προστασίας του νερόφιδου *Natrix natrix cypriaca*, παραβιάζει τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του άρθρου 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.
38. Η Κυπριακή Δημοκρατία παραβιάζει τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του άρθρου 12, παράγραφος 1, στοιχεία α' και β' της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ τα οποία προβλέπουν αντίστοιχα την απαγόρευση "κάθε μορφή σύλληψης ή θανάτωσης, εκ προθέσεως, δειγμάτων αυτών των ειδών λαμβανομένων στη φύση" και "[την παρενόχληση] εκ προθέσεως [των] εν λόγω [ειδών], ιδίως κατά την περίοδο αναπαραγωγής, την περίοδο κατά την οποία τα νεογνά εξαρτώνται από τη μητέρα, τη χειμερία νάρκη και τη μετανάστευση." Το άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο δ', απαγορεύει ρητά οποιαδήποτε "βλάβη ή καταστροφή των τόπων αναπαραγωγής ή των τόπων ανάπαυσης"

των προστατευόμενων ζωικών ειδών στο πλαίσιο της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Σύμφωνα με την νομολογία του Δικαστηρίου "ένα καθεστώς αυστηρής προστασίας, υπό την έννοια του άρθρου 12, παράγραφος 1, στοιχεία β' και δ', της οδηγίας προϋποθέτει τη θέσπιση συνεκτικών και συντονισμένων μέτρων προληπτικού χαρακτήρα."⁷

39. Η Κυπριακή Δημοκρατία στην απάντηση της στην προειδοποιητική επιστολή αλλά και στην αιτιολογημένη γνώμη αναγνώρισε την ανάγκη λήψης μέτρων για την προστασία του είδους. Συγκριμένα ως προς την έλλειψη προστασίας της περιοχής της Λίμνης Παραλιμνίου και του Φράγματος Ξυλιάτου υιοθέτησε μέτρα τα οποία βασίζονται στη μελέτη της Dr. Birgit Blosat, όπως η κατασκευή 5 μικρών λιμνών πλησίον του φράγματος και η εφαρμογή προγράμματος αναπαραγωγής σε αιχμαλωσία για την υποστήριξη του πληθυσμού του είδους μόνο στο Φράγμα Ξυλιάτου. Επιπλέον, η Κυπριακή Δημοκρατία έθεσε τέρμα στον εμπλουτισμό του Φράγματος Ξυλιάτου με πέστροφες και απαγόρευσε το ψάρεμα, καθώς προέβηκε σε ορισμένες ενέργειες όπως την ενημέρωση του κοινού στις γειτονικές κοινότητες, τις συσκέψεις με το δήμο για την απομάκρυνση της αγωνιστικής πίστας και τον τερματισμό της παράνομης άντλησης νερού (Παραρτήματα Α8 και Α9). Η Επιτροπή φρονεί ότι, αν και τα μέτρα που ελήφθησαν στο Φράγμα Ξυλιάτου κρίνονται ικανοποιητικά, αυτά που στοχεύουν την Λίμνη Παραλιμνίου (συγκεκριμένα, η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού, η σύσταση επιτροπής παρακολούθησης και η συνέχιση της παρακολούθησης του είδους, συσκέψεις με το δήμο για την απομάκρυνση της αγωνιστικής πίστας) έχουν γενικό και προκαταρτικό χαρακτήρα και δεν έχουν συγκεκριμενοποιηθεί με τη θέσπιση και εφαρμογή συγκεκριμένων μέτρων για την προστασία του είδους από τις δραστηριότητες που ανέφερε η Αυστριακή εμπειρογνώμων.⁸

⁷ Απόφαση του Δικαστηρίου (πέμπτο τμήμα) της 16ης Μαρτίου 2006, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, C-518/04, Συλλογή 2006, σελίδα, I-00042*, παράγραφος 16.

⁸ Παραδείγματος χάρη, μέτρα ούτως ώστε να αντιμετωπισθεί η υποβάθμιση που προκαλεί η λειτουργία της αγωνιστικής πίστας, αλλά η Κυπριακή Δημοκρατία, έχει ενημερώσει την Επιτροπή μόνο για ορισμένες συσκέψεις που έχουν γίνει με το δήμο, χωρίς ωστόσο να γνωρίζει η τελευταία τι αποφάσεις πάρθηκαν στις εν λόγω συσκέψεις και εάν υπάρχει κάποιο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης μέτρων.

40. Στην Λίμνη Παραλιμνίου φιλοξενείται ο αρτιότερος πληθυσμός του ενδημικού *Natrix natrix cypriaca*, ο οποίος υφίσταται πιέσεις που θέτουν σε κίνδυνο την ύπαρξη του. Τέτοιες πιέσεις προκύπτουν ξεκάθαρα από τις προαναφερθείσες στις παραγράφους 30 και 31 δραστηριότητες όπως η υπεράντληση υδάτων, η διεξαγωγή αγώνων μοτοσικλέτας, η παράνομη λειτουργία σκοπευτηρίου. Ως αποτέλεσμα των εν λόγω δραστηριοτήτων, η έκταση του οικοτόπου του είδους και ο πληθυσμός του έχουν μειωθεί. Η Επιτροπή φρονεί ότι η Κυπριακή Δημοκρατία μέσω της ανοχής των προαναφερθεισών δραστηριοτήτων, καθώς και της έλλειψης εφαρμογής μέτρων προστασίας παραβιάζει τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του άρθρου 12, παράγραφος 1.
41. Η Επιτροπή φρονεί ότι η οικιστική ανάπτυξη στην περιοχή έχει καταστροφικές συνέπειες διότι οι εκσκαφές και η εναπόθεση των προϊόντων εκσκαφής προκαλούν βλάβες στον οικοτόπο του είδους. Η υλοποίηση διαχωρισμού οικοπέδων στο βόρειο άκρο της Λίμνης Παραλιμνίου επίσης παραβιάζει το άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχεία α' και β' της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την γνωμάτευση της Επιτροπής Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από την υλοποίηση διαχωρισμού οικοπέδων στο βόρειο άκρο της Λίμνης Παραλιμνίου και ιδιαίτερα στον πληθυσμό του *Natrix natrix Cypriaca* του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος της Κυπριακής Δημοκρατίας, η εκτέλεση των εργασιών για την κάτασκευή του έργου, καθώς και η συνεχής ανθρώπινη παρουσία, θα προκαλέσει έντονη όχληση στο είδος (Παράρτημα Α28, σελίδες 6 και 7). Αυτή η ανάλυση επιβεβαιώνεται και από την επιστολή της Αυστριακής εμπειρογνώμονος (Παράρτημα Α19). Επιπλέον, εξαιτίας της άγνοιας και φόβου των εργατών, αλλά και των μελλοντικών κατοίκων, η πιθανότητα θανάτωσης των φιδιών που εντοπίζονται είναι μεγάλη (Παράρτημα Α28, σελίδες 7 και 8).
42. Ως αποτέλεσμα των εν λόγω δραστηριοτήτων, ο οικοτόπος του ενδημικού είδους και ο πληθυσμός του έχουν επηρεασθεί δυσμενώς. Η Επιτροπή φρονεί ότι η Κυπριακή Δημοκρατία μην έχοντας λάβει τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεσπισθεί και να εφαρμοστεί ένα καθεστώς αυστηρής προστασίας του *Natrix natrix cypriaca*, μέσω εφαρμογής "συνεκτικών και συντονισμένων μέτρων προληπτικού χαρακτήρα" παραβιάζει τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του άρθρου 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

λαμβάνει την τιμή να ζητήσει από το Δικαστήριο να διαπιστώσει ότι:

1. η Κυπριακή Δημοκρατία μη έχοντας συμπεριλάβει την περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου στον εθνικό κατάλογο προτεινόμενων Τόπων Κοινοτικής Σημασίας, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.
2. η Κυπριακή Δημοκρατία ανεχόμενη δραστηριότητες που θέτουν σε σοβαρό κίνδυνο τα οικολογικά χαρακτηριστικά της Λίμνης Παραλιμνίου, και μην έχοντας λάβει τα αναγκαία μέτρα προστασίας για να διαφυλαχθεί ο πληθυσμός του είδους *Natrix natrix cypriaca*, το οποίο αποτελεί το οικολογικό ενδιαφέρον της Λίμνης Παραλιμνίου και του Φράγματος Ξυλιάτου, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, όπως έχει ερμηνευτεί από το Δικαστήριο στις υποθέσεις C-117/03 και C-244/05.
3. μην έχοντας λάβει τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεσπισθεί και να εφαρμοστεί ένα καθεστώς αυστηρής προστασίας του *Natrix natrix cypriaca*, η Κυπριακή Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει των άρθρου 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.
4. να καταδικάσει την Κυπριακή Δημοκρατία στη δικαστική δαπάνη.

Γεώργιος ΖΑΒΒΟΣ

Donatella RECCHIA

Πληρεξούσιοι της Επιτροπής

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α1	Επιστολή της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου προς την Επιτροπή, ημερομηνίας 12 Ιουλίου 2006.
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α2	Προειδοποιητική επιστολή προς την Κυπριακή Δημοκρατία, ημερομηνίας στις 23 Μαρτίου 2007.
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α3	Μελέτη της Αυστριακής εμπειρογνώμονος (Dr. Birgit Blosat, <i>Study for the Conservation and Protection of the Cypriot grass snake</i> , November 2002), σελίδες 47-49.
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α4	Επιστολή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στους αντιπροσώπους της Κύπρου και της Μάλτας στην Επιτροπή Φυσικών Οικοτόπων, ημερομηνίας 1 Φεβρουαρίου 2007, σελίδα 7.
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α5	Απάντηση Κυπριακής Δημοκρατίας ως προς τα προκαταρκτικά συμπεράσματα του Μεσογειακού Βιογεωγραφικού Σεμιναρίου, ημερομηνίας 21 Δεκεμβρίου 2007, σελίδα 2.
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α6	Απάντηση Κυπριακής Δημοκρατίας στην προαναφερόμενη προειδοποιητική επιστολή, με επιστολή της ημερομηνίας 25 Μαΐου 2007.
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α7	Αιτιολογημένη γνώμη της Επιτροπής, ημερομηνίας 6 Ιουνίου 2008.
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α8	Επιστολή Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 12 Αυγούστου 2008.
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α9	Επιστολή Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 21 Νοεμβρίου 2008.
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α10	Επιστολή Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 29 Ιανουαρίου 2009.
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α11	Απόσπασμα από την Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 16 Ιανουαρίου 2009, σελίδα 47, αριθμός 42.
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α12	Επιστολή της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου προς την Επιτροπή, ημερομηνίας 10 Αυγούστου 2009.
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α13	Γνωμάτευση της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος της Κυπριακής

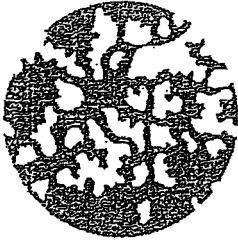
Δημοκρατίας αναφορικά με την οριοθέτηση οικοπέδων, σελίδα 19, υπότιτλος 7.

- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α13α Απόσπασμα από την Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, Παράρτημα Τρίτο, Μέρος ΙΙ, ημερομηνίας 24 Απριλίου 2009, αναφορικά με τον Περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμο και συγκεκριμένα την τροποποίηση του Τοπικού Σχεδίου Παραλιμνίου, σελίδα 307, αριθμός 307.
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α14 Ενημερωτική επιστολή της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 8 Σεπτεμβρίου 2009.
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α15 Επιστολή της Επιτροπής, ημερομηνίας 18 Δεκεμβρίου 2009.
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α16 Επιστολή της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 23 Δεκεμβρίου 2009 και τα συνημμένα στην επιστολή αυτά έγγραφα.
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α17 Επιστολή της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 25 Ιανουαρίου 2010.
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α18 Χάρτες της Λίμνης Παραλιμνίου.
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α19 Επιστολή της Αυστριακής εμπειρογνώμονος, ημερομηνίας 8 Ιουνίου 2010.
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α20 Έκθεση Επιτρόπου Διοικήσεως (Ombudsman) της Κυπριακής Δημοκρατίας, σελίδες 26-27.
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α20α Έκθεση Επιτρόπου Διοικήσεως (Ombudsman) της Κυπριακής Δημοκρατίας, σελίδα 23.
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α21 Μελέτη της Αυστριακής εμπειρογνώμονος (Dr. Birgit Blosat, *Study for the Conservation and Protection of the Cypriot grass snake*, November 2002), σελίδα 71.
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α22 Έκθεση Επιτρόπου Διοικήσεως (Ombudsman) της Κυπριακής Δημοκρατίας, σελίδες 17-18.
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α23 Μελέτη της Αυστριακής εμπειρογνώμονος (Dr. Birgit Blosat, *Study for the Conservation and Protection of the Cypriot grass snake*, November 2002), σελίδα 60.
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α24 Επιστολή του Τμήματος Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών, Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 18 Νοεμβρίου 2008, παράγραφος 3.

- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α25 Μελέτη της Αυστριακής εμπειρογνώμονος (Dr. Birgit Blosat, *Study for the Conservation and Protection of the Cypriot grass snake*, November 2002), σελίδες 58-59, παράγραφος 6.4.
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α26 Επιστολή του Ταμείου Θήρας, Διαχείριση Άγριας Ζωής, Υπουργείο Εσωτερικών Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 17 Φεβρουαρίου 2009.
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α27 Γνωμάτευση της Επιτροπής Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από την υλοποίηση διαχωρισμού οικοπέδων στο βόρειο άκρο της Λίμνης Παραλιμνίου και ιδιαίτερα στον πληθυσμό του *Natrix natrix Cypriaca*, Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος Κυπριακής Δημοκρατίας σελίδες 3-4, παράγραφοι 3.1.1-3.1.4.
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α28 Γνωμάτευση της Επιτροπής Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από την υλοποίηση διαχωρισμού οικοπέδων στο βόρειο άκρο της Λίμνης Παραλιμνίου και ιδιαίτερα στον πληθυσμό του *Natrix natrix Cypriaca*, Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος Κυπριακής Δημοκρατίας σελίδες 6-8.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α1

Επιστολή της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών
Οργανώσεων Κύπρου προς την Επιτροπή, ημερομηνίας 12
Ιουλίου 2006.

le protection de l'environnement de l'espèce
Natrix natrix cyprica (Cypriot grass snake)

Exp:

Attr. A2 - Info B2

FEDERATION OF ENVIRONMENTAL AND ECOLOGICAL ORGANIZATIONS OF CYPRUS

28 Athalassas Ave, apt 12, 2012 Strovolos, Nicosia, Cyprus
tel: + 357 22313750, fax: + 357 22 879241

email: info@oikologiafeeo.org; website: www.oikologiafeeo.org

SG/CdC(2006) A/
12. 07. 2006
SG-R-2

Nicosia, May 9th 2006

Mr. Stavros Dimas
Commissioner for Environment
European Commission
Directorate – General Environment

DG ENV
16. 05. 2006
A/ 8959
ATTR: A2
INFO: B2

URGENT – CONFIDENTIAL (sent by post email)

Dear Sir,

- Council Directive 92/43/EEC – i) failure to protect the only principal remaining habitat of this species at Paralimni Lake from destruction and / or habitat alteration due to on-going ILLEGAL activities (motocross, illegal water pumping, earth deepenings, disturbance etc.)**
- ii) Failure of the Cypriot authorities to propose the habitat of the endemic Cyprus grass snake (Natrix natrix cyprica* - priority species) for inclusion in Natura 2000 network and**

The Cyprus Federation of Environmental and Ecological Organizations brings to your attention this urgent complaint, so that you may assist us in effectively and immediately addressing the above urgent environmental issues. The endemic Cypriot grass snake (*Natrix natrix cyprica**) is a priority species with very limited habitat area, which is both confined and threatened. Nevertheless, the Cypriot authorities are failing to enforce relevant legislation or take any appropriate corrective measures.

The area of Paralimni Lake has not yet been proposed for inclusion in the Natura 2000 network. We bring this to your attention because it is very urgent to take immediate corrective measures to save this critical habitat of this endangered endemic species of grass snake. The habitat is currently altered beyond its critical limit by illegal activities—specifically excavation, illegal water mining, illegal motocross activities, and pressures for housing & tourism, and a shooting range. *Please see attached pictures, illustrating these activities, which though illegal are allowed to occur without investigation or penalty.*

A scientific study has been conducted by Dr. Birgit Blosat (Study for the Conservation and Protection of the Cypriot grass snake (November 2002), which included population counts of this species as well as the evaluation of its status. The study has concluded that the population of the species in Xyliatos dam (the other habitat of the species) has diminished by 90%, and that the majority of population now only remains in Paralimni Lake (about 90% of the total 100 adults of the population estimate). **The species is actually under extinction as we write this complain.**

The case of the Xiliatos dam (the other habitat of the species) is a typical example of how mis-management and failure of the Cypriot authorities to act promptly and correctly have alternately caused the extinction of the species in Xiliatos dam: the intentionally introduced alien invasive fish and crayfish species are responsible for the initial decline, whereas the Cypriot authorities have failed to take any appropriate measures to stop the extinction from the dam. One of the most important recommendations of the expert Dr. Blosat, as well as of the Federation of the Environmental and Ecological Organisation of Cyprus, to remove the invasive fish fauna by drainage of the dam has never been taken upon the government. Presently, and as a consequence of the above, there are very few grasssnakes in Xyliatos dam, Paralimni Lake is the most appropriate habitat of the endemic species, but nevertheless the Cypriot authorities are tolerating all kinds of illegal activities as described.

The Cypriot authorities are aware of the above situation but have failed to take any protective measures, hence illegal activities continue to take place year after year. By doing so, the Cypriot authorities are violating the Habitats Directive 92/43/EEC in many ways.

The above situation is not independent from the general approach and philosophy of the Cypriot authorities with regard to site designation of Natura 2000 sites in Cyprus. The Cypriot authorities are failing to act promptly, effectively and correctly designate the Natura 2000 sites and protect these sites from deterioration and disturbance. We have reported in detail this inappropriate and unacceptable methods that are being employed by the Cypriot authorities for the Natura 2000 sites with a previous letter of complaint dated 1.6.2005, which you might also find useful.

Furthermore, following the bilateral mission which took place in Cyprus on 5-6 June 2005 with European Commission officials and representatives of the ETC (European Topic Center), we have sent our comments regarding the many existing insufficiencies to the ETC for further consideration.

Please see enclosed pictures which document the illegal activities at the grass snake habitat in Paralimni Lake.

We hope the above are useful so that you may proceed with all appropriate actions needed.

We are at your disposal for any further details, information or clarifications.

Yours Sincerely,

President

Secretary

P. Metaxas

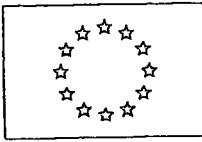

C. Theodorou

cc.: ENV. A2 - Infringements Unit. Mr. S. Ampatzis
cc: ENV.B.2. - Nature and Bio-diversity, Mr. N. Hanley & Mrs A. Vakrou

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α2

Προειδοποιητική επιστολή προς την Κυπριακή Δημοκρατία,
ημερομηνίας στις 23 Μαρτίου 2007.

Βρυξέλλες, 23 III 2007

ACCUSÉ DE RÉCEPTION

NOM
(en caractères d'imprimerie)

REÇU LE A HEURES

REÇU PAR TELEFAX LE A HEURES

SIGNATURE

SG-Greffe(2007)D/ 201466

ΜΟΝΙΜΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ
ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
Avenue de Cortenberg, 61
1040 BRUXELLES

Θέμα: Προειδοποιητική Επιστολή
Παράβαση αριθ. 2006/4604

Η Γενική Γραμματεία σας παρακαλεί να διαβιβάσετε στον Αξιότιμο Κύριο Υπουργό των Εξωτερικών τη συνημμένη επιστολή της Επιτροπής με το εν θέματι αντικείμενο.

Για την Γενική Γραμματέα,

Karl VON KEMPIS

Συνημμ. Έγγρ.: E(2007) 1066

CY

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 21/03/2007

2006/4604
E(2007) 1066

Κύριε Υπουργέ,

Έχω την τιμή να επιστήσω την προσοχή σας στην εφαρμογή από την Κυπριακή Δημοκρατία της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21^{ης} Μαΐου 1992 για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας. Η υπόθεση αφορά στην ανεπαρκή προστασία του *Natrix natrix cypriaca*.

Τον Ιούλιο 2006, η Επιτροπή έλαβε καταγγελία σχετικά με την έλλειψη προστασίας του *Natrix natrix cypriaca*, ενδημικού είδους της Κύπρου. Σύμφωνα με την καταγγελία, οι κυπριακές αρχές δεν έχουν συμπεριλάβει στον κατάλογο των προτεινόμενων τόπων κοινοτικής σημασίας (εφεξής πΤΚΣ) την περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου και ανέχονται δραστηριότητες οι οποίες βλάπτουν το είδος και καταστρέφουν τον οικοτόπο του είδους (π.χ. εισβάλλοντα είδη, υπεράντληση υδάτων, λειτουργία χώρου για αγώνες μοτοσυκλέτας moto cross) στην εν λόγω περιοχή, αλλά και στο φράγμα Ξυλιατού (που είναι μέρος του πΤΚΣ Μαδαρί-Παπουτσά).

Η οδηγία 92/43/ΕΟΚ συμβάλλει στην προστασία της βιολογικής ποικιλομορφίας, μέσω της διατήρησης των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας χλωρίδας και πανίδας στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών. Τα μέτρα τα οποία λαμβάνονται σύμφωνα με την οδηγία αποσκοπούν στη διασφάλιση της διατήρησης ή της αποκατάστασης σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, των φυσικών οικοτόπων και των άγριων ειδών χλωρίδας και πανίδας κοινοτικού ενδιαφέροντος. Το είδος *Natrix natrix cypriaca* είναι ενδημικό είδος προτεραιότητας και περιλαμβάνεται στα παραρτήματα II και IV της οδηγίας.

Κύριο
Γιώργος ΛΙΛΛΗΚΑΣ
Υπουργό Εξωτερικών
Λεωφόρος Δημοσθένη Σεβέρη
Chypre - 1447 Λευκωσία

Η Συνθήκη Προσχωρήσεως της Κυπριακής Δημοκρατίας τέθηκε σε ισχύ την 1^η Μαΐου 2004. Δυνάμει του άρθρου 54 της Πράξης περί των όρων προσχωρήσεως, "τα νέα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τα μέτρα που απαιτούνται για να συμμορφωθούν, από την ημερομηνία της προσχώρησης, προς τις διατάξεις των οδηγιών και αποφάσεων κατά την έννοια του άρθρου 249 της Συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 161 της Συνθήκης Ευρατόμ, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετική προθεσμία στα Παραρτήματα που αναφέρονται στο άρθρο 24 ή σε άλλες διατάξεις της παρούσας Πράξης ή των Παραρτημάτων της". Πρέπει να τονιστεί ότι δε χορηγήθηκε στην Κυπριακή Δημοκρατία μεταβατική περίοδος σε ό,τι αφορά στην κοινοποίηση του εθνικού καταλόγου πΤΚΣ.

Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, "κάθε κράτος μέλος, βασιζόμενο στα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ (στάδιο 1) και στις σχετικές επιστημονικές πληροφορίες, προτείνει έναν κατάλογο τόπων, όπου υποδεικνύεται ποιοι τύποι φυσικών οικοτόπων από τους αναφερόμενους στο παράρτημα Ι και ποια τοπικά είδη από τα απεικονιζόμενα στο παράρτημα ΙΙ, απαντώνται στους εν λόγω τόπους... Ο κατάλογος διαβιβάζεται στην Επιτροπή μέσα σε μια τριετία από τη γνωστοποίηση της παρούσας οδηγίας ταυτόχρονα με τις πληροφορίες για κάθε τόπο. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν ένα χάρτη του τόπου, την ονομασία του, τη θέση του, την έκτασή του, καθώς και τα δεδομένα που προκύπτουν από την εφαρμογή των κριτηρίων του παραρτήματος ΙΙΙ (στάδιο 1)..."

Κατά τη νομολογία (π.χ. απόφαση της 7^{ης} Νοεμβρίου 2000, First Corporate Shipping, υπόθεση C-371/98), "το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21^{ης} Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, έχει την έννοια ότι ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να λαμβάνει υπόψη του τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές απαιτήσεις, καθώς και τις περιφερειακές και τοπικές ιδιομορφίες, τις οποίες αναφέρει το άρθρο 2, παράγραφος 3, της εν λόγω οδηγίας, κατά την επιλογή και την οριοθέτηση των τόπων που πρέπει να προτείνει στην Επιτροπή ως τόπους δυναμένους να χαρακτηρισθούν κοινοτικής σημασίας".

Αναφορικά με την προστασία των πΤΚΣ, το Δικαστήριο έκρινε ότι "τα κράτη μέλη υποχρεούνται, δυνάμει της οδηγίας, να λαμβάνουν μέτρα προστασίας «κατάλληλα» να διαφυλάξουν το οικολογικό ενδιαφέρον των τόπων οι οποίοι δύνανται να χαρακτηρισθούν ως τόποι κοινοτικής σημασίας και έχουν συμπεριληφθεί στους διαβιβαζομένους προς την Επιτροπή εθνικούς καταλόγους, στους οποίους τόπους περιλαμβάνονται, ιδίως, οι παρέχοντες προστασία σε φυσικούς οικοτόπους προτεραιότητας ή σε είδη προτεραιότητας" (απόφαση της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, Dragaggi, υπόθεση C-117/03). Επίσης, το Δικαστήριο έκρινε ότι "τα κράτη μέλη δεν μπορούν επομένως να επιτρέπουν παρεμβάσεις που ενδέχεται να θέσουν σε σοβαρό κίνδυνο τα οικολογικά χαρακτηριστικά τόπου όπως αυτός που ορίζεται από τα εν λόγω κριτήρια. Αυτό ακριβώς συμβαίνει όταν η παρέμβαση μπορεί είτε να ελαττώσει σημαντικά την έκταση του τόπου είτε να προκαλέσει την εξαφάνιση ειδών προτεραιότητας που απαντούν στον τόπο είτε, τέλος, να έχει ως αποτέλεσμα την καταστροφή του τόπου ή την εξάλειψη των αντιπροσωπευτικών χαρακτηριστικών του" (απόφαση της 14^{ης} Σεπτεμβρίου 2006, Bund Naturschutz in Bayern, C-244/05).

Το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας προβλέπει ότι "τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεσπισθεί ένα καθεστώς αυστηρής προστασίας των ζωικών ειδών

που αναφέρονται στο σημείο α) του παραρτήματος IV, στην περιοχή φυσικής κατανομής τους, που να απαγορεύει:

α) κάθε μορφή σύλληψης ή θανάτωσης, εκ προθέσεως, δειγμάτων αυτών των ειδών λαμβανομένων στη φύση·

β) να παρενοχλούνται εκ προθέσεως τα εν λόγω είδη, ιδίως κατά την περίοδο αναπαραγωγής, την περίοδο κατά την οποία τα νεογνά εξαρτώνται από τη μητέρα, τη χειμερία νάρκη και τη μετανάστευση·

γ) την εκ προθέσεως καταστροφή ή τη συλλογή των αυγών στο φυσικό περιβάλλον·

δ) τη βλάβη ή καταστροφή των τόπων αναπαραγωγής ή των τόπων ανάπαυσης".

Παράλειψη της περιοχής Λίμνης Παραλιμνίου από τον εθνικό κατάλογο πΤΚΣ

Σύμφωνα με τη βάση δεδομένων για την οδηγία 92/43/ΕΟΚ και τα τυποποιημένα έντυπα δεδομένων για τους πΤΚΣ που έχουν περιληφθεί στον κυπριακό κατάλογο, το είδος *Natrix natrix cypriaca* απαντάται σε 3 περιοχές: Μαδαρί-Παπουτσά (CY2000005), Κοιλιάδα Ποταμού Μαρουλένιας (CY200010) και Κοιλιάδα Ποταμού Περιστερώνα (CY200011). Ο πΤΚΣ Μαδαρί-Παπουτσά (και ιδιαίτερα η περιοχή του φράγματος Ξυλιάτου) φιλοξενεί το μεγαλύτερο και υγιέστερο πληθυσμό του είδους, ενώ οι δύο άλλοι πΤΚΣ φιλοξενούν μικρότερο αριθμό ατόμων του είδους.

Σύμφωνα με τη μελέτη Αυστριακού εμπειρογνώμονα (ο οποίος προσελήφθηκε από τις Κυπριακές αρχές και στα συμπεράσματα του οποίου αναφέρεται και η καταγγελία), ο πληθυσμός του είδους *Natrix natrix cypriaca* στην περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου βρίσκεται σε καλύτερη κατάσταση από ό,τι στο φράγμα Ξυλιάτου και μπορεί να αποτελέσει βάση για την επανεισαγωγή του είδους στο φράγμα Ξυλιάτου, όπου ο πληθυσμός του είδους έχει μειωθεί εξαιτίας των πέσεων που δέχεται. Κατά τη διάρκεια του Μεσογειακού Βιογεωγραφικού Σεμιναρίου για την εκτίμηση των καταλόγων πΤΚΣ της Κύπρου και της Μάλτας, το οποίο έλαβε χώρα στις 6 Δεκεμβρίου 2006, οι Κυπριακές αρχές επεσήμαναν ότι γνώριζαν τη σημασία του Παραλιμνίου για το είδος. Το Μεσογειακό Βιογεωγραφικό Σεμινάριο κατέληξε λοιπόν στο συμπέρασμα ότι ο κυπριακός κατάλογος πΤΚΣ εξακολουθεί να είναι "μετρίως ανεπαρκής" ως προς το είδος *Natrix natrix cypriaca*. Οι κυπριακές αρχές υποσχέθηκαν να συμπεριλάβουν την περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου στον κατάλόγό τους με τους πΤΚΣ, αλλά αυτό δεν έχει ακόμα συμβεί. Ο αποκλεισμός της περιοχής της Λίμνης Παραλιμνίου οφείλεται σε οικονομικούς και κοινωνικούς λόγους (π.χ. υπεράντληση υδάτων για οικιακή/τουριστική χρήση και για αγροτικές δραστηριότητες, αγώνες μοτοσικλέτας moto cross, οικιστική ανάπτυξη).

Επομένως, η Επιτροπή θεωρεί ότι μην έχοντας συμπεριλάβει την περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου στον εθνικό κατάλογο πΤΚΣ η Κυπριακή Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Έλλειψη προστασίας της περιοχής της Λίμνης Παραλιμνίου και του Φράγματος Ξυλιάτου

Ο εν δυνάμει πΤΚΣ της περιοχής της Λίμνης Παραλιμνίου, όπου φιλοξενείται ο αρτιότερος πληθυσμός του ενδημικού είδους *Natrix natrix cypriaca* στην Κύπρο, υφίσταται σειρά πιέσεων, οι οποίες θέτουν σε κίνδυνο την ύπαρξη του είδους. Συγκεκριμένα:

- Υπεράντληση υδάτων: η επιβίωση του είδους εξαρτάται από την ύπαρξη υδάτων. Όμως, εξαιτίας της υπεράντλησης των υδάτων, έχει μειωθεί η ποσότητα νερού στο βιότοπο του είδους, γεγονός που επιτείνεται ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς ζεστούς μήνες.
- Οικιστική ανάπτυξη: οι εκσκαφές και η εναπόθεση των προϊόντων εκσκαφής προκαλούν βλάβες στον οικοτόπο του είδους.
- Αγώνες μοτοσυκλέτας moto cross: η εν λόγω δραστηριότητα είναι ιδιαίτερα επιβλαβής, διότι συμπιέζει το έδαφος, καταστρέφει τις φωλιές του είδους, αποτελεί πηγή κινδύνου (τραυματισμοί - θανάτωση) και προκαλεί συνεχή ενόχληση του είδους.

Όπως προαναφέρθηκε, εκ των 3 πΤΚΣ, το φράγμα Ξυλιάτου, το οποίο είναι μέρος του πΤΚΣ Μαδαρί-Παπουτσά (CY2000005) και παρέχει νερό στις γειτνιάζουσες κοινότητες, φιλοξενεί το μεγαλύτερο του είδους. Το τυποποιημένο έντυπο δεδομένων για τον εν λόγω πΤΚΣ αναφέρεται σε σειρά δραστηριοτήτων που υποβαθμίζουν τον οικοτόπο του είδους και το παρενοχλούν, όπως η οικιστική ανάπτυξη (ισοπέδωση του εδάφους, εκσκαφές, αλλαγή του τοπίου), χρήση του νερού του φράγματος και εμπλουτισμός του φράγματος με είδη ξένα προς το οικοσύστημα. Σύμφωνα με τη μελέτη Αυστριακού εμπειρογνώμονα (ο οποίος προσελήφθηκε από τις Κυπριακές αρχές και στα συμπεράσματά της οποίας αναφέρεται και η καταγγελία), ο πληθυσμός του είδους στον πΤΚΣ έχει μειωθεί κατά 90%.

Όπως προκύπτει, οι Κυπριακές αρχές ανέχονται τις προαναφερθείσες δραστηριότητες, που θέτουν σε σοβαρό κίνδυνο τα οικολογικά χαρακτηριστικά της Λίμνης Παραλιμνίου και του Φράγματος Ξυλιάτου, και δεν έχουν λάβει τα αναγκαία μέτρα προστασίας για να διαφυλαχθεί ο εναπομείνας πληθυσμός του είδους *Natrix natrix cypriaca*, το οποίο αποτελεί το οικολογικό ενδιαφέρον της Λίμνης Παραλιμνίου και του Φράγματος Ξυλιάτου. Επιπλέον, οι προαναφερθείσες δραστηριότητες ευθύνονται για την υποβάθμιση και καταστροφή του οικοτόπου του είδους και το παρενοχλούν σημαντικά, συμπεριλαμβανομένων θανατώσεων ατόμων του είδους.

Η Επιτροπή θεωρεί λοιπόν ότι οι κυπριακές αρχές έχουν παραβιάσει τις υποχρεώσεις που υπέχουν εν δυνάμει της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, όπως έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο στις υποθέσεις C-117/03 και C-244/05, καθώς και το άρθρο 12, παράγραφος 1, αυτής.

Κατά συνέπεια, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κρίνει ότι:

- μην έχοντας συμπεριλάβει την περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου στον εθνικό κατάλογο προτεινόμενων Τόπων Κοινοτικής Σημασίας, η Κυπριακή Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.
- ανεχόμενη δραστηριότητες που θέτουν σε σοβαρό κίνδυνο τα οικολογικά χαρακτηριστικά της Λίμνης Παραλιμνίου και του Φράγματος Ξυλιάτου, και μην έχοντας λάβει τα αναγκαία μέτρα προστασίας για να διαφυλαχθεί ο πληθυσμός του είδους *Natrix natrix cypriaca*, το οποίο αποτελεί το οικολογικό ενδιαφέρον της Λίμνης Παραλιμνίου και του Φράγματος Ξυλιάτου, η Κυπριακή Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, όπως έχει ερμηνευτεί από το Δικαστήριο στις υποθέσεις C-117/03 και C-244/05.
- μην έχοντας λάβει τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεσπισθεί και να εφαρμοστεί ένα καθεστώς αυστηρής προστασίας του *Natrix natrix cypriaca*, η Κυπριακή Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει των άρθρου 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.

Η Επιτροπή καλεί, σύμφωνα με το άρθρο 226 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, την κυβέρνησή σας να της υποβάλει τις παρατηρήσεις της σχετικά με τα προαναφερθέντα μέσα σε προθεσμία δύο μηνών από την παραλαβή της παρούσας επιστολής.

Η Επιτροπή, αφού λάβει γνώση των παρατηρήσεων αυτών, ή σε περίπτωση που οι παρατηρήσεις αυτές δεν της διαβιβασθούν εμπρόθεσμα, διατηρεί το δικαίωμα να διατυπώσει, εφόσον συντρέχει λόγος, την αιτιολογημένη γνώμη που προβλέπεται στο ίδιο άρθρο.

Παρακαλώ δεχθείτε, Κύριε Υπουργέ, τη διαβεβαίωση της βαθειάς μου εκτίμησης.

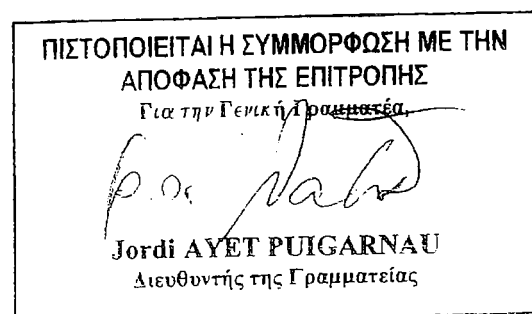
Για την Επιτροπή,

Stavros DIMAS

Μέλος της Επιτροπής

5

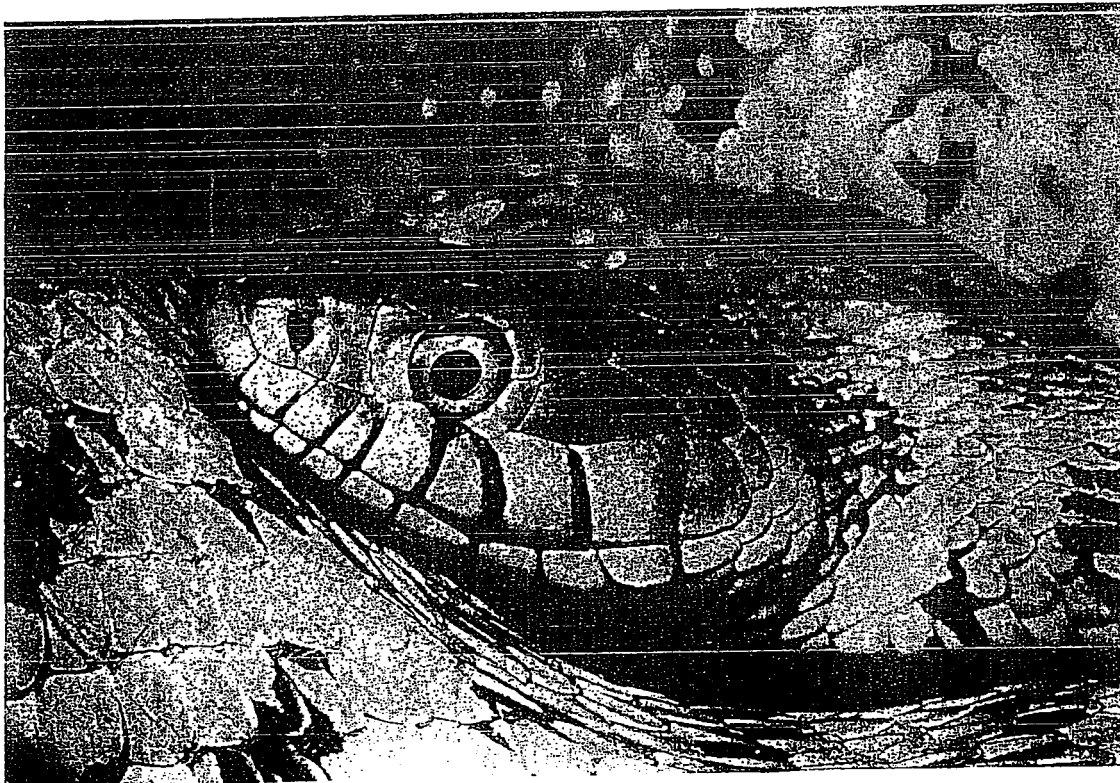
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α3

Μελέτη της Αυστριακής εμπειρογνώμονος (Dr. Birgit Blosat, *Study for the Conservation and Protection of the Cypriot grass snake*, November 2002), σελίδες 47-48.

**Study for the
Conservation and Protection
of the Cypriot Grass Snake
(*Natrix natrix cypriaca*)**

- Field Research and Management Suggestions -

Final Report

by

Dr. BIRGIT BLOSAT

November 2002

5.4 Population Size - Estimation by Capture-Mark-Recapture

5.4.1 SCHNABEL-Method

The method referring to SCHNABEL (1938, in LANKA 1978) is based on the model of a closed population. A closed population model is based on the assumption that no births, deaths, or migration in or out of the population occur during sampling periods. The SCHNABEL-Method takes into account several recaptures, but only in different months. Several recaptures within the same month are neglected. This method is chosen because it has been used in several other surveys on the grass snake (DAAN 1975, ECKSTEIN 1993a, BLOSAT 1998a) and the dice snake (LANKA 1978, LENZ & GRUSCHWITZ 1993) and enables therefore the comparison between several studies. Furthermore, the sample can be taken monthly and is suitable for a short investigation period. According to POLLOCK et al. (1990) an unequal catchability due to heterogeneity (each animal has its own unique capture probability) or trap response can cause a negative or positive bias. This method takes into account that different capture probabilities exist at different times, but does not consider that capture probabilities depend on the method of catching and the individual catching ability. For statistical proof of N_i the confidence interval $\underline{N}_i - \overline{N}_i$ ($\alpha \leq 0,05$) is calculated. The population size according to SCHNABEL (1938, in LANKA 1978) can be estimated from:

$$N_i = \frac{(A_i \cdot B_i)_{\Sigma}}{(C_i)_{\Sigma}} \quad \underline{N}_i = \frac{(A_i \cdot B_i)_{\Sigma}}{((C_i)_{\Sigma} + s_i)} \quad \overline{N}_i = \frac{(A_i \cdot B_i)_{\Sigma}}{((C_i)_{\Sigma} - s_i)} \quad s_i = \sqrt{(C_i)_{\Sigma}}$$

- N_i = estimation of population size in month i
- A_i = total number of captured individuals in month i
- B_i = total number of marked individuals in month i
- C_i = number of recaptures in month i
- $A_i B_i$ = product of captured and marked individuals in month i
- $(A_i B_i)_{\Sigma}$ = sum of all AB until month i
- $(C_i)_{\Sigma}$ = sum of all recaptures until month i
- $\underline{N}_i (N_{i0})$ = lower limit of confidence interval of estimation of population size in month i
- $\overline{N}_i (N_{i10})$ = upper limit of confidence interval of estimation of population size in month i
- s_i = standard abbreviation of N_i in month i
- N_e = estimation of effective population size (mature individuals only, BL > 50 cm)

Table 14: Estimation of total population size N for each subpopulation:

Xyliatos

i	Month	A	A-C	B	A×B	(A×B) _Σ	C	C _Σ	s	N _i	N _{io} -N _{iu}	N _{iu}	N _{io}
	Jul 96								8.12	446	111	397	508
1	Apr 02	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
2	May 02	3	3	0	0	0	0	0	0.00	-	-	-	-
3	Jun 02	1	1	3	3	3	0	0	0.00	-	-	-	-
4	Jul 02	3	3	4	12	15	0	0	1.73	14	25	9	34
5	Aug 02	4	1	7	28	43	3	3	1.73	14	25	9	34
6	Sep 02	0	0	8	0	43	0	3	1.73				

Kato Moni

i	Month	A	A-C	B	A×B	(A×B) _Σ	C	C _Σ	s	N _i	N _{io} -N _{iu}	N _{iu}	N _{io}
1	Apr 02	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
2	May 02	11	11	0	0	0	0	0	0.00	-	-	-	-
3	Jun 02	8	5	11	88	88	3	3	1.73	29	51	19	69
4	Jul 02	7	4	16	112	200	3	6	2.45	33	33	24	56
5	Aug 02	0	0	20	0	200	0	6	2.45	33	33	24	56
6	Sep 02	0	0	20	0	200	0	6	2.45	33	33	24	56

Paralimni

i	Month	A	A-C	B	A×B	(A×B) _Σ	C	C _Σ	s	N _i	N _{io} -N _{iu}	N _{iu}	N _{io}
1	Apr 02	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
2	May 02	5	5	0	0	0	0	0	0.00	-	-	-	-
3	Jun 02	9	9	5	45	45	0	0	0.00	-	-	-	-
4	Jul 02	16	12	14	224	269	4	4	2.00	67	90	45	135
5	Aug 02	17	14	26	442	711	3	7	2.65	102	90	74	163
6	Sep 02	2	2	40	80	791	0	7	2.65	113	100	82	182

all sites

i	Month	A	A-C	B	A×B	(A×B) _Σ	C	C _Σ	s	N _i	N _{io} -N _{iu}	N _{iu}	N _{io}
6	Sep 02									160	158	115	272

The estimation of the population size shows that the whole population of *Natrix natrix cypriaca* contains not even 150 individuals (all N_{iu} added) at the worst case scenario (Table 14). For the effective population size that means not even 100 individuals (Table 15). If the population is estimated on the upper end of the range, because investigation period was short and the high numbers of N_{io}-N_{iu} shows the estimation is heavily biased by low recapture rates, the total number of adults is still below 150 specimen.

Table 15: Estimation of population size N_e (mature individuals only) for each subpopulation:

Xyliatos

i	Month	A	A-C	B	A×B	(A×B) _Σ	C	C _Σ	s	N _i	N _{io} -N _{iu}	N _{iu}	N _{io}
	Jul 96								7.94	232	59	206	265
1	Apr 02	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
2	May 02	2	2	0	0	0	0	0	0.00	-	-	-	-
3	Jun 02	1	1	2	2	2	0	0	0.00	-	-	-	-
4	Jul 02	2	2	3	6	8	0	0	0.00	-	-	-	-
5	Aug 02	1	0	5	5	13	1	1	1.00	13	-	7	-
6	Sep 02	0	0	5	0	13	0	1	1.00	13	-	7	-

Kato Moni

i	Month	A	A-C	B	A×B	(A×B) _Σ	C	C _Σ	s	N _i	N _{io} -N _{iu}	N _{iu}	N _{io}
1	Apr 02	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
2	May 02	11	11	0	0	0	0	0	0.00	-	-	-	-
3	Jun 02	5	2	11	55	55	3	3	1.73	18	32	12	43
4	Jul 02	6	3	13	78	133	3	6	2.45	22	22	16	37
5	Aug 02	0	0	16	0	133	0	6	2.45	22	22	16	37
6	Sep 02	0	0	16	0	133	0	6	2.45	22	22	16	37

Paralimni

i	Month	A	A-C	B	A×B	(A×B) _Σ	C	C _Σ	s	N _i	N _{io} -N _{iu}	N _{iu}	N _{io}
1	Apr 02	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
2	May 02	5	5	0	0	0	0	0	0.00	-	-	-	-
3	Jun 02	6	6	5	30	30	0	0	0.00	-	-	-	-
4	Jul 02	5	3	11	55	85	2	2	1.41	43	120	25	145
5	Aug 02	11	8	14	154	239	3	5	2.24	48	53	33	86
6	Sep 02	0	0	22	0	239	0	5	2.24	48	53	33	86

all sites

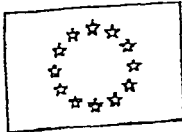
i	Month	A	A-C	B	A×B	(A×B) _Σ	C	C _Σ	s	N _i	N _{io} -N _{iu}	N _{iu}	N _{io}
6	Sep 02									83	75	56	123

5.4.2 Bias during Field Research

In every subpopulation there was a different reason for biased results. The possibility to catch individuals was not equal for the following reasons. In Xyliatos dam the animals were very shy and they were more scared by human presence than in 1994-1996 and therefore the catchability was lower in 2002. Catching probability varied in time at all sites. Best catching was during late summer and fall due to the lower water level

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α4

Επιστολή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στους αντιπροσώπους της Κύπρου και της Μάλτας στην Επιτροπή Φυσικών Οικοτόπων, ημερομηνίας 1 Φεβρουαρίου 2007, σελίδα 7.

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL
ENVIRONMENT
Directorate B - Protecting the Natural Environment
ENV B2 - Natura and Biodiversity

Brussels, 01-02-2007
ENV/B2/AT/AV/fb D(2007)1651

NOTE TO DELEGATES OF
CYPRUS AND MALTA TO THE HABITATS COMMITTEE,
THE EUROPEAN HABITATS FORUM AND THE NATURA 2000 USERS FORUM

Subject: Conclusions of the Natura 2000 Mediterranean Seminar for Cyprus
and Malta – 6 December 2006

Dear Colleagues,

I would like to thank you for your participation in the Mediterranean Biogeographic Seminar for Cyprus and Malta and for your replies to the draft conclusions sent to all by the European Topic Centre for Biological Diversity.

Further to your comments, we have now finalised the conclusions of the Seminar. Please find them attached to this letter. The further steps that the process requires are the update of the lists of both countries for adding the sites already identified so as to account for the recognised insufficiencies in the lists and the work needed in order to reply to certain scientific reserves.

I would like to draw your attention that there is a deviation in conclusions with regard to Habitat 1430 for Cyprus. For this habitat type it was agreed during the meeting in Nicosia (2005) that it exists only in the north of the island, while during the December 2006 Seminar no one queried this conclusion. However, in the comments received from the Cypriot authorities the SPA site (Faros Kato Pafou, type 'A') is mentioned by the authorities as hosting habitat type 1430. The language associated with the SPA site description suggests some doubt about the actual presence of the habitat type ("These have provisionally been assigned to habitat type 1430: *Halo-nitrophilous scrubs (Pegano-Salsolatea)*", however, if the habitat type is present in the SPA site then the conclusion of 'reserve' (i.e. only present in the north) is doubtful and further discussion will be required. Subsequently, there should be possibly scope to discuss again on this habitat type at any future bilateral meeting with Cyprus.

Yours faithfully,

Patrick Murphy
Head of Unit

cc: L. Miko (Dir. B); A. Teller, A. Vakrou, F. Kremer (DG ENV); C. Romão, (ETC BD);
Perm. Reps of Cyprus and Malta; Delegates of Cyprus and Malta to the Habitat
Committee; A. Arroyo Schnell (EHF); T. de l'Escaille (N2000 User Forum);

Tax. Group	Code	P	Species name	Reference list	MS	Conclusion	Comments
							to Pafos forest and Madari-Papoutsia)
R	1293		<i>Elaphe situla</i>	X	MT	SUF	
R	4007	*	<i>Natrix natrix cypriaca</i>	X	CY	IN MOD	Including Paralimni lake
F	1095		<i>Petromyzon marinus</i>		MT		Delete from the reference list
F	1103		<i>Alosa fallax</i>	X	MT	Sci Res	
F	1152		<i>Aphanius fasciatus</i>	X	CY	Reserve	Only in North
F	1152		<i>Aphanius fasciatus</i>	X	MT	SUF	
I	4010	*	<i>Armadillidium ghardalamensis</i>	X	MT	SUF	
I	4047		<i>Brachytupes megacephalus</i>	X	MT	SUF	
I	4023		<i>Propomacrus cypriacus</i>	X	CY	IN MOD	
I	4025		<i>Pseudosariscius cameroni</i>	X	MT	SUF	
I	1078	*	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	X	CY	IN MOD	including Akamas and Pafos Forest
I	4051		<i>Myrmecophilus baronii</i>	X	MT	SUF	
I	2578		<i>Gibbula nivosa</i>	X	MT	Sci Res	
I	4060		<i>Lampedusa imitatrix</i>	X	MT	SUF	
I	4061	*	<i>Lampedusa melitensis</i>	X	MT	SUF	
P	4079	*	<i>Cremonophyton lanfrancoi</i>	X	MT	IN MOD	including Ta'Cenc
P	2250	*	<i>Centaurea akamantis</i>	X	CY	IN MAJOR	including Akamas
P	4082		<i>Crepis pusilla</i>	X	CY	Sci Res	
P	4082		<i>Crepis pusilla</i>	X	MT	SUF	
P	4083	*	<i>Helichrysum melitense</i>	X	MT	SUF	including Ta'Cenc

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α5

Απάντηση Κυπριακής Δημοκρατίας ως προς τα προκαταρκτικά συμπεράσματα του Μεσογειακού Βιογεωγραφικού Σεμιναρίου, ημερομηνίας 21 Δεκεμβρίου 2007, σελίδα 2

REPUBLIC OF CYPRUS
MINISTRY OF AGRICULTURE, NATURAL
RESOURCES AND ENVIRONMENT

ENVIRONMENT SERVICE
1411 NICOSIA

Ref. No. 254/2003/IX
Αρ. Τηλ. 22303870
E-mail: cpantazi@environment.moa.gov.cy

By e-mail: Patrick.MURPHY@ec.europa.eu

21 December, 2007

Mr. Patrick Murphy
Head of Unit
ENV. B.2
European Commission
B- 1049 Brussels
Belgium

Dear Mr. Murphy,

Preliminary analysis of habitats and species in Cyprus
Mediterranean Biogeographic Seminar – 6 December, 2006

I refer to the above subject and I enclose the database with the comments of the Government of Cyprus on the issues discussed at the Mediterranean Biogeographic Seminar that took place in December, 2006.

We are at your disposal for any further information.

Yours sincerely,

Christina Pantazi
for Director

Chr200712171

	Scient. Res.	15	23		24+1	<p>additionally been recorded in only 1 site: CY5000004 EPISKOPIMOROU NEROU.</p> <p>The species has additionally been recorded in 1 pSCI: CY2000003 PERIOCHI MITSEROU. It is also found in AKAMAS pSCI (CY4000010) that will soon be proposed. The boundaries of Pomos dam is considered to be proposed as a satellite area of Polis - Giallia pSCI.</p>
Rousettus aegyptiacus	IN MOD	0	0		0	<p>Four cave locations/complexes are to be included in the AKAMAS pSCI (CY4000010) that is expected to be proposed soon. All but one of the other areas/sites are in the SBAs and in the occupied areas</p>
Monachus monachus*	IN MOD	0	0		0	<p>Paifos forest, the species major habitat is a State owned area, managed by the Forestry Department. The area is under State management, thus the species protection and future wellbeing is safeguarded. The entire forest area has been designated as SPA under the Birds Directive.</p>
Ovis orientalis ophion	IN MOD	GAME FUND				<p>Presence and distribution very widespread – with continuous movements along the coast.</p>
Tursiops truncatus	IN MOD	1	1		1	<p>Only two sites mentioned in Bio Cyprus are in the area under Government control.</p> <p>Present in Akamas pSCI that is expected to be proposed soon.</p>
Caretta caretta	IN MOD	1	1		1	<p>The main nesting area of this species is in the Polis-Giallia pSCI.</p> <p>Ten Kilometres of coastline (five major beaches) are expected to be included in the AKAMAS pSCI (CY4000010) that is to be proposed soon. This is the Lara/Toxefra Turtle Reserve that is already protected and exists since 1989.</p>
Chelonia mydas	IN MAJOR	none	0		0	<p>The main green turtle nesting beaches are in the Akamas site (CY4000010) that is expected to be proposed soon.</p> <p>The marine area of the Polis - Giallia pSCI is a feeding and over wintering area.</p> <p>Extension of the marine area of the site to the west, to the original proposed border.</p>
Coluber cypriensis	IN MOD	6	9		9+1+1?	<p>Also found in SPA CY2000006 DASOS PAFOU. There is also a confirmed record for CY 5000001 DASOS LEMESOU that still needs investigation.</p>
Natrix cypriaca*	IN MOD	1	1		1	<p>Paralimni Lake which hosts a population of the species is under consideration to be proposed as new SCI.</p>
Propomacrus cypriacus	IN MOD	2	3		3+1+(1)	<p>It is also found in AKAMAS pSCI (CY4000010) that will soon be proposed. There is evidence that this species is much more common on the island than known records indicate.</p>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α6

Απάντηση Κυπριακής Δημοκρατίας στην προαναφερόμενη
προειδοποιητική επιστολή, με επιστολή της ημερομηνίας 25
Μαΐου 2007

PERMANENT REPRESENTATION OF THE REPUBLIC OF CYPRUS
TO THE EUROPEAN UNION

THE PERMANENT REPRESENTATIVE

Αρ. Φακ.: 02.03.35.01.90

CABINET DIMAS	
ARCHIVES	N° DOS. 1587
25. 05. 2007	
COMMISSAIRE	
	TOUS ARCHIVES

κ. Επιτροπή,

SG/CdC(2007) A/

L172

31. 05. 2007

SG-R-2

RECEIVED
ARCHIVES

25. 05. 2007

23 Μαΐου 2007

Θέμα: Προειδοποιητική επιστολή / παράβαση αρθ. 2006/4604

Σε απάντηση της επιστολής σας με αριθμό αναφοράς 2007/4604 E(2007) 1066 και ημερομηνία 21 Μαρτίου 2007, η οποία μας διαβιβάσθηκε με την καλυπτική επιστολή της Γενικής Γραμματείας ημερομηνίας 23 Μαρτίου 2007 και αριθμό αναφοράς SG-Grefte (2007) D/201466, αποστέλλεται, συνημμένα, απάντηση του Υπουργού Εξωτερικών κου. Γιώργου Λιλλήκα. Πρωτότυπο απαντητικής επιστολής ακολουθεί.

7

Με τιμή,
Ν.Υ. Ε. :

Δρ. Νικόλας Αιμιλίου
Πρέσβυς/ Μόνιμος Αντιπρόσωπος

κ. Σταύρο Δήμα
Μέλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,
Ευρωπαϊκή Επιτροπή
B-1049 Βρυξέλλες

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Ο Υπουργός

Αρ. Φακ. 30.2.0.3.2.01

18 Μαΐου 2007

Κύριο Σταύρο Δήμα
Μέλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
200, rue de la Loi
B-1049 Βρυξέλλες
Βέλγιο

Κύριε Επίτροπε,

Θέμα: Προειδοποιητική επιστολή - παράβαση αρ. 2006/4604

Αναφέρομαι στην επιστολή σας με αριθμούς αναφοράς 2006/4604, Ε(2007)1066 και ημερομηνία 21.3.2007 που μας διαβιβάσθηκε με επιστολή της Γενικής Γραμματείας ημερομηνίας 23.3.2007 και με αριθμό αναφοράς SG-Grefte(2007)D/201466 και έχω την τιμή να σας αναφέρω τα ακόλουθα:

Η εν λόγω προειδοποιητική επιστολή αφορά στην εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας κατ' ισχυρισμό παράβαση των υποχρεώσεων της δυνάμει της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (άρθρα 4, παράγραφος 1 και 12, παράγραφος 1), όπως αυτή έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στις υποθέσεις C-117/03 και C-244/05, αναφορικά με το ενδημικό είδος προτεραιότητας *Natrix natrix cypriaca*, το οποίο περιλαμβάνεται στα παραρτήματα II και IV της εν λόγω οδηγίας.

Παράλειψη της περιοχής Λίμνης Παραλιμνίου από τον εθνικό κατάλογο πΤΚΣ

Αναφορικά με την παράλειψη της περιοχής Λίμνης Παραλιμνίου από τον κατάλογο πΤΚΣ της Κυπριακής Δημοκρατίας, η αρμόδια αρχή βρίσκεται ακόμη στο στάδιο του διαλόγου με όλα τα πρόσωπα που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, με σκοπό την ορθή ενημέρωσή τους, ώστε οι δράσεις τους στο χώρο να συνάδουν με την προστασία του είδους *Natrix natrix cypriaca* και να μην θέτουν σε κίνδυνο τη συνέχιση της ύπαρξής του στην περιοχή.

Η αρμόδια αρχή αντιμετωπίζει αριθμό προβλημάτων, το μεγαλύτερο από τα οποία είναι η κατάληξη σε συμφωνία με το Δήμο Παραλιμνίου και τους ιδιοκτήτες γης στην περιοχή, ώστε να προχωρήσει απερίσπαστα στην υποβολή προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή της πρότασης συμπερίληψης της περιοχής Λίμνης Παραλιμνίου στους τόπους κοινοτικής σημασίας. Λόγω του μεγάλου κατατεμαχισμού του κλήρου και του πολύ μεγάλου αριθμού ιδιοκτητών στην περιοχή, η αρμόδια αρχή αντιμετωπίζει, όπως αναφέρθηκε ήδη, δυσχέρειες. Η διαδικασία της διαβούλευσης με όλους τους ενδιαφερομένους είναι, όπως είμαι σίγουρος ότι γνωρίζετε, μια δύσκολη και χρονοβόρα διαδικασία.

Παρά ταύτα, η αρμόδια αρχή καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια και αναμένει ότι θα καταλήξει σε μια, όσο το δυνατό, κοινά αποδεκτή πρόταση. Προγραμματίζεται ότι, μέχρι το τέλος του 2007, θα ολοκληρωθούν όλες οι αναγκαίες διεργασίες και η αρμόδια αρχή θα είναι σε θέση να προτείνει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την περιοχή Λίμνης Παραλιμνίου ως υποψήφια για ένταξη στο Ευρωπαϊκό δίκτυο «ΦΥΣΗ 2000».

Θεωρώ σημαντικό να σημειώσω ότι, στο μεσοδιάστημα, η αρμόδια αρχή λαμβάνει ήδη μέτρα προστασίας – τα οποία αναφέρονται πιο κάτω – ώστε να διασφαλισθεί ο πληθυσμός του είδους στο φυσικό του οικότοπο στην περιοχή Λίμνης Παραλιμνίου, σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Πέραν από τα πιο πάνω, σημειώνω, ωστόσο, ότι, σύμφωνα με το άρθρο 5 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, σε περιπτώσεις όπως την παρούσα, όπου η Επιτροπή διαπιστώνει ότι ένα τόπος, στον οποίο υπάρχει είδος προτεραιότητας, δεν έχει περιληφθεί σε ένα εθνικό κατάλογο που αναφέρεται στο άρθρο 4, παράγραφος 1 της εν λόγω οδηγίας, ενώ, βάσει προσφόρων και αξιοπίστων επιστημονικών πληροφοριών φαίνεται απαραίτητη η επιβίωση του εν λόγω είδους προτεραιότητας, κινείται μία διαδικασία διμερούς συνεννόησης (a bilateral consultation procedure shall be initiated) μεταξύ του εν λόγω κράτους μέλους και της Επιτροπής.

Η διάταξη αυτή έχει προφανώς επιτακτικό χαρακτήρα. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή οφείλει να ακολουθήσει τη διαδικασία που προβλέπει το εν λόγω άρθρο και δεν έχει την ευχέρεια να επιλέξει μεταξύ της εν λόγω διαδικασίας και εκείνης του άρθρου 226 ΕΚ.

Δεδομένου ότι η διαδικασία του άρθρου 5 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ δεν έχει ακολουθηθεί μέχρι σήμερα, η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας θεωρεί ότι η αποστολή προειδοποιητικής επιστολής ήταν πρόωρη και νομικά μη επιτρεπτή ως προς τη μη συμπερίληψη της περιοχής Λίμνης Παραλιμνίου στον εθνικό κατάλογο πΤΚΣ.

Επιθυμώ να σας διαβεβαιώσω ότι, σε περίπτωση που η Επιτροπή ξεκινήσει τη διαδικασία διμερούς συνεννόησης που προβλέπει το άρθρο 5 της εν λόγω οδηγίας, θα έχει την πλήρη και ειλικρινή συνεργασία της Κυπριακής Κυβέρνησης για να επιτευχθεί η ταχύτερη δυνατή επίλυση του θέματος αυτού.

Έλλειψη προστασίας της περιοχής Λίμνης Παραλιμνίου και του Φράγματος Ξυλιάτου

Σε σχέση με το πιο πάνω θέμα, η αρμόδια αρχή έχει προβεί στη λήψη αριθμού μέτρων. Αρχικά, τερματίστηκε ο εμπλουτισμός του φράγματος Ξυλιάτου με πέστροφες και απαγορεύθηκε το ψάρεμα από το 2002. Το μέτρο αυτό

αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, και στην προστασία της παρόχθιας περιοχής, η οποία λειτουργεί και ως αναπαραγωγικός βιότοπος του είδους *Natrix natrix cyprica*.

Στη συνέχεια, κατά τη διάρκεια του έτους 2002, έγιναν, επίσης, μεγάλες προσπάθειες για αφαίρεση ψαριών, όπως τα λαβράκια και οι κυπρίνοι, από το φράγμα Ξυλιάτου, χωρίς βέβαια ουσιαστικό αποτέλεσμα, λόγω πρακτικών δυσκολιών. Τα ψάρια αυτά αποτελούν κίνδυνο για την επιβίωση του *Natrix natrix cyprica* στο φράγμα, καθότι είναι αρπακτικά, όπως το λαβράκι, ή είναι ανταγωνιστές για την τροφή του εν λόγω είδους. Επιπλέον, οι κυπρίνοι καταστρέφουν τη βλάστηση, η οποία είναι σημαντική για τις προνύμφες των εντόμων και άλλων οργανισμών της τροφικής αλυσίδας.

Για τους λόγους που αναφέρθηκαν πιο πάνω, η αρμόδια αρχή προέβη σε ενέργειες, δηλαδή μετακλήθηκε εμπειρογνώμονας, η οποία μελέτησε την πληθυσμιακή δομή του *Natrix natrix cyprica* σε σχέση με τους παράγοντες που το απειλούν στο φράγμα Ξυλιάτου, καθώς και σε άλλους βιότοπους. Η εν λόγω εμπειρογνώμονας πρότεινε μια σειρά διαχειριστικών μέτρων που στοχεύουν στη διασφάλιση της επιβίωσης του *Natrix natrix cyprica*.

Μεταξύ των μέτρων προτεραιότητας που εισηγήθηκε ήταν –

- (i) η δημιουργία πέντε μικρών λιμνών κοντά στο φράγμα Ξυλιάτου για να αποτελέσουν βιότοπο για τους βατράχους, οι οποίοι αποτελούν τη βασική τροφή του *Natrix natrix cyprica*,
- (ii) η μελέτη της περιοχής Λίμνης Παραλιμνίου, με στόχο την πρότασή της για ένταξη στο δίκτυο «ΦΥΣΗ 2000», και
- (iii) η εφαρμογή προγράμματος αναπαραγωγής σε αιχμαλωσία, για υποστήριξη του υπό εξαφάνιση πληθυσμού του *Natrix natrix cyprica* στο φράγμα Ξυλιάτου.

Η Κυπριακή Δημοκρατία προχώρησε στην άμεση υλοποίηση των μέτρων που πρότεινε η εμπειρογνώμονας, με την ακόλουθη χρονική σειρά:

Κατά τη διάρκεια του έτους 2004 –

- (α) ολοκληρώθηκε η κατασκευή των πέντε μικρών λιμνών κοντά στο φράγμα Ξυλιάτου. Οι λιμνούλες έχουν τώρα εξελιχθεί σε σημαντικό βιότοπο των βατράχων και ήδη έχει εντοπιστεί μέσα σε αυτές ένα ενήλικο *Natrix natrix cypriaca*.
- (β) ετοιμάστηκε το τυποποιημένο έντυπο δεδομένων (SDF) που αφορά την περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου, αφού περιλήφθηκαν και τα σχόλια του Ταμείου Θήρας όσον αφορά τα πτηνά. Ακολούθως, το έντυπο δόθηκε στο Τμήμα Δασών και στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος για διαμόρφωση της τελικής του μορφής.

Κατά τη διάρκεια του 2005, η ίδια εμπειρογνώμονας εκπόνησε πρόγραμμα αναπαραγωγής σε αιχμαλωσία του *Natrix natrix cypriaca*, καθώς και έρευνα για εντοπισμό άλλων πιθανών βιοτόπων του. Στα πλαίσια της έρευνας αυτής, εντοπίστηκαν δύο άλλοι βιότοποι, ο ποταμός Περιστερώνας – Φτερικούδι και ο ποταμός Ακάκι – Μαρούλενας.

Κατά τη διάρκεια του 2006,

- (α) ετοιμάστηκε το τυποποιημένο έντυπο δεδομένων (SDF) για τις προαναφερόμενες περιοχές, οι οποίες έχουν ήδη υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως προτεινόμενες για να περιληφθούν στο δίκτυο «ΦΥΣΗ 2000».

- (β) ετοιμάστηκε σε δύο γλώσσες, ελληνικά και αγγλικά, και κυκλοφόρησε έγχρωμο πληροφοριακό έντυπο για το *Natrix natrix cyprica*, με σκοπό την ενημέρωση του κοινού.

Καθ' όλη αυτήν τη χρονική περίοδο, έγιναν διάφορες προσπάθειες, όπως επιστολές προς και συσκέψεις με το Δήμο Παραλιμνίου, με σκοπό την απομάκρυνση της αγωνιστικής πίστας για μοτοσικλέτες από την περιοχή Λίμνης Παραλιμνίου και τον τερματισμό της παράνομης άντλησης νερού από τις μικρές λίμνες.

Επιπρόσθετα, με βάση νέα επιστημονικά δεδομένα, η αρμόδια αρχή προχωρεί στην επέκταση των περιοχών «Ποταμός Περιστερώννας – Φτερικούδι» και «Ποταμός Ακάκι – Μαρούλενας», ώστε να συμπεριλάβουν νέους πληθυσμούς του είδους *Natrix natrix cyprica*.

Ειδικότερα για τον πληθυσμό του είδους *Natrix natrix cyprica* στην περιοχή Λίμνης Παραλιμνίου, η αρμόδια αρχή έχει λάβει τα ακόλουθα μέτρα:

- (α) συστάθηκε επιτροπή παρακολούθησης, την οποία απαρτίζουν εκπρόσωποι από την Τοπική Αυτοδιοίκηση (Δήμος Παραλιμνίου) και κυβερνητικές υπηρεσίες (Τμήμα Δασών, Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών, Ταμείο Θήρας και Υπηρεσία Περιβάλλοντος). Σκοπός και στόχος της επιτροπής αυτής είναι η συστηματική παρακολούθηση του οικότοπου του είδους *Natrix natrix cyprica* και η διασφάλιση του πληθυσμού του στη συγκεκριμένη περιοχή.
- (β) ενισχύθηκε, παράλληλα, και έγινε πιο συστηματική η ενημέρωση του κοινού των κοινοτήτων που γεινιάζουν με την περιοχή Λίμνης Παραλιμνίου, ειδικότερα, για το είδος και τη σημασία του *Natrix natrix cyprica*, τόσο για την Κύπρο όσο και γενικότερα.

Ευελπιστώ ότι τα πιο πάνω απαντούν ικανοποιητικά στο περιεχόμενο της επιστολής σας, ενώ παράλληλα εκφράζουν την αποφασιστικότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας για την ουσιαστική προστασία του είδους *Natrix natrix cyprica*.

Οι αρμόδιες υπηρεσίες της Κυπριακής Δημοκρατίας παραμένουν στη διάθεσή σας για να παράσχουν κάθε επιπρόσθετη διευκρίνιση και πληροφορία αναφορικά με το πιο πάνω θέμα.

Οποιαδήποτε επικοινωνία για το σκοπό αυτό μπορεί να γίνει με την –

Κυρία Ελένη Κουζούπη

Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Κυπριακής Δημοκρατίας

Avenue de Cortenbergh 61

1000 Bruxelles

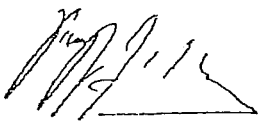
Τηλ.: 02 735 35 10

02 739 51 11

Τηλεομ.: 02 735 45 52

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: ekouzoupi@eudep.law.gov.cy

Αναπαοίδω, κύριε Επίτροπε, τη διαβεβαίωση της βαθιάς μου εκτίμησης.

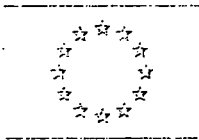

Γιώργος ΛΙΑΛΗΚΑΣ

Υπουργός Εξωτερικών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α7

Αιτιολογημένη γνώμη της Επιτροπής, ημερομηνίας 6 Ιουνίου
2008

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Βρυξέλλες,

SG-Greffe(2008)D/

ΜΟΝΙΜΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΤΗΣ
ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΣΤΗΝ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
Avenue de Cortenberg, 61
1040 BRUXELLES

AM 226 CE / cas autres que non-communication

05

Θέμα: Αιτιολογημένη Γνώμη
Παράβαση αριθ.2006/4604

Έχω την τιμή να σας γνωστοποιήσω το κείμενο της αιτιολογημένης γνώμης, την οποία η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων απευθύνει στην Κυπριακή Δημοκρατία δυνάμει του άρθρου 226 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας λόγω της παραβίασης των διατάξεων της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, σε ό,τι αφορά στη διατήρηση και προστασία του είδους *Natrix natrix cypriaca*.

Για την Γενική Γραμματέα,

Karl VON KEMPIS

Συνημμ. Έγγρ.: E(2008)

CY

Βρυξέλλες,

2006/4604

E(2008)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ ΓΝΩΜΗ

απευθυνόμενη στην Κυπριακή Δημοκρατία
δυνάμει του άρθρου 226 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
λόγω της παραβίασης των διατάξεων της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των
φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, σε ό,τι αφορά στη
διατήρηση και προστασία του είδους *Natrix natrix cypriaca*

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

απευθυνόμενη στην Κυπριακή Δημοκρατία
δυνάμει του άρθρου 226 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
λόγω της παραβίασης των διατάξεων της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των
φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, σε ό,τι αφορά στη
διατήρηση και προστασία του είδους *Natrix natrix cypriaca*

1. Έκθεση των περιστατικών.

Τον Ιούλιο 2006, η Επιτροπή έλαβε καταγγελία σχετικά με την έλλειψη προστασίας του *Natrix natrix cypriaca*, ενδημικού είδους της Κύπρου. Σύμφωνα με την καταγγελία, οι κυπριακές αρχές δεν έχουν συμπεριλάβει στον κατάλογο των προτεινόμενων τόπων κοινοτικής σημασίας (εφεξής πΤΚΣ) την περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου και ανέχονται δραστηριότητες οι οποίες βλάπτουν το είδος και καταστρέφουν τον οικοτόπο του είδους (π.χ. εισβάλλοντα είδη, υπεράντληση υδάτων, λειτουργία χώρου για αγώνες μοτοσικλέτας moto cross) στην εν λόγω περιοχή, αλλά και στο φράγμα Ξυλιάτου (που είναι μέρος του πΤΚΣ Μαδαρί-Παπουτσά). Προς επίρρωση των επιχειρημάτων τους, οι καταγγέλλοντες επικαλούνται, μεταξύ άλλων, και τη μελέτη Αυστριακής εμπειρογνώμονα (Dr. Birgit Blosat, *Study for the Conservation and Protection of the Cypriot grass snake*, November 2002).

Λαμβάνοντας υπόψη τις διαθέσιμες πληροφορίες, η Επιτροπή θεώρησε ότι οι κυπριακές αρχές δεν είχαν λάβει τα αναγκαία μέτρα για την προστασία του είδους *Natrix natrix cypriaca*, κατά παραβίαση των διατάξεων της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας. Με επιστολή της 23^{ης} Μαρτίου 2007 (SG(2007)D/201466) και σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 226 της Συνθήκης ΕΚ, η Επιτροπή παρέσχε στην Κυπριακή Δημοκρατία τη δυνατότητα να υποβάλει τις παρατηρήσεις της επί του θέματος μέσα σε προθεσμία δύο μηνών.

Οι κυπριακές αρχές απήντησαν με επιστολή της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Κυπριακής Δημοκρατίας στην ΕΕ, με ημερομηνία 23 Μαΐου 2007 (Αρ. Φακ. 02.03.35.01.90 - SG(2007)A/04172).

Ως προς την παράλειψη της περιοχής Λίμνης Παραλιμνίου από τον εθνικό κατάλογο πΤΚΣ, οι κυπριακές αρχές αναφέρουν ότι η αρμόδια αρχή βρίσκεται σε διάλογο με τα εμπλεκόμενα μέρη ώστε να υπάρξει κοινά αποδεκτή πρόταση, η οποία αναμένεται έως το τέλος του 2007· οι κυπριακές αρχές προσθέτουν ότι η αποστολή της προειδοποιητικής επιστολής είναι πρόωρη και νομικά μη επιτρεπτή, διότι, εν προκειμένω, η Επιτροπή όφειλε να ακολουθήσει τη διαδικασία του άρθρου 5 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, αντί της διαδικασίας παραβίασης του άρθρου 226 της Συνθήκης ΕΚ.

Ως προς την έλλειψη προστασίας της περιοχής της Λίμνης Παραλιμνίου και του Φράγματος Ξυλιάτου, οι κυπριακές αρχές αναφέρονται στα μέτρα που ελήφθησαν το 2002 (τερματισμός του εμπλουτισμού του Φράγματος Ξυλιάτου με πέστροφες, απαγόρευση ψαρέματος, αφαίρεση ψαριών που αποτελούν κίνδυνο για το *Natrix natrix cypriaca*), στα μέτρα που εισηγήθηκε η Αυστριακή εμπειρογνώμονας (όπως η κατασκευή 5 μικρών λιμνών πλησίον του φράγματος, η περίληψη της περιοχής της Λίμνης Παραλιμνίου στον κατάλογο πΤΚΣ, εφαρμογή προγράμματος αναπαραγωγής σε αιχμαλωσία για την υποστήριξη του πληθυσμού του είδους στο Φράγμα Ξυλιάτου) και στη συνέχεια που δόθηκε στα προτεινόμενα μέτρα.

Επίσης, οι κυπριακές αρχές αναφέρονται σε μέτρα που ελήφθησαν στην περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου (σύσταση επιτροπής παρακολούθησης, ενημέρωση του κοινού στις γειτονικές κοινότητες, συσκέψεις με το δήμο για την απομάκρυνση της αγωνιστικής πίστας και τον τερματισμό της παράνομης άντλησης νερού).

2. Νομική εκτίμηση

A. Η κοινοτική νομοθεσία

Η οδηγία 92/43/ΕΟΚ συμβάλλει στην προστασία της βιολογικής ποικιλομορφίας, μέσω της διατήρησης των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας χλωρίδας και πανίδας στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών. Τα μέτρα τα οποία λαμβάνονται σύμφωνα με την οδηγία αποσκοπούν στη διασφάλιση της διατήρησης ή της αποκατάστασης σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, των φυσικών οικοτόπων και των άγριων ειδών χλωρίδας και πανίδας κοινοτικού ενδιαφέροντος. Το είδος *Natrix natrix cypriaca* είναι ενδημικό είδος προτεραιότητας και περιλαμβάνεται στα παραρτήματα II και IV της οδηγίας.

Η Συνθήκη Προσχώρησης της Κυπριακής Δημοκρατίας τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαΐου 2004. Δυνάμει του άρθρου 54 της Πράξης περί των όρων προσχώρησης, "τα νέα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τα μέτρα που απαιτούνται για να συμμορφωθούν, από την ημερομηνία της προσχώρησης, προς τις διατάξεις των οδηγιών και αποφάσεων κατά την έννοια του άρθρου 249 της Συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 161 της Συνθήκης Ευρατόμ, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετική προθεσμία στα Παραρτήματα που αναφέρονται στο άρθρο 24 ή σε άλλες διατάξεις της παρούσας Πράξης ή των Παραρτημάτων της". Πρέπει να τονιστεί ότι δε χορηγήθηκε στην Κυπριακή Δημοκρατία μεταβατική περίοδος σε ό,τι αφορά στην κοινοποίηση του εθνικού καταλόγου πΤΚΣ.

Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, "κάθε κράτος μέλος, βασιζόμενο στα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα III (στάδιο 1) και στις σχετικές επιστημονικές πληροφορίες, προτείνει έναν κατάλογο τόπων, όπου υποδεικνύεται ποιοι τύποι φυσικών οικοτόπων από τους αναφερόμενους στο παράρτημα I και ποια τοπικά είδη από τα απαριθμούμενα στο παράρτημα II, απαντώνται στους εν λόγω τόπους... Ο κατάλογος διαβιβάζεται στην Επιτροπή μέσα σε μια τριετία από τη γνωστοποίηση της παρούσας οδηγίας ταυτόχρονα με τις πληροφορίες για κάθε τόπο. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν ένα χάρτη του τόπου, την ονομασία του, τη θέση του, την έκτασή του, καθώς και τα δεδομένα που προκύπτουν από την εφαρμογή των κριτηρίων του παραρτήματος III (στάδιο 1)..."

Κατά τη νομολογία (π.χ. απόφαση της 7^{ης} Νοεμβρίου 2000, First Corporate Shipping, υπόθεση C-371/98), "το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21^{ης} Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, έχει την έννοια ότι ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να λαμβάνει υπόψη του τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές απαιτήσεις, καθώς και τις περιφερειακές και τοπικές ιδιομορφίες, τις οποίες αναφέρει το άρθρο 2, παράγραφος 3, της εν λόγω οδηγίας, κατά την επιλογή και την οριοθέτηση των τόπων που πρέπει να προτείνει στην Επιτροπή ως τόπους δυναμένους να χαρακτηρισθούν κοινοτικής σημασίας".

Το άρθρο 5 της οδηγίας ορίζει ότι:

"1. Σε έκτακτες περιπτώσεις κατά τις οποίες η Επιτροπή διαπιστώνει ότι ένας τόπος, στον οποίο υπάρχει τύπος φυσικού οικοτόπου ή είδος προτεραιότητας, δεν έχει περιληφθεί σε ένα εθνικό κατάλογο που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1, ενώ, βάσει πρόσφορων και αξιόπιστων επιστημονικών πληροφοριών, φαίνεται απαραίτητη η διατήρηση του εν λόγω τύπου φυσικού οικοτόπου προτεραιότητας ή η επιβίωση του εν λόγω είδους

προτεραιότητας, κινείται μια διαδικασία διμερούς συνεννόησης μεταξύ του εν λόγω κράτους μέλους και της Επιτροπής για να αντιπαραβληθούν τα επιστημονικά δεδομένα που χρησιμοποιήσαν τα δύο μέρη.

2. Αν η διαφορά δεν έχει επιλυθεί μέσα σε μία εξάμηνη περίοδο συνεννοήσεων, η Επιτροπή διαβιβάζει στο Συμβούλιο πρόταση σχετικά με την επιλογή του εν λόγω τόπου ως τόπου κοινοτικής σημασίας.

3. Το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία εντός τριμήνου από την ημερομηνία υποβολής της πρότασης.

4. Κατά την περίοδο συνεννόησης και εν αναμονή της απόφασης του Συμβουλίου, ο οικείος τόπος υπόκειται στις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 2."

Αναφορικά με την προστασία των πΤΚΣ, το Δικαστήριο έκρινε ότι "τα κράτη μέλη υποχρεούνται, δυνάμει της οδηγίας, να λαμβάνουν μέτρα προστασίας «κατάλληλα» να διαφυλάξουν το οικολογικό ενδιαφέρον των τόπων οι οποίοι δύνανται να χαρακτηρισθούν ως τόποι κοινοτικής σημασίας και έχουν συμπεριληφθεί στους διαβιβαζομένους προς την Επιτροπή εθνικούς καταλόγους, στους οποίους τόπους περιλαμβάνονται, ιδίως, οι παρέχοντες προστασία σε φυσικούς οικοτόπους προτεραιότητας ή σε είδη προτεραιότητας" (απόφαση της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, Dragaggi, υπόθεση C-117/03). Επίσης, το Δικαστήριο έκρινε ότι "τα κράτη μέλη δεν μπορούν επομένως να επιτρέπουν παρεμβάσεις που ενδέχεται να θέσουν σε σοβαρό κίνδυνο τα οικολογικά χαρακτηριστικά τόπου όπως αυτός που ορίζεται από τα εν λόγω κριτήρια. Αυτό ακριβώς συμβαίνει όταν η παρέμβαση μπορεί είτε να ελαττώσει σημαντικά την έκταση του τόπου είτε να προκαλέσει την εξαφάνιση ειδών προτεραιότητας που απαντούν στον τόπο είτε, τέλος, να έχει ως αποτέλεσμα την καταστροφή του τόπου ή την εξάλειψη των αντιπροσωπευτικών χαρακτηριστικών του" (απόφαση της 14^{ης} Σεπτεμβρίου 2006, Bund Naturschutz in Bayern, C-244/05).

Το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας προβλέπει ότι "τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεσπισθεί ένα καθεστώς αυστηρής προστασίας των ζωικών ειδών που αναφέρονται στο σημείο α) του παραρτήματος IV, στην περιοχή φυσικής κατανομής τους, που να απαγορεύει:

- α) κάθε μορφή σύλληψης ή θανάτωσης, εκ προθέσεως, δειγμάτων αυτών των ειδών λαμβανομένων στη φύση·
- β) να παρενοχλούνται εκ προθέσεως τα εν λόγω είδη, ιδίως κατά την περίοδο αναπαραγωγής, την περίοδο κατά την οποία τα νεογνά εξαρτώνται από τη μητέρα, τη χειμερία νάρκη και τη μετανάστευση·
- γ) την εκ προθέσεως καταστροφή ή τη συλλογή των αυγών στο φυσικό περιβάλλον·
- δ) τη βλάβη ή καταστροφή των τόπων αναπαραγωγής ή των τόπων ανάπαυσης".

Κατά το Δικαστήριο, "ένα καθεστώς αυστηρής προστασίας, υπό την έννοια του άρθρου 12, παράγραφος 1, στοιχεία β' και δ', της οδηγίας προϋποθέτει τη θέσπιση συνεκτικών και συντονισμένων μέτρων προληπτικού χαρακτήρα" (απόφαση της 16^{ης} Μαρτίου 2006, Επιτροπή/Ελλάδα, C-518/04).

B. Παράλειψη της περιοχής Αίμνης Παραλιμνίου από τον εθνικό κατάλογο πΤΚΣ

Σύμφωνα με τη βάση δεδομένων για την οδηγία 92/43/ΕΟΚ και τα τυποποιημένα έντυπα δεδομένων για τους πΤΚΣ που έχουν περιληφθεί στον κυπριακό κατάλογο, το είδος *Natrix natrix cypriaca* απαντάται σε 3 περιοχές: Μαδαρί-Παπουτσά (CY2000005), Κοιλάδα Ποταμού Μαρουλένιας (CY200010) και Κοιλάδα Ποταμού Περιστερώνια (CY200011). Ο πΤΚΣ Μαδαρί-Παπουτσά (και ιδιαίτερα η περιοχή του φράγματος Ξυλιάτου) φιλοξενεί το μεγαλύτερο και υγιέστερο πληθυσμό του είδους, ενώ οι δύο άλλοι πΤΚΣ φιλοξενούν μικρότερο αριθμό ατόμων του είδους.

Δεν αμφισβητείται ότι η περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου έπρεπε να έχει συμπεριληφθεί στον κυπριακό κατάλογο των πΤΚΣ. Αφενός, σύμφωνα με τη μελέτη της Αυστριακής εμπειρογνώμονα¹, η οποία προσελήφθηκε από τις Κυπριακές αρχές, ο πληθυσμός του είδους *Natrix natrix cypriaca* στην περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου βρίσκεται σε καλύτερη κατάσταση από ό,τι στο φράγμα Ξυλιάτου και μπορεί να αποτελέσει βάση για την επανεισαγωγή του είδους στο φράγμα Ξυλιάτου, όπου ο πληθυσμός του είδους έχει μειωθεί εξαιτίας των πέσεων που δέχεται. Αφετέρου, κατά τη διάρκεια του Μεσογειακού Βιογεωγραφικού Σεμιναρίου για την αξιολόγηση των καταλόγων πΤΚΣ της Κύπρου και της Μάλτας, το οποίο έλαβε χώρα στις 6 Δεκεμβρίου 2006, οι Κυπριακές αρχές επεσήμαναν ότι γνώριζαν τη σημασία του Παραλιμνίου για το είδος. Το Μεσογειακό Βιογεωγραφικό Σεμινάριο κατέληξε λοιπόν στο συμπέρασμα ότι ο κυπριακός κατάλογος πΤΚΣ εξακολουθεί να είναι "μετρίως ανεπαρκής" ως προς το είδος *Natrix natrix cypriaca*. Οι κυπριακές αρχές υποσχέθηκαν να συμπεριλάβουν την περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου στον κατάλόγό τους με τους πΤΚΣ. Επιπλέον, οι Κυπριακές αρχές αναγνωρίζουν τη σημασία της περιοχής και για τους τύπους οικοτόπων *Μεσογειακά αλίπεδα* – κωδικός 1410 και *σκληρά oligo-μεσοτροφικά ύδατα με βενθική βλάστηση χαροειδών* – κωδικός 3140, οι οποίοι δεν αντιπροσωπεύονται επαρκώς στον κυπριακό κατάλογο πΤΚΣ. Στην απάντησή τους στην προειδοποιητική επιστολή, οι κυπριακές αρχές ανέφεραν ότι η περιοχή αναμενόταν να προταθεί ως πΤΚΣ έως τα τέλη του 2007.

Μέχρι σήμερα οι κυπριακές αρχές δεν έχουν συμπεριλάβει την περιοχή ως πΤΚΣ. Ο αποκλεισμός της περιοχής της Λίμνης Παραλιμνίου οφείλεται σε οικονομικούς και κοινωνικούς λόγους (π.χ. υπεράντληση υδάτων για οικιακή/τουριστική χρήση και για αγροτικές δραστηριότητες, αγώνες μοτοσικλέτας moto cross, οικιστική ανάπτυξη).

Αναφορικά με την επίκληση του άρθρου 5 της οδηγίας, πρέπει να τονιστεί ότι η εν λόγω διάταξη εισάγει ειδική διαδικασία η οποία χρησιμοποιείται "σε έκτακτες περιπτώσεις", και έχει ως στόχο να "αντιπαραβληθούν τα επιστημονικά δεδομένα που χρησιμοποιήσαν τα δύο μέρη". Η διάταξη αυτή προϋποθέτει λοιπόν την ύπαρξη επιστημονικής διαφωνία μεταξύ της Επιτροπής και του Κράτους Μέλους. Εν προκειμένω, οι πληροφορίες που χρησιμοποιήθηκαν από τα δύο μέρη είναι κοινές και δεν υφίσταται ζήτημα επιστημονικής διαφωνίας και αντιπαραβολής δεδομένων. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων², η Επιτροπή διαθέτει διακριτική ευχέρεια όσον αφορά την κίνηση της διαδικασίας παράβασης και την άσκηση της προσφυγής στο Δικαστήριο.

Επομένως, η Επιτροπή θεωρεί ότι μην έχοντας συμπεριλάβει την περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου στον εθνικό κατάλογο πΤΚΣ η Κυπριακή Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Γ. Έλλειψη προστασίας της περιοχής της Λίμνης Παραλιμνίου

Η Λίμνη Παραλιμνίου καλύπτεται από νερό το χειμώνα, ενώ το καλοκαίρι στεγνώνει σε μεγάλο μέρος διατηρώντας όμως νερό σε ορισμένα σημεία, τα οποία χρησιμοποιούνται από το *Natrix natrix cypriaca*. Ο εν δυνάμει πΤΚΣ της περιοχής της Λίμνης Παραλιμνίου, όπου φιλοξενείται ο αρτιότερος πληθυσμός του ενδημικού είδους *Natrix natrix cypriaca* στην Κύπρο, υφίσταται σειρά πέσεων, οι οποίες θέτουν σε κίνδυνο την

¹ Dr. Birgit Blossat, Study for the Conservation and Protection of the Cypriot grass snake, November 2002.

² Βλέπε ιδίως: απόφαση της 6^{ης} Δεκεμβρίου 1989, Επιτροπή κατά Ελλάδας, C-329/88, Συλλογή 1989, σ.4159· απόφαση της 27^{ης} Νοεμβρίου 1990, Επιτροπή κατά Ελλάδας, C-200/88, Συλλογή 1990, σ.4299· απόφαση της 21^{ης} Ιανουαρίου 1999, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-207/97, Συλλογή 1999, σ.275· απόφαση της 25^{ης} Νοεμβρίου 1999, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, C-212/98, Συλλογή 1999, σ.8571.

ύπαρξη του είδους. Οι πιέσεις αυτές, οι οποίες περιγράφονται στη μελέτη της Dr. Birgit Blosat, αφορούν κυρίως στα εξής:

- Υπεράντληση υδάτων: η επιβίωση του είδους εξαρτάται από την ύπαρξη υδάτων. Όμως, εξαιτίας της υπεράντλησης των υδάτων, έχει μειωθεί η ποσότητα νερού στο βιότοπο του είδους, γεγονός που επιτείνεται ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς ζεστούς μήνες.
- Οικιστική ανάπτυξη: Χτίζονται οικίες δίπλα στη λίμνη αλλά ακόμη και εντός των ορίων αυτής. Οι εκσκαφές και η εναπόθεση των προϊόντων εκσκαφής προκαλούν βλάβες στον οικοτόπο του είδους.
- Αγώνες μοτοσυκλέτας moto cross: η εν λόγω δραστηριότητα είναι ιδιαίτερα επιβλαβής, διότι συμπιέζει το έδαφος, καταστρέφει τις φωλιές του είδους, αποτελεί πηγή κινδύνου (τραυματισμοί - θανάτωση) και προκαλεί συνεχή ενόχληση του είδους.

Στην απάντησή τους στην προειδοποιητική επιστολή, οι κυπριακές αρχές αναγνωρίζουν την ανάγκη λήψης μέτρων για την προστασία του είδους, τα οποία πρέπει να βασίζονται στη μελέτη της Dr. Birgit Blosat, και αναφέρονται σε ορισμένες ενέργειες (σύσταση επιτροπής παρακολούθησης, ενημέρωση του κοινού στις γειτονικές κοινότητες, συσκέψεις με το δήμο για την απομάκρυνση της αγωνιστικής πίστας και τον τερματισμό της παράνομης άντλησης νερού). Ωστόσο, οι εν λόγω ενέργειες είναι προκαταρκτικές και δεν έχουν συγκεκριμενοποιηθεί με τη θέσπιση και εφαρμογή συγκεκριμένων μέτρων για την προστασία του είδους.

Όπως προκύπτει από επιστολή ενημέρωσης των καταγγελλόντων (με ημερομηνία 19/10/2007), οι πιέσεις και οι απειλές κατά του είδους συνεχίζουν να υφίστανται.

Οι Κυπριακές αρχές ανέχονται τις προαναφερθείσες δραστηριότητες, που θέτουν σε σοβαρό κίνδυνο τα οικολογικά χαρακτηριστικά της Λίμνης Παραλιμνίου και δεν έχουν λάβει τα αναγκαία μέτρα προστασίας για να διαφυλαχθεί ο εναπομείνας πληθυσμός του είδους *Natrix natrix cypriaca*, το οποίο αποτελεί το κύριο οικολογικό ενδιαφέρον της Λίμνης Παραλιμνίου. Οι προαναφερθείσες δραστηριότητες και η έλλειψη θέσπισης και εφαρμογής μέτρων προστασίας έχει οδηγήσει σε ελάττωση της έκτασης του οικοτόπου του είδους και σε σημαντική μείωση του πληθυσμού του είδους, η ύπαρξη του οποίου τίθεται σε κίνδυνο. Συνεπώς, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι κυπριακές αρχές έχουν παραβιάσει τις υποχρεώσεις που υπέχουν δυνάμει της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, όπως αυτή έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο στις υποθέσεις C-117/03 και C-244/05.

Επιπλέον, οι προαναφερθείσες δραστηριότητες ευθύνονται για την υποβάθμιση και καταστροφή του οικοτόπου του είδους και το παρενοχλούν σημαντικά, συμπεριλαμβανομένων θανατώσεων ατόμων του είδους. Η Επιτροπή θεωρεί λοιπόν ότι οι κυπριακές αρχές έχουν παραβιάσει τις υποχρεώσεις που υπέχουν δυνάμει του άρθρου 12, παράγραφος 1, στοιχεία α', β' και δ', της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

αφού παρέσχε στην κυβέρνηση της Κυπριακή Δημοκρατίας τη δυνατότητα να υποβάλει τις παρατηρήσεις της με την προειδοποιητική επιστολή της 23^{ης} Μαρτίου 2007 (SG(2007)D/201466) και λαμβανομένης υπόψη της απάντησης της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας με ημερομηνία 23 Μαΐου 2007 (Αρ. Φακ. 02.03.35.01.90 - SG(2007)A/04172).

ΔΙΑΤΥΠΩΝΕΙ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ ΓΝΩΜΗ

δυνάμει του άρθρου 226, πρώτο εδάφιο της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

- μην έχοντας συμπεριλάβει την περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου στον εθνικό κατάλογο προτεινόμενων Τόπων Κοινοτικής Σημασίας, η Κυπριακή Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.
- ανεχόμενη δραστηριότητες που θέτουν σε σοβαρό κίνδυνο τα οικολογικά χαρακτηριστικά της Λίμνης Παραλιμνίου, και μην έχοντας λάβει τα αναγκαία μέτρα προστασίας για να διαφυλαχθεί ο πληθυσμός του είδους *Natrix natrix cypriaca*, το οποίο αποτελεί το οικολογικό ενδιαφέρον της Λίμνης Παραλιμνίου και του Φράγματος Ξυλιάτου, η Κυπριακή Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, όπως έχει ερμηνευτεί από το Δικαστήριο στις υποθέσεις C-117/03 και C-244/05.
- μην έχοντας λάβει τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεσπισθεί και να εφαρμοστεί ένα καθεστώς αυστηρής προστασίας του *Natrix natrix cypriaca*, η Κυπριακή Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει των άρθρων 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.

Κατ'εφαρμογή του άρθρου 226, πρώτο εδάφιο της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Επιτροπή καλεί την Κυπριακή Δημοκρατία να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί με την παρούσα αιτιολογημένη γνώμη εντός προθεσμίας δύο μηνών από την παραλαβή της.

Βρυξέλλες,

Για την Επιτροπή,

[name of the Commissioner]

Μέλος της Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α8

Επιστολή Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 12
Αυγούστου 2008

AMBASSADOR, PERMANENT REPRESENTATIVE OF CYPRUS
TO THE EUROPEAN UNION

SG/CdC(2008) A/ 6455
12. 08. 2008
SG-R-2

Ref. 02.03.35.01.90

Βρυξέλλες, 8 Αυγούστου 2008

Αγαυή κ. Day,

**Αίτηση παράτασης της προθεσμίας απάντησης που καθορίζεται από την
Επιτροπή στις διαδικαστικές πράξεις που κοινοποιούνται στον τομέα του
κοινοτικού δικαίου**

(Προειδοποιητική επιστολή/ αιτιολογημένη γνώμη)

Αριθμός παράβασης: 2006/4604

Πράξη της Επιτροπής Κοινοποιηθείσα την: Παραληφθείσα την 9.6.2008
(αντίγραφο της καλυπτικής επιστολής της Γενικής Γραμματείας, ημερομηνίας 6
Ιουνίου 2008, Αρ. SG-Greffe(2008)D/ 203620, με τη σφραγίδα παραλαβής της από
τη Μόνιμη Αντιπροσωπεία επισυνάπτεται)

Αιτούμενη συμπληρωματική προθεσμία: Μέχρι την 9 Νοεμβρίου 2008

Αιτιολογία: Αναφέρομαι στις υποχρεώσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας δυνάμει του
άρθρου 4, παράγραφος 1 και του άρθρου 12, παράγραφος 1, της οδηγίας
92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας
και χλωρίδας, όπως έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο στις υποθέσεις C-117/03 και
C-244/05, στην εικαζόμενη παράλειψη συμπερίληψης της περιοχής της Λίμνης
Παραλιμνίου στον εθνικό κατάλογο προτεινόμενων Τόπων Κοινοτικής Σημασίας και

**Κα Catherine Day,
Γενικό Γραμματέα,
Ευρωπαϊκή Επιτροπή
B-1049 Βρυξέλλες**

στην εικαζόμενη παράληψη λήψης των αναγκαίων μέτρων προστασίας του είδους *Natrix natrix cypriaca* στη Λίμνη Παραλιμνίου και το Φράγμα Ξυλιάτου.

Όσον αφορά την εικαζόμενη παράλειψη συμπερίληψης της περιοχής της Λίμνης Παραλιμνίου στον εθνικό κατάλογο προτεινόμενων Τόπων Κοινοτικής Σημασίας, όπως αναφέρθηκε ήδη στην απάντηση της Δημοκρατίας στην προειδοποιητική επιστολή που αφορά την ταυτάριθη εικαζόμενη παράβαση, η αρμόδια αρχή αντιμετωπίζει αριθμό προβλημάτων αναφορικά με τη συμπερίληψη της περιοχής Λίμνης Παραλιμνίου στους προτεινόμενους Τόπους Κοινοτικής Σημασίας. Το μεγαλύτερο από αυτά είναι η κατάληξη σε συμφωνία με το Δήμο Παραλιμνίου και τους ιδιοκτήτες γης στην περιοχή, λόγω του μεγάλου κατατεμαχισμού του κλήρου και του πολύ μεγάλου αριθμού ιδιοκτητών στην περιοχή.

Παρά τις συνεχείς προσπάθειες της αρμόδιας αρχής, εξακολουθεί να εκκρεμεί η συμφωνία με το Δήμο Παραλιμνίου και τους ιδιοκτήτες γης στην περιοχή. Η διαδικασία της διαβούλευσης με όλους τους ενδιαφερομένους είναι, όπως είμαι βέβαιος ότι γνωρίζετε, μια εξαιρετικά δύσκολη και χρονοβόρα διαδικασία.

Υπολογίζεται, ωστόσο, ότι η πιο πάνω συμφωνία θα επιτευχθεί μέχρι το τέλος του 2008. Υπογραμμίζεται, επίσης, ότι έχει ετοιμαστεί ήδη και θα συζητηθεί εντός του Σεπτεμβρίου 2008 στο Υπουργικό Συμβούλιο, πρόταση για συμπερίληψη της περιοχής Λίμνης Παραλιμνίου στον κατάλογο προτεινόμενων Τόπων Κοινοτικής Σημασίας.

Αναφορικά με την εικαζόμενη παράληψη λήψης των αναγκαίων μέτρων προστασίας του είδους *Natrix natrix cypriaca*, η αρμόδια αρχή έχει προβεί στη λήψη μέτρων, επιπροσθέτως των όσων αναφέρονται ήδη στην απάντηση στην προειδοποιητική επιστολή που αφορά την ταυτάριθη εικαζόμενη παράβαση, για την προστασία του είδους *Natrix natrix cypriaca*.

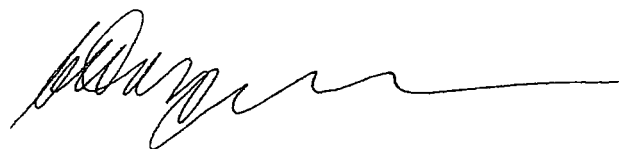
Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- Την ολοκλήρωση του τυποποιημένου εντύπου δεδομένων (standard data form) που αφορά την περιοχή Λίμνης Παραλιμνίου, για σκοπούς καθορισμού της τόσο ως ζώνης ειδικής διατήρησης όσο ως ζώνης ειδικής προστασίας,
- Την ετοιμασία του σχετικού χάρτη της περιοχής Λίμνης Παραλιμνίου,
- Την εφαρμογή προγράμματος αναπαραγωγής του είδους *Natrix natrix cypríaca* σε αιχμαλωσία,
- Την πρόταση και έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή δύο επιπρόσθετων περιοχών προστασίας του είδους,
- Τη συνέχιση της παρακολούθησης του είδους στη Λίμνη Παραλιμνίου, με την παράλληλη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού.

Εκκρεμεί, ωστόσο, η ολοκλήρωση της διαδικασίας για ρύθμιση της δραστηριότητας της διεξαγωγής αγώνων μοτοσυκλέτας καθώς και της άντλησης υδάτων από την περιοχή Λίμνης Παραλιμνίου. Εκτιμάται ότι οι διαδικασίες αυτές θα ολοκληρωθούν μέχρι το τέλος του 2008.

Με βάση τα πιο πάνω και με στόχο την ολοκλήρωση των αναγκαίων διαδικασιών και τη συμμόρφωση με την αιτιολογημένη γνώμη, η Κυπριακή Δημοκρατία παρακαλεί την Επιτροπή όπως της παράσχει τρίμηνη παράταση προς απάντηση στην αιτιολογημένη γνώμη που αφορά στην εικαζόμενη παράβαση αρ. 2006/4604.

Με σεβασμούς χειροκροτούς

Ανδρέας Δ. Μαυρογιάννης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α9

Επιστολή Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 21 Νοεμβρίου
2008

AMBASSADOR, PERMANENT REPRESENTATIVE OF CYPRUS
TO THE EUROPEAN UNION

SG/CdC(2008) A/ 8731 21. 11. 2008 SG-R-2

Αρ. Φακ.: 02.03.35.01.90

Βρυξέλλες, 20 Νοεμβρίου 2008

Αγαπητέ κε Δήμα,

Θέμα: Αιτιολογημένη Γνώμη / Παράβαση αρθ.2006/4604

Σε απάντηση της επιστολής σας με αριθμό αναφοράς 2006/4604 E(2008) 2081 και ημερομηνία 5 Ιουνίου 2008, η οποία μας διαβιβάσθηκε με την καλυπτική επιστολή της Γενικής Γραμματείας ημερομηνίας 6 Ιουνίου 2007 και αριθμό αναφοράς SG-Grefte (2008) D/203620, αποστέλλεται, συνημμένα, απάντηση του Υπουργού Εξωτερικών κ. Μάρκου Κυπριανού.

Με θερμούς χαιρετισμούς

Ανδρέας Δ. Μαυρογιάννης

κ. Σταύρο Δήμα
Μέλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,
Ευρωπαϊκή Επιτροπή
B-1049 Βρυξέλλες

c.c. Mrs. Catherine Day, Secretary General, European Commission

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

Ο Υπουργός

Αρ. Φακ.: 04.02.013.008

19 Νοεμβρίου 2008

Κύριε Επίτροπε,

Θέμα: Αιτιολογημένη Γνώμη – Παράβαση αριθ. 2006/4604

Αναφέρομαι στην επιστολή σας με αρ. αναφοράς 2008/4604, Ε(2008) 2081 και ημερομηνία 5.6.2008 που μας διαβιβάσθηκε με επιστολή της Γενικής Γραμματείας ημερομηνία 6.6.2007 και με αριθμό αναφοράς SG-Greffé (2008)D/203620, η οποία παραλήφθηκε την 9.6.2008, και έχω την τιμή να σας αναφέρω τα ακόλουθα:

Η εν λόγω αιτιολογημένη γνώμη αφορά στην εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας κατ' ισχυρισμό –

- παράβαση των υποχρεώσεων της δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 1 και του άρθρου 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, όπως έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο στις υποθέσεις C-117/03 και C-244/05,
- παράλειψη συμπερίληψης της περιοχής της Λίμνης Παραλιμνίου στον εθνικό κατάλογο προτεινόμενων Τόπων Κοινοτικής Σημασίας, και

Κύριο Σταύρο Δήμα

Μέλος της Επιτροπής

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

20, rue de la Loi

B-1049 Βρυξέλλες

Βέλγιο

- παράλειψη λήψης των αναγκαίων μέτρων προστασίας του είδους *Natrix natrix cyprica* στη Λίμνη Παραλιμνίου και το Φράγμα Ξυλιάτου.

Η Κυπριακή Δημοκρατία υιοθετεί και επαναλαμβάνει όλα όσα περιέχονται –

- στην επιστολή ημερομηνίας 18.5.2007, η οποία αποτελεί την απάντηση της Κυπριακής Δημοκρατίας στην προειδοποιητική επιστολή ημερομηνίας 23.3.2007 [SG(2007)D/201466], και
- στην αίτηση ημερομηνίας 8/8/2008 για παράταση της προθεσμίας απάντησης στην υπό αναφορά αιτιολογημένη γνώμη.

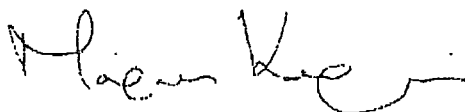
Αναφορικά με τα μέτρα που έχουν ληφθεί σχετικά με τη διαδικασία συμπερίληψης της περιοχής Λίμνης Παραλιμνίου στους προτεινόμενους Τόπους Κοινοικής Σημασίας (στο εξής «πΤΚΣ»), έχει σημειωθεί η ακόλουθη πρόοδος:

1. Μετά τη λήψη οριστικής απόφασης και τις οδηγίες που έχουν δοθεί από τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος όπως η περιοχή συμπεριληφθεί στους πΤΚΣ, η αρμόδια αρχή συγκάλεσε συνεδρία της Επιστημονικής Επιτροπής, η οποία ιδρύθηκε με βάση το άρθρο 4 των περί της Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Αγρίας Ζωής Νόμων του 2003 και 2008, την 17.11.2008.
2. Παράλληλα, ολοκληρώνεται εντός 15 ημερών, η διαδικασία χαρτογράφησης των οικοτόπων και ειδών της περιοχής, ώστε να αναθεωρηθεί και οριστικοποιηθεί το τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων (Standard Data Form) και ο χάρτης με τα όρια της περιοχής.
3. Μετά τη συζήτηση του θέματος στην Επιστημονική Επιτροπή στις 17.11.2008, η αρμόδια αρχή θα δημοσιοποιήσει τα όρια του πΤΚΣ και, σύμφωνα με τις διατάξεις των πιο πάνω Νόμων, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν, εντός 30 ημερών, να υποβάλουν ενστάσεις.
4. Αμέσως μετά τη λήξη της προθεσμίας των 30 ημερών, η Επιστημονική Επιτροπή θα αξιολογήσει τις ενστάσεις και θα εισηγηθεί τα όρια του πΤΚΣ, στον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ο οποίος και θα λάβει την τελική απόφαση.

5. Όλα τα πιο πάνω αναμένεται να ολοκληρωθούν τους αμέσως επόμενους μήνες. Στο μεταξύ, για τη βελτίωση των συνθηκών που επικρατούν στην περιοχή, με απώτερο στόχο την προστασία των ειδών και οικοτόπων, η αρμόδια αρχή έχει ενημερώσει ανάλογα τις άλλες αρμόδιες αρχές για την ανάγκη λήψης άμεσων μέτρων.

Οι αρμόδιες υπηρεσίες της Κυπριακής Δημοκρατίας παραμένουν στη διάθεσή σας για να παράσχουν κάθε επιπρόσθετη διευκρίνιση και πληροφορία αναφορικά με το πιο πάνω θέμα.

Παρακαλώ δεχθείτε, κύριε Επίτροπε, τη διαβεβαίωση της βαθιάς μου εκτίμησης.

Μάρκος Κυπριανού

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α10

Επιστολή Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 29
Ιανουαρίου 2009

2007/2192

Objet: N.2000 à Chypre
Attr: A2
Info B2 - Παραλία

ΜΟΝΙΜΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ
ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

Cortenbergh 61
1000 Brussels.
Tel.: 02/735.35.10
Fax: 02/735.45.52

DG ENV/A.2 ARES N°: 116478 14345 29.01.2009 ATTR: AMP INFO:
--

28 Ιανουαρίου 2009

ΑΡ. ΦΑΚ.: 02.03.09.05

ΠΡΟΣ: Κύριο Στέφανο Αμπατζή

Θέμα: Υποχρεώσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας σε σχέση με το Δίκτυο «Φύση 2000»

Διαβιβάζω επιστολή και συνοδευόμενα έγγραφα της αρμόδιας υπηρεσίας της Κυπριακής Δημοκρατίας σχετικά με το πιο πάνω θέμα.

Βασιλεία Θεοφίλου

Ακόλουθος Περιβάλλοντος

Mr. Stephanos Ampatzis
DG ENV
European Commission
1049 Brussels

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ
ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ 1411

Αρ. Φακ. 254/2003
Αρ. Τηλ: 22408922
E-mail: cpantazi@environment.moa.gov.cy

28 Ιανουαρίου, 2009

Υποχρεώσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας σε σχέση με το Δίκτυο «Φύση 2000»

Αναφορικά με την τελευταία συνάντηση που πραγματοποιήθηκε με τους εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ) το Νοέμβριο 2008, για συζήτηση των εκκρεμοτήτων όσον αφορά τις υποχρεώσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας σχετικά με το Δίκτυο «Φύση 2000» σας ενημερώνω για τις εξελίξεις που υπάρχουν όσον αφορά την ένταξη τεσσάρων νέων περιοχών στο Δίκτυο.

α). Λίμνη Παραλιμνίου

Η Επιστημονική Επιτροπή που έχει συσταθεί με βάση τις πρόνοιες του σχετικού Νόμου έχει εγκρίνει την ένταξη της Λίμνης Παραλιμνίου στο Δίκτυο «Φύση 2000» στις 19/12/2008. Ήδη έχει δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας με Αρ. 4339 και ημερ. 16/1/2009 σχετική Γνωστοποίηση στην οποία αναφέρεται ότι, ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος καταρτίζει την περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου ως Τόπο Κοινοτικής Σημασίας (SCI) και ότι δίδεται προθεσμία 30 ημερών για υποβολή ενστάσεων από οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο.

Μετά το πέρας των 30 ημερών, η Επιστημονική Επιτροπή θα αξιολογήσει τις ενστάσεις που θα υποβληθούν και θα προωρήσει με την έγκριση των τελικών ορίων της περιοχής που θα προταθεί για ένταξη στο Δίκτυο. Σημειώνεται επίσης, ότι, η Υπηρεσία Περιβάλλοντος έχει εντατικοποιήσει τις προσπάθειες σε συνεργασία με τα άλλα εμπλεκόμενα τμήματα, για καθαρισμό της περιοχής και τερματισμό των παράνομων δραστηριοτήτων που υπάρχουν στην περιοχή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α11

Απόσπασμα από την Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 16 Ιανουαρίου 2009, σελίδα 47, αριθμός 42.

**ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΡΙΤΟ
ΜΕΡΟΣ ΙΙ
ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ**

Αριθμός 4277	Παρασκευή, 16 Ιανουαρίου 2009	15
---------------------	--------------------------------------	-----------

Αριθμός 14

**Ο ΠΕΡΙ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ
(ΝΟΜΟΙ 15 ΤΟΥ 1962, 25 ΤΟΥ 1983, 148 ΤΟΥ 1985, 84 ΤΟΥ 1988,
92(Ι) ΤΟΥ 1992, 63(Ι) ΚΑΙ 74(Ι) ΤΟΥ 1996, 30(Ι) ΤΟΥ 1998
135(Ι) ΤΟΥ 1999 ΚΑΙ 57(Ι) ΤΟΥ 2006)**

Γνωστοποίηση απαλλοτριώσεως

Το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αστρομερίτης—Περιστερώννας—Ακακίου ως Απαλλοτριώνουσα Αρχή, γνωστοποιεί ότι η ακίνητη ιδιοκτησία που περιγράφεται στον Πίνακο, που παρατίθεται πιο κάτω είναι αναγκαία για τον ακόλουθο σκοπό δημόσιας ωφέλειας, δηλ. για την κατασκευή σταθμού επεξεργασίας Λυμάτων/αντλιοστασίου και δεξαμενής αποθήκευσης ανακυκλωμένου νερού στη Δημοκρατία και η απαλλοτριώσή της επιβάλλεται για τους πιο κάτω λόγους, δηλ. για την κατασκευή σταθμού επεξεργασίας Λυμάτων/αντλιοστασίου και δεξαμενής αποθήκευσης ανακυκλωμένου νερού στο χωριό Αστρομερίτης της Επαρχίας Λευκωσίας.

Κάθε πρόσωπο που ισχυρίζεται ότι έχει οποιοδήποτε δικαίωμα ή συμφέρον πάνω στην ιδιοκτησία που αναφέρεται πιο κάτω και φέρει ένσταση στη σκοπούμενη απαλλοτριώσή της, καλείται, μέσα σε 30 ημέρες από τη δημοσίευση της γνωστοποίησης αυτής στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να υποβάλει ένσταση στην Απαλλοτριώνουσα Αρχή, μέσω του Επάρχου Λευκωσίας, μαζί με λεπτομερή στοιχεία και αποδείξεις για το δικαίωμα ή συμφέρον του και τους λόγους της ένστασής του.

Αριθμός 41

Ο ΠΕΡΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΝΟΜΟΣ
(ΝΟΜΟΙ 90 ΤΟΥ 1972, 56 ΤΟΥ 1982, 7 ΤΟΥ 1990, 28 ΤΟΥ 1991, 91(Ι) ΤΟΥ 1992, 55(Ι) ΤΟΥ 1993, 72(Ι) ΤΟΥ 1998, 59(Ι) ΚΑΙ
142(Ι) ΤΟΥ 1999, 241(Ι) ΤΟΥ 2002, 29(Ι) ΤΟΥ 2005, 135(Ι) ΤΟΥ 2006 ΚΑΙ 11(Ι) ΤΟΥ 2007)

Γνωστοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 34Α(12)

Με την παρούσα γνωστοποιείται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχουν οι πρόνοιες του άρθρου 34Α(11) του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, αποφάσισε να εγκρίνει τα Σχέδια των Πολεοδομικών Ζωνών της κοινότητας Αγίας Βαρβάρας της Επαρχίας Λευκωσίας.

Αντίγραφα των εγκεκριμένων Σχεδίων των Πολεοδομικών Ζωνών Αγίας Βαρβάρας, τα οποία φέρουν τον κωδικό αριθμό ΔΠ/Ε2009/ΛΕΥ Ι/ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ έχουν κατατεθεί στο Γραφείο του Επάρχου Λευκωσίας, στα Κεντρικά Γραφεία και στο Επαρχιακό Γραφείο Λευκωσίας του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως και στα Γραφεία του Κοινοτικού Συμβουλίου Αγίας Βαρβάρας και είναι διαθέσιμα για επιθεώρηση από κάθε ενδιαφερόμενο κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες.

Έγινε στις 8 Ιανουαρίου 2009.

ΝΕΟΚΛΗΣ ΣΥΛΙΚΙΩΤΗΣ,
Υπουργός Εσωτερικών.

(Υ.Ε. 5.33.31.2.1/2)

Αριθμός 42

Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ ΝΟΜΟΣ (ΝΟΜΟΣ 153(Ι) ΤΟΥ 2003)

Γνωστοποίηση

Με την παρούσα γνωστοποιείται ότι ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχουν οι πρόνοιες του άρθρου 11 του περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζώης Νόμου (Ν. 153(Ι)/2003) έχει καταρτίσει την περιοχή της «Λίμνης Παραλιμνίου» ως Τόπο Κοινοτικής Σημασίας.

Αντίγραφο του χάρτη της πιο πάνω περιοχής έχει κατατεθεί στα Γραφεία της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος, στα Γραφεία του Δήμου Παραλιμνίου, του Δήμου Δερύνειας και του Κοινοτικού Συμβουλίου Σωτήρας και είναι διαθέσιμα για επιθεώρηση από κάθε ενδιαφερόμενο κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 11(5) του Νόμου, μέσα σε χρονική περίοδο 30 ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας γνωστοποίησης, κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να υποβάλει προς το Διευθυντή της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος, αιτιολογημένη ένσταση, βασιζόμενη σε συγκεκριμένους λόγους αναφορικά με το περιεχόμενο των χαρτών.

Έντυπα για την υποβολή ενστάσεων διατίθενται στα Γραφεία της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος και στα Γραφεία του Δήμου Παραλιμνίου, του Δήμου Δερύνειας και του Κοινοτικού Συμβουλίου Σωτήρας.

Έγινε στις 15 Δεκεμβρίου 2008.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΟΛΥΝΕΙΚΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ,
Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων
και Περιβάλλοντος.

(Υ.Γ.Φ.Π. & Π. 117/2008,254/2003)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α12

Επιστολή της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών
Οργανώσεων Κύπρου προς την Επιτροπή, ημερομηνίας 10
Αυγούστου 2009

FEDERATION OF ENVIRONMENTAL AND ECOLOGICAL ORGANISATIONS OF CYPRUS

Kalymnou 5, Flat 02, 2002 Strovolos, Nicosia

Tel: 22 313750 Fax: 22 879241

E-mail: info@oikologiafeeo.org Website: www.oikologiafeeo.org

VERY URGENT - CONFIDENTIAL (sent with postal mail)

August 10, 2009

Mr. Julio Garcia Burgues
European Commission
Directorate – General Environment
Directorate A.
ENV A2 – Infringements

Subject: Complaint no. 2006/4604, Protection of *Natrix natrix cypriaca* and of Paralimni Lake.

Dear Sir,

Regarding the above complaint, and following your letter dated 13.6.2008 informing us about the notification of Cypriot authorities of the Reasoned Opinion to which the Republic of Cyprus had two months to reply, we are writing to inform you of further developments relating to the above-mentioned complaint:

1) The area of Paralimni Lake has not yet been proposed for inclusion in the Natura 2000 network, i.e. the Lake has not yet been proposed as a pSCI or SPA. Furthermore, the area under consideration for inclusion in the pSCI (and SPA) excludes the north part of the lake. [see attached Map I]

2) Since your letter, the Cypriot authorities have failed to take any measures for the protection of the Lake from activities being undertaken illegally for many years such as earth deepening, illegal water removal, illegal motocross activities, unrestricted driving of cars in the Lake, an illegal shooting range located inside the lake which causes severe disturbance and potential damage from lead shots being used. The relevant Ministry has not taken any measures to enforce legislation or bring a stop to these activities.

3) But more importantly, in March 2009 the competent authority for projects' approval in Cyprus (the Environment Service of the Ministry of Agriculture, Natural Resources and the Environment), authorized the demarcation of 304 land plots inside the lake for the Company Pier Cyprian Estates Ltd. Please see attached authorization approval, dated 12.3.2009 (Attachment I). Kindly note this is the part of the lake which is proposed for exclusion from the pSCI and the SPA. This authorization was wrongly granted in our opinion. In November 2008, a study was presented to a committee created under the transposition of the 85/337/EEC Directive, (law 140 (I)), called the EIA Committee in Cyprus. This study was prepared on behalf of the developer (Pier Cyprian Estates Ltd) who wanted the demarcation of 304 plots in the northern part of the lake, so that they can be developed into luxury villas for sale. The committee examined this in its meeting on 6.11.2008, where several members were against, including us, the Game Fund (the competent authority for the wild birds) and the Fisheries and Marine Research Dept. (the competent authority for the grasssnake). See attached letters by these two authorities (Attachment II). Nevertheless, the competent authority for the EIAs (Environment Service) gave a final positive opinion and authorised the development (see attached opinion) declaring that there won't be an impact for the grass snake. This same part for which development was approved, is excluded from the yet unproposed SCI & SPA designation, despite the fact that

it is an ecological whole and ecologically still important, although somewhat degraded due to the fact that illegal works have started and waste dumps have been placed in the lake.

4) Even though the project has the potential to have significant impact on a priority species (*Natrix natrix cypriaca**) [in our opinion it will have] and the site is also an IBA area [BirdLife Cyprus report 2004, Map II], the impact assessment carried out was done according to 85/337/EEC and was in our opinion inappropriate and inadequate, because a) No Appropriate Assessment according to Article 6 of Directive 92/43/EEC was conducted, b) no alternative solutions were examined, and c) the compensation measures proposed were inappropriate and inadequate and not related to a 'proper appropriate assessment'. Please note that the development approved relates to the building of luxury homes for selling to individuals and is not in any way related to Imperative Reasons of Overriding Public Interest, related to human health or safety.

5) Following the above approval in the EIA Committee, on 24 April 2009, the Republic of Cyprus changed the land use zoning in the north part of the Lake [the same part where the development was approved]. Despite the fact that the Lake had not been proposed as SCI or SPA, until then, the whole Lake was a protected area (Δα1) in terms of planning law. On 24 April 2009, the northern part of the Lake was converted to residential zoning (Κα8) and the decision was published in the Government Official Journal (copy attached, Attachment III). The conversion to residential area covers about 20% of the habitat of the lake and we believe will have detrimental impacts on the grass snake and the general health of the habitat of the lake. See attached maps (Map II & Map III) of the Lake showing the part which has been converted to residential zone.

Map III A

The Cypriot grass snake is endemic and a priority species (*). We would like again to bring to your attention the scientific study which was contacted by Dr. Birgit Blosat since 2002 (*Study for the Conservation and Protection of the Cypriot grass snake* (November 2002), which included population counts of this species, evaluation of its status and several suggestions to the Government which have not been followed. Ironically the study was Commissioned by the Government!

The study concludes (p.95): "If too much time passes by until measures will be taken, the probability is extremely high that the Cypriot grass snake will become extinct. An invaluable and beautiful species would be gone forever."

After receiving the Reasoned Opinion about 12 months ago, the Republic of Cyprus not only has not taken measures to comply, but as documented above, has in fact taken steps leading to the deterioration and destruction of the most important remaining habitat and refuge of the endemic grass snake, potentially pushing the species towards extinction.

We hope the above additional information will help you proceed with urgency with the case in order to safeguard this endangered species from destruction.

We are at your disposal for any further details, information or clarifications.

Sincerely Yours

For the Federation of Environmental and Ecological Organisations of Cyprus

Christos Theodorou
President

Akis Phokas
Secretary

- Cc: ENV. B.2 - Nature and Bio-diversity, Mr. Fotios Papoulias
- ENV. A.2 - Infringements, Mr. Yannis Couniniotis ✓
- ENV. D3 - Cohesion Policy and EIA, Mr. Stefanos Ampatzis.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α13

Γνωμάτευση της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος της Κυπριακής Δημοκρατίας αναφορικά με την οριοθέτηση οικοπέδων, σελίδα 19, υπότιτλος 7.

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ
ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ 1411

Αρ. Φακ. 61/94, 63/94/B
Αρ. Τηλ. 22408912, 22408914
E-mail: dzavrou@environment.moa.gov.cy

12 Μαρτίου, 2009

Διευθυντή Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως

Επιτροπή Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
Νόμος Αρ. 140(Ι)/2005

Αναφέρομαι στο πιο πάνω θέμα και αποστέλλω Γνωμάτευση με βάση το άρθρο 13 του Νόμου, για το διαχωρισμό 304 οικοπέδων της εταιρείας Pier Cyprian Estates Ltd και τις επιπτώσεις του στον πληθυσμό του κυπριακού νερόφιδου *Natrix natrix cypriaca*, στην Λίμνη Παραλιμνίου

2. Σχετική είναι η επιστολή με Αρ. Φακ. ΑΜΧ/00822/2006 και ημερ. 19.5.2008.

3. Σε περίπτωση χορήγησης Άδειας για το υπό εξέταση έργο, σημειώνεται ότι αυτή θα πρέπει να κοινοποιηθεί στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 22 του Νόμου.

Δέσπω Ζαβρού
για Διευθυντή

- Κοιν.: - Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Υγείας
(Υπόψη κας Μάρως Χριστοδουλίδου)
- Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού
(Υπόψη κ. Γιώργου Χατζήπαπα)
- Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων
(Υπόψη κας Έλενας Σοφοκλέους)
- Διευθυντή Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας
- Πρόεδρο ΕΤΕΚ
- Πρόεδρο Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων
- κ. Λεόντιο Λεοντιάδη
- κ. Κωνσταντίνο Ιωαννίδη

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 13 ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ
ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΈΡΓΑ ΝΟΜΟΥ Ν.140(Ι)/2005

ΜΕΛΕΤΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ
ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΩΝ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΑΚΡΟ ΤΗΣ ΛΙΜΝΗΣ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ ΚΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ
ΣΤΟΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΝΕΡΟΦΙΔΟΥ
Natrix natrix cypriaca

Η Επιτροπή Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων εξέτασε στις 22 Οκτωβρίου, 2008 τη Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) του έργου, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου [Ν.140(Ι)/2005]. Για το συγκεκριμένο έργο είχε ετοιμαστεί Προκαταρκτική Εκτίμηση Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΠΕΕΠ) η οποία εξετάστηκε στις 17 Δεκεμβρίου 2007 και αποφασίστηκε όπως ετοιμαστεί μία πλήρης Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον. Τα σχετικά πρακτικά τα συνεδρίας επισυνάπτονται.

1. Χαρακτηριστικά του έργου που έχουν αναλυθεί στην ΜΕΕΠ

Το συγκεκριμένο έργο αφορά πρόταση για διαχωρισμό 304 οικοπέδων συνολικής έκτασης 369, 800 τ.μ. από την Εταιρεία Pier Cyprian Estates Ltd στο Β/Δ μέρος της Λίμνης Παραλιμνίου. Από αυτά, τα 212,650 m² θα διαχωριστούν σε 304 οικόπεδα, ενώ άλλα 111,510 m² θα χρησιμοποιηθούν για την κατασκευή του οδικού δικτύου. Τα εναπομείναντα 45,640 m² θα μετατραπούν σε δημόσιους χώρους πρασίνου και χώρους άλλης δημόσιας χρήσης.

Το οδικό δίκτυο και τα πεζοδρόμια θα κατασκευαστούν σύμφωνα με τα πρότυπα του Τμήματος Δημοσίων Έργων για δρόμους σε αστικό περιβάλλον. Στο οδικό δίκτυο θα τοποθετηθεί η απαραίτητη υποδομή για τις υπηρεσίες κοινής ωφελείας, όπως δίκτυο της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου, της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, υδατοπρομήθειας, αποχέτευσης και αγωγοί όμβριων.

Τα κυριότερα θέματα που αναλύονται εντός της μελέτης, είναι τα ακόλουθα :

- Περιγραφή του υφιστάμενου περιβάλλοντος, με ιδιαίτερη σημασία στα θέματα οικολογίας, τοπογραφίας και μορφολογίας, δημόσιας υποδομής, αισθητικής, πολεοδομίας και χρήσεις γης.
- Περιγραφή του προτεινόμενου έργου, με ιδιαίτερη σημασία στα γεωμετρικά χαρακτηριστικά, τη δυναμικότητα του, τις απαραίτητες κατασκευαστικές εργασίες

υλοποίησης του, τις ενεργειακές ανάγκες λειτουργίας και κατασκευής και τη δημιουργία αποβλήτων.

- Μελέτη των υδρολογικών χαρακτηριστικών, η οποία περιλαμβάνει την παρουσίαση των απαραίτητων συστημάτων αποχέτευσης όμβριων για την ομαλή και βιώσιμη λειτουργία των εγκαταστάσεων.
- Ανάλυση των επιπέδων θορύβου από τη λειτουργία του έργου.

Ιδιαίτερη σημασία δόθηκε, με την ετοιμασία ξεχωριστής μελέτης, στην παρουσία του ενδημικού Κυπριακού νερόφιδου *Natrix natrix cypriaca* εντός των ορίων της Λίμνης και στις πιθανές επιπτώσεις που πιθανόν να προκύψουν στον πληθυσμό του φιδιού από το συγκεκριμένο έργο

Η εν λόγω μελέτη κάλυψε γενικά θέματα που αφορούν τη βιολογία του φιδιού και τους χώρους διαβίωσης του, τους βασικούς κινδύνους που απειλούν το φίδι σήμερα και τον πιθανό επηρεασμό του φιδιού από οποιαδήποτε επέμβαση στην περιοχή μελέτης

2. Περιβαλλοντική σημασία της Λίμνης Παραλιμνίου

Η Λίμνη Παραλιμνίου έχει έκταση 471 εκταρίων και αποτελεί ένα φυσικό οικοσύστημα εποχικού χαρακτήρα. Το καλοκαίρι αποξηραίνεται και κατακρατεί νερό σε μεμονωμένες λίμνες οι οποίες αποτελούν και το χώρο διαβίωσης του κυπριακού νερόφιδου *Natrix natrix cypriaca*.

Η Λίμνη Παραλιμνίου έχει επίσης ιδιαίτερο ενδιαφέρον σε Ευρωπαϊκό επίπεδο μια και εντός αυτής εντοπίζονται τρεις σημαντικοί τύποι οικοτόπων οι οποίοι περιλαμβάνονται στο Παράρτημα I της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ "για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας." Επίσης, στη Λίμνη Παραλιμνίου παρουσιάζεται ο πιο υγιής πληθυσμός του σπάνιου και αυστηρά προστατευόμενου ενδημικού κυπριακού νερόφιδου *Natrix natrix cypriaca*, το οποίο περιλαμβάνεται στο Παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Συγκεκριμένα, για το νερόφιδο η Κυπριακή Δημοκρατία έγινε δέκτης παραπόνου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη μη λήψη ικανοποιητικών μέτρων προστασίας του, συμπεριλαμβανομένης και της μη ένταξης της Λίμνης Παραλιμνίου στο Δίκτυο «ΦΥΣΗ 2000».

Επίσης η Λίμνη φιλοξενεί αριθμό ειδών πουλιών Ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, με πιο σημαντικά τα είδη *Vanellus spinosus*, *Himantopus himantopus* και *Calandrella brachydactyla*.

Πολύ σημαντικό στοιχείο της Λίμνης, το οποίο απαιτεί προστασία και διαχείριση, είναι το κανάλι στο βόρειο μέρος της Λίμνης, το οποίο αποτελεί και περιοδικό χώρο διαβίωσης του νερόφιδου, αλλά επίσης είναι απαραίτητο για τη διατήρηση του σημερινού υδρολογικού καθεστώτος της Λίμνης.

Λόγω της σημαντικότητας της Λίμνης και της υποχρέωσης της Κυπριακής Δημοκρατίας για ένταξη της περιοχής της Λίμνης στο Δίκτυο «ΦΥΣΗ 2000» και λήψη μέτρων για προστασία των ειδών και οικοτόπων που απαντώνται στην περιοχή, έχουν εντατικοποιηθεί οι διαδικασίες ένταξης της Λίμνης Παραλιμνίου στο Δίκτυο, οι οποίες αναμένεται μέχρι τις αρχές Μαρτίου 2009 να έχουν ολοκληρωθεί.

7. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Λαμβάνοντας υπόψη τις μελέτες που έχουν ετοιμαστεί, η Περιβαλλοντική Αρχή δεν φέρει ένσταση στη χορήγηση Πολεοδομικής Άδειας στην Αίτηση ΑΜΧ/00822/2006, για διαχωρισμό γης σε 304 οικοπέδα στο Παραλίμι υπό την προϋπόθεση ότι θα τηρούνται οι όροι που αναφέρονται πιο κάτω:

1. Να εφαρμοστούν όλα τα μέτρα μείωσης των επιπτώσεων στο περιβάλλον της μελέτης, τα οποία αναφέρονται στις παραγράφους τρία και τέσσερα πιο πάνω και αφορούν το όλο έργο και το κυπριακό νερόφιδο αντίστοιχα.

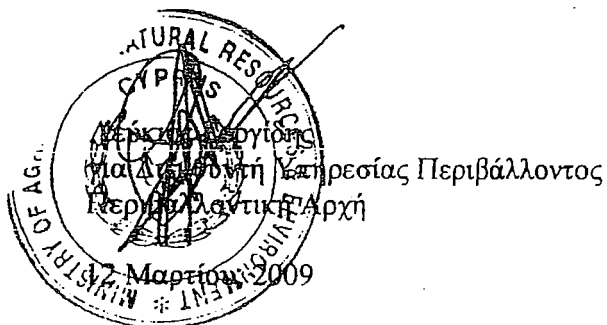
2. Να εφαρμοστούν τα αντισταθμιστικά μέτρα που προτείνονται στην παράγραφο πέντε πιο πάνω.

Σημειώνεται ότι κάθε έργο που προτείνεται να εκτελεστεί θα πρέπει να συνάδει με τους σκοπούς διαχείρισης της περιοχής και θα πρέπει να γίνεται με την εποπτεία των αρμοδίων αρχών και πάντα με την προοπτική τροποποίησης του. Όσον αφορά την πρόταση για δημιουργία πάρκου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης αυτό θα γίνει, όπως αναφέρεται πιο πάνω, σε μεταγενέστερο στάδιο στα πλαίσια εφαρμογής ενός ολοκληρωτικού σχεδίου διαχείρισης για τη Λίμνη Παραλιμνίου.

3. Η ζώνη ασφαλείας πλάτους 10 μ. δυτικά του καναλιού που προτείνεται στην παράγραφο 3.1 πιο πάνω, να καθοριστεί ως χώρος πρασίνου που θα δοθεί από την ιδιοκτήτρια εταιρία προς το δημόσιο στα πλαίσια της έκδοσης της πολεοδομικής άδειας. Επίσης χώρος πρασίνου πλάτους τουλάχιστον 10 μέτρων θα πρέπει να καθοριστεί στο νότιο μέρος του έργου στα σύνορα του με τη Λίμνη.

4. Σύμφωνα με τις απόψεις του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, πριν την έκδοση Πολεοδομικής Άδειας πρέπει να εκπονηθεί πλήρης υδρολογική μελέτη της περιοχής, η οποία να προσδιορίζει τον κίνδυνο πλημμύρας των υπό ανάπτυξη οικοπέδων. Η εν λόγω επιστολή επισυνάπτεται για εύκολη αναφορά.

Όλοι οι πιο πάνω όροι χαρακτηρίζονται ως ουσιώδεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α13α

Απόσπασμα από την Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, Παράρτημα Τρίτο, Μέρος ΙΙ, ημερομηνίας 24 Απριλίου 2009, αναφορικά με τον Περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμο και συγκεκριμένα την τροποποίηση του Τοπικού Σχεδίου Παραλιμνίου, σελίδα 307, αριθμός 307.

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΡΙΤΟ

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Αριθμός 4294	Παρασκευή, 24 Απριλίου 2009	301
--------------	-----------------------------	-----

Αριθμός 299

Ο ΠΕΡΙ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ

[ΝΟΜΟΙ 15/1962, 25/1983, 148/1985, 84/1988,
92(Ι)/1992, 63(Ι)/ ΚΑΙ 74(Ι)/1996, 30(Ι)/1998,
135(Ι)/1999 ΚΑΙ 57(Ι)/2006].

Γνωστοποίηση Απαλλοτριώσεως

Ο Δήμος Αθηνών, ως Απαλλοτριώνουσα Αρχή, γνωστοποιεί ότι η ακίνητη ιδιοκτησία που περιγράφεται στον πιο κάτω Πίνακα είναι αναγκαία για τους ακόλουθους σκοπούς δημόσιας ωφέλειας, δηλαδή για την ανέγερση Δημοτικής Στέγης Ενηλίκων και η απαλλοτρίωσή της επιβάλλεται για τους πιο πάνω λόγους.

Κάθε πρόσωπο που ισχυρίζεται ότι έχει οποιοδήποτε δικαίωμα ή συμφέρον πάνω στην ιδιοκτησία που αναφέρεται πιο κάτω και φέρει ένσταση στη σκοπούμενη απαλλοτρίωσή της, καλείται, μέσα σε 30 ημέρες από τη δημοσίευση της γνωστοποίησης αυτής στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ή της επίδοσή της στα ενδιαφερόμενα μέρη σε περίπτωση που η επίδοση καθίσταται αδύνατη από τη δημοσίευση της γνωστοποίησης σε δύο τουλάχιστο καθημερινές εφημερίδες, οποιαδήποτε από τις ημερομηνίες αυτές είναι μεταγενέστερη, να υποβάλει ένσταση στο Δημοτικό Συμβούλιο Αθηνών μαζί με λεπτομερή στοιχεία για το δικαίωμα ή συμφέρον του, αποδείξεις γι' αυτά, καθώς και πλήρως αιτιολογημένη έκθεση για τους λόγους της ένστασής του.

ΠΙΝΑΚΑΣ

Η ιδιωτική ακίνητη ιδιοκτησία στο Δήμο Αθηνών, της Επαρχίας Λάρνακας με τεμάχια και σχετικά με τα τεμάχια με τους ακόλουθους αριθμούς και στοιχεία εγγεγραμμένων ιδιοκτητών:

A/A	Φύλλο/ Σχέδιο	Τμήμα	Τεμάχιο	Μερίδιο	Όνομα και διεύθυνση εγγεγραμμένου ιδιοκτήτη
1.	31/45	1	93	1/1	Χατζηχριστόφης Αιμιλίου Αικατερίνη, Σταδίου 4, 2103 Αγλαντζιά, Λευκωσία

Η έκταση γης της πιο πάνω ακίνητης ιδιοκτησίας αποτελείται από 3345 τετραγωνικά μέτρα περίπου και δείχνεται με κόκκινο χρώμα στο σχετικό σχέδιο το υπογραμμένο από τον Δήμαρχο Αθηνών με ημερομηνία 13 Απριλίου 2009.

Αντίγραφο του πιο πάνω σχεδίου βρίσκεται για επιθεώρηση από κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο στα Γραφεία του Δήμου Αθηνών.

Έγινε στις 13 Απριλίου 2009

Ο ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
Απαλλοτριώνουσα Αρχή

Αρ. Φακ.:
Δ.Α.02.13.004
Υ.Ε.19.17.15
Κ.Χ.Τ.110228/2007
Δ.Α.Ε.167/2009

Αριθμός 306

Ο ΠΕΡΙ ΕΠΙΤΑΞΕΩΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΝΟΜΟΣ
(ΝΟΜΟΙ 21 ΤΟΥ 1962, 50 ΤΟΥ 1966, 61 ΤΟΥ 1975
43 ΤΟΥ 1986, 108 ΤΟΥ 1991, 85(Ι) ΤΟΥ 1992
ΚΑΙ 76(Ι) ΤΟΥ 1996)

Διάταγμα παρατάσεως περιόδου Διατάγματος επιτάξεως
σύμφωνα με το άρθρο 4(3)

Επειδή με Διάταγμα Επιτάξεως που δημοσιεύτηκε ως Διοικητική Πράξη αρ. 199 στο Τρίτο Παράρτημα της Επίσημης Εφημερίδας της Δημοκρατίας, με ημερ. 16 Μαρτίου 2007, που θα αναφέρεται στο εξής ως «το Διάταγμα 199», η ακίνητη ιδιοκτησία που περιγράφεται στον πίνακα του Διατάγματος αρ. 199 επιτάχθηκε για σκοπούς δημόσιας ωφέλειας που αναφέρονται στο Διάταγμα 199 για περίοδο ενός έτους από την ημερομηνία δημοσίευσης του Διατάγματος 199.

Και επειδή με Διάταγμα που δημοσιεύτηκε ως Διοικητική Πράξη αρ. 151 στο Τρίτο Παράρτημα της Επίσημης Εφημερίδας της Δημοκρατίας με ημερομηνία 8 Φεβρουαρίου 2008, η αναφερόμενη περίοδος επιτάξεως παρατάθηκε μέχρι τις 15 Μαρτίου 2009.

Και επειδή η ακίνητη ιδιοκτησία που αναφέρεται εξακολουθεί να είναι αναγκαία για τους πιο πάνω σκοπούς δημόσιας ωφέλειας για περαιτέρω περίοδο ενός έτους.

Για τους λόγους αυτούς, ο Υπουργός Εσωτερικών, ασκώντας τις εξουσίες που χορηγούνται στο Υπουργικό Συμβούλιο από την επιφύλαξη (β) του εδαφίου (5) του άρθρου 4 του περί Επιτάξεως Ιδιοκτησίας Νόμου και που η άσκηση τους ανατέθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο σε αυτόν, με το παρόν παρατείνει την περίοδο επιτάξεως για περαιτέρω περίοδο ενός έτους δηλαδή μέχρι τις 14 Μαρτίου 2010.

Έγινε στις 3 Μαρτίου 2009

(Υ.Ε.: 16.5.28/2)
(Έπαρχος Λεμεσού: 167/Β7/5)
(ΚΧΤ 125/02)

Αριθμός 307

Ο ΠΕΡΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΝΟΜΟΣ
(ΝΟΜΟΙ 90 του 1972, 56 του 1982, 7 του 1990, 28 του 1991, 91(Ι)
του 1992, 55(Ι) του 1993, 72(Ι) του 1998, 59(Ι) του 1999 και 142(Ι) του
1999, 241(Ι) του 2002, 29(Ι) του 2005, 135(Ι) του 2006, και 11(Ι) του 2007)

Γνωστοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 18(8)

1. Με την παρούσα γνωστοποιείται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο, αφού εξέτασε τις ενστάσεις που υποβλήθηκαν στον Υπουργό Εσωτερικών αναφορικά με το Τοπικό Σχέδιο Παραλιμνίου, μαζί με τις δικές του παρατηρήσεις και συστάσεις, αποφάσισε, κατά τα οριζόμενα στο εδάφιο (7) του άρθρου 18, να εγκρίνει την τροποποίηση του Τοπικού Σχεδίου Παραλιμνίου, στο οποίο αναφέρεται η γνωστοποίηση με αρ. 274, που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας με αρ. 4156, στις 5.4.2007.

2. Το Εγκριμένο Τοπικό Σχέδιο Παραλιμνίου περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- (α) Το γραπτό κείμενο του Τοπικού Σχεδίου, που δημοσιεύτηκε με τίτλο «Τοπικό Σχέδιο Παραλιμνίου – Πρόνοιες και Μέτρα Πολιτικής» και ημερομηνία 2007, όπως αυτό τροποποιείται ή και συμπληρώνεται από το νέο γραπτό κείμενο με τίτλο «Τοπικό Σχέδιο Παραλιμνίου – Πρόνοιες και Μέτρα Πολιτικής», το οποίο φέρει την ένδειξη «Εγκριμένο» και ημερομηνία 2009. Το σύνολο των δύο ανωτέρω κειμένων καθορίζεται ως το Εγκριμένο Τοπικό Σχέδιο Παραλιμνίου (2009).
- (β) Τα τροποποιημένα σχέδια με τίτλο «Χρήση Γης», «Πολεοδομικές Ζώνες», «Κύριο Οδικό Δίκτυο και Δίκτυο Ποδηλατοδρόμων» και «Περιβάλλον» με αρ. σχεδίου 1-4, αντίστοιχα, και ημερομηνία Απρίλιος 2009, καθώς και τα λεπτομερή χωρομετρικά σχέδια Πολεοδομικών Ζωνών, που αντικαθιστούν τα αντίστοιχα σχέδια που δημοσιεύτηκαν το 2007 και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του Εγκριμένου Τοπικού Σχεδίου Παραλιμνίου (2009).

3. Αντίγραφα του Εγκριμένου Τοπικού Σχεδίου Παραλιμνίου κατατέθηκαν στα Γραφεία του Δήμου Παραλιμνίου, στα Κεντρικά Γραφεία και στο Επαρχιακό Γραφείο Αμμοχώστου του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, καθώς και στο Γραφείο του Επάρχου Αμμοχώστου και είναι διαθέσιμα για επιθεώρηση από κάθε ενδιαφερόμενο κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες.

Έγινε στις 15/4/2009

Υ.Ε. 5.33.23.2.74/61

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α14

Ενημερωτική επιστολή της Κυπριακής Δημοκρατίας,
ημερομηνίας 8 Σεπτεμβρίου 2009.

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Αρ. Φακ. 254/2003
Αρ. Τηλ: 22408917
E-mail: mxenophontos@environment.moa.gov.cy

Προς κ. Φώτη Παπούλια
Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος
Unit B2

8 Σεπτεμβρίου, 2009

Ολοκλήρωση του Δικτύου Natura2000

Αναφέρομαι στο πιο πάνω θέμα και επιθυμώ να σας ενημερώσω ότι, για την ολοκλήρωση του Δικτύου «Φύση 2000», η Κυπριακή Δημοκρατία έχει προτείνει ως επιπρόσθετους Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (πΤΚΣ) τις περιοχές 'Χερσόνησος Ακάμα', 'Λίμνη Παραλιμνίου', 'Λίμνη Ορόκλινης' και το 'Φάρο Κάτω Πάφου'.

Οι πιο πάνω περιοχές θα αποσταλούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου 153(Ι)/2003. Όσον αφορά τη χερσόνησο του Ακάμα βρισκόμαστε στο στάδιο εξέτασης των ενστάσεων και θα σας αποσταλεί περί τα τέλη Οκτωβρίου.

Όσον αφορά τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ), έχουν ολοκληρωθεί και θα αποσταλούν μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου.

Αντώνης Λ. Αντωνίου
για Αν Γενική Διευθύντρια

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α15

Επιστολή της Επιτροπής, ημερομηνίας 18 Δεκεμβρίου 2009

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ο Γενικός Διευθυντής

Βρυξέλλες, 18 DEC. 2009 387998
ENV A2/CNN/cp - Ates (2009)

Κύριε Πρόσβυ,

Σας απευθύνω την επιστολή αυτή, εκ μέρους του κυρίου Δήμα, για να σας εκφράσω την βαθειά μου ανησυχία για τις απειλές που δέχεται το είδος *Natrix natrix cypriaca* στον κύριο βιότοπό του στην περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου.

Δυστυχώς, η Επιτροπή έχει θεωρήσει αναγκαίο να εγείρει το θέμα σύμφωνα με την διαδικασία παραβίασης που προβλέπει το άρθρο 226 της Συνθήκης ΕΚ (υπόθεση 2006/4604). Στην επιστολή τους από 21 Νοεμβρίου 2008 οι Αρχές σας εδήλωσαν ότι επέκειτο η συμπερίληψη της Λίμνης Παραλιμνίου στον κατάλογο τόπων Κοινοτικής Σημασίας (πΤΚΣ) που πρόκειται να προταθούν σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας. Το σημαντικό όμως αυτό βήμα στην συνέχεια δεν επιβεβαιώθηκε και από τότε η Επιτροπή έχει δεχθεί αρκετές διαμαρτυρίες που αφορούν προτεινόμενη έκδοση αδειών κατασκευής μεγάλων ξενοδοχείων και κατοικιών στο βόρειο τμήμα της λίμνης.

Το γεγονός ότι αυτό το είδος είναι και τόσο σοβαρά επαπειλούμενο και μοναδικό στην Κύπρο υπογραμμίζει το πόσο κρίσιμο είναι για τις Κυπριακές Αρχές να εφαρμόσουν πλήρως τους όρους προστασίας της Οδηγίας.

Με εκτίμηση,

K. Falkenberg

Κύριο Αντρέα Μαυρογιάννη
Εκτακτο και Πληρεξούσιο Πρόσβυ, Μόνιμος Αντιπρόσωπος
Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Κύπρου
στην Ευρωπαϊκή Ένωση
Avenue de Cortenberg 61
B-1000 Bruxelles

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α16

Επιστολή της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 23
Δεκεμβρίου 2009 και τα συνημμένα στην επιστολή αυτά
έγγραφα.

(σελ. 94 - 96)

PERMANENT REPRESENTATION OF THE REPUBLIC OF CYPRUS
TO THE EUROPEAN UNION

Βρυξέλλες 23 Δεκεμβρίου 2009

Ref: 04.13.16

Αγαπητέ Κύριε Παπούλια,

Κατάθεση του Αναθεωρημένου Εθνικού Καταλόγου
των περιοχών του Δικτύου «ΦΥΣΗ 2000» της Κύπρου,
στη Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Αναφέρομαι στο πιο πάνω θέμα και θα ήθελα να σας ενημερώσω εκ μέρους των Κυπριακών Αρχών ότι, στις 24 Νοεμβρίου, 2009, έχουμε αναρτήσει, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που πηγάζουν από τις Οδηγίες 92/43/ΕΟΚ περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Αγρίας Ζωής και 79/409/ΕΟΚ περί Προστασίας και Διαχείρισης Αγριων Πτηνών και Θηραμάτων, μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος Central Data Repository, του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (ΕΕΑ), την αναθεωρημένη βάση δεδομένων (CNTRYCY), καθώς και το χάρτη (GIS file: cy_sites), στα οποία περιλαμβάνονται πληροφορίες που αφορούν το Δίκτυο «Φύση 2000» στην Κύπρο όπως φαίνονται στον πιο κάτω πίνακα.

Επισυνάπτεται σχετική βεβαίωση η οποία έχει παραληφθεί μετά την ανάρτηση των πιο πάνω στοιχείων.

Με εκτίμηση,

Βασιλεία Θεοφίλου
Ακόλουθος Περιβάλλοντος

Mr. Fotis Papoulias
Nature Unit, B-2 (Nature and Biodiversity)
Environment Directorate General,
European Commission
B-1049
Brussels.
Email: Fotios.Papoulias@ec.europa.eu

CY2000013	TZIONIA	SPA
CY2000014	PERIOCHI ATSA - AGIOS THEODOROS	SPA
CY2000015	VONOKORFES MADARIS-PAPOUTSAS	SPA
CY3000005	KAVO GKREKO	SCI & SPA ¹
CY3000007	FRAGMA ACHNAS	SPA
CY3000008	LIMNI PARALIMNIΟΥ	SCI & SPA
CY3000009	PERIOCHI AGIAS THEKLAS - LIOPETRI	SPA
CY4000013	FAROS KATO PAFΟΥ	SCI & SPA ²
CY4000016	FARANGIA AGIAS AIKATERINIS - AGIAS PARASKEVIS	SPA
CY4000017	GKREMMOI CHANOUTARI	SPA
CY4000018	EKVOLES POTAMON EZOUSAS XEROU KAI DIARIZOU	SPA
CY4000019	ZONI EIDIKIS PROSTASIAS KOILADAS SARAMA	SPA
CY4000020	ZONI EIDIKIS PROSTASIAS KOILADAS DIARIZOU	SPA
CY4000021	KOILADA EZOUSAS	SPA
CY4000022	KREMMOI EZOUSAS	SPA
CY5000008	PERIOCHI KOILADAS XYLOURIKOU	SPA
CY5000009	POTAMOS PARAMALIOU	SPA
CY5000010	ZONI EIDIKIS PROSTASIAS CHA-POTAMI	SPA
CY6000007	POTAMOS PANAGIAS STAZOUSAS	SPA
CY6000008	POTAMOS PENTASCHINOS	SPA
CY6000009	PERIOCHI KOSIIS-PALLOUROKAMPOU	SPA
CY6000010	ZONI EIDIKIS PROSTASIAS LIMNI OROKLINIS	SPA
CY6000011	LIMNI OROKLINIS	SCI

¹ Η περιοχή περιλαμβανόταν στον προηγούμενο κατάλογο περιοχών ως SCI και τώρα προτείνεται και ως περιοχή SPA.

² Η περιοχή περιλαμβανόταν στον προηγούμενο κατάλογο περιοχών ως SPA και τώρα προτείνεται και ως περιοχή SCI.

Natura 2000 electronic data submission

Page 1 of 1

Eionet
Central Data Repository

European Environment Agency

Feedback: Natura 2000 electronic data submission

Subject: Natura 2000 electronic data submission

Posted automatically on: 24 Nov 2009 13:23

European Environment Agency
Kongens Nytorv 6
DK 1050 Copenhagen K

To Whom It May Concern

This is a confirmation of receipt for the electronic Natura 2000 national data submissions under the Birds Directive (79/409/EEC) and Habitats Directive (92/43/EEC)

Information on Natura 2000 sites (SPAs)

Information on Natura 2000 sites (SCIs)

The following delivery has been submitted for Cyprus to the Reportnet Central Data Repository (CDR) and was finalised on 24 November 2009.

Envelope: CY_N2K_2009

Location: <http://cdr.eionet.europa.eu/cy/eu/n2000/envsvkdgg>

List of files:

- cy_sites.prj
- cy_sites.sbn
- cy_sites.sbx
- cy_sites.shp
- cy_sites.shx
- cy_sites.xml
- cy_sites.dbf
- CNTRYCY.indb
- RevisedN2KdatasctsCY_Nov09.doc

The above-mentioned files were submitted by user: Charelambos S. Christodoulou

In order to officially confirm this electronic data submission, please append this receipt to the communication from your Permanent Representation to the European Union to the European Commission.

This confirmation is electronically generated by the Reportnet system and therefore not signed.

Last modified 2009/11/24.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α17

Επιστολή της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 25
Ιανουαρίου 2010.

(σελ. 98 - 100)

PERMANENT REPRESENTATION OF THE REPUBLIC OF CYPRUS
TO THE EUROPEAN UNION

ΑΝ. ΜΟΝΙΜΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ

ΑΡ. ΦΑΚ: 04.13.06

D.G. ENV.	36681
25 -01- 2010	
ATTR:	A2 Gammochs
INFO:	

20 Ιανουαρίου, 2010

Κύριο Karl Falkenberg
Γενικό Διευθυντή
Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
Β-1049 Βρυξέλλες
Βέλγιο

Κύριε Falkenberg,

Απειλές που δέχεται το είδος *Natrix natrix cypriaca* στη
Λίμνη Παραλιμνίου

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα και την επιστολή σας με αριθμό αναφοράς ENV A2/CNN/cp-Ares (2009)387998 και ημερομηνία 18.12.2009, διαβιβάζω απαντητική επιστολή από το Τμήμα Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Επισυνάπτω επίσης γνωστοποίηση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας για το χαρακτηρισμό της Λίμνης Παραλιμνίου ως Προτεινόμενο Τόπο Κοινοτικής Σημασίας, καθώς επίσης και τη διαβιβαστική επιστολή προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (23.12.09) για τις νέες περιοχές για ένταξη στο Δίκτυο «ΦΥΣΗ 2000», συμπεριλαμβανομένης της Λίμνης Παραλιμνίου.

Με εκτίμηση

Γ. Σιακαλλής

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ
ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ 1411

Αρ. Φακ: 117/2008
Αρ. Τηλ: 22408922
E mail: cpantazi@environment.moa.gov.cy

20 Ιανουαρίου, 2010

Κύριο Karl Falkenberg
Γενικό Διευθυντή
Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
B-1049 Βρυξέλλες
Βέλγιο

Κύριε Falkenberg,

Απειλές που δέχεται το είδος *Natrix natrix cypriaca* στην
Λίμνη Παραλιμνίου

Αναφέρομαι στη σχετική με το πιο πάνω θέμα επιστολή, με αριθμό αναφοράς ENV A2/CNN/cp-Ares (2009)387998 και ημερομηνία 18.12.2009 και σας πληροφορώ τα εξής:

α. Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει προχωρήσει στο χαρακτηρισμό της Λίμνης Παραλιμνίου ως προτεινόμενο Τόπο Κοινοτικής Σημασίας (pSCI), με γνωστοποίηση η οποία δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας από τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στις 16.1.2009, η οποία και επισυνάπτεται.

β. Η διαδικασία υποβολής και εξέτασης των ενστάσεων από την Επιστημονική Επιτροπή έχει ολοκληρωθεί στις 31.3.2009 και τα τελικά προτεινόμενα όρια της περιοχής έχουν εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.11.2009.

γ. Η διαδικασία χαρτογράφησης των οικοτόπων και ειδών της περιοχής έχει ολοκληρωθεί. Ως εκ τούτου το Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων (Standard Data Form), και ο χάρτης με τα όρια της περιοχής προς ένταξη στο Δίκτυο «ΦΥΣΗ 2000» έχουν οριστικοποιηθεί.

.../2

δ. Ο κατάλογος των περιοχών που προτείνονται από την Κυπριακή Δημοκρατία, ως Τόποι Κοινοτικής Σημασίας, συμπεριλαμβανομένης της Λίμνης Παραλιμνίου, έχει αποσταλεί σε εσάς με επιστολή με Αρ. Φακ. 04.13.16 και ημερομηνία 23.12.2009, η οποία επίσης επισυνάπτεται.

2. Με τη θέσπιση της Λίμνης Παραλιμνίου ως προτεινόμενο Τόπο Κοινοτικής Σημασίας θεωρούμε ότι ένα σημαντικό βήμα για την προστασία και διατήρηση του ενδημικού νερόφιδου *Natrix natrix cypriaca* έχει εκπληρωθεί.

3. Επιπρόσθετα, σας πληροφορούμε ότι, το Τμήμα Περιβάλλοντος θα προχωρήσει στο άμεσο μέλλον στις απαραίτητες διαδικασίες για την ετοιμασία Διαχειριστικού Σχεδίου για τη Λίμνη Παραλιμνίου, το οποίο θα καταδειχθεί τις άμεσες διαχειριστικές δράσεις που πρέπει να προωθηθούν για τη προστασία του νερόφιδου.

4. Τέλος όσον αφορά τις διαμαρτυρίες για προτεινόμενη έκδοση αδειών κατασκευής μεγάλων ξενοδοχείων και κατοικιών, σας αναφέρω ότι, δεν έχει περιέλθει εις γνώση μας αίτημα για κατασκευή ξενοδοχείου στην ευρύτερη περιοχή. Όσον αφορά την αίτηση για διαχωρισμό οικοπέδων, σας πληροφορώ ότι, αυτή αφορά το βόρειο κομμάτι της Λίμνης, το οποίο απέχει 550 μέτρα από τον πλησιέστερο χώρο διαβίωσης του νερόφιδου και για την οποία έχει εκπονηθεί Μελέτη Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων σύμφωνα με το Νόμο για την Εκτίμηση των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα (Αρ. 140(I)/2005) και τη σχετική Οδηγία 85/337/ΕΟΚ, καθώς επίσης και Μελέτη που αξιολογεί τις επιπτώσεις του προτεινόμενου έργου στο είδος *Natrix natrix cypriaca*. Στη Γνωμάτευση που έχει εκδοθεί από το Τμήμα Περιβάλλοντος στις 12.3.2009, έχουν περιληφθεί αυστηροί όροι με τους οποίους κρίνουμε ότι διαφυλάσσεται στο έπακρο η προστασία του ενδημικού νερόφιδου.

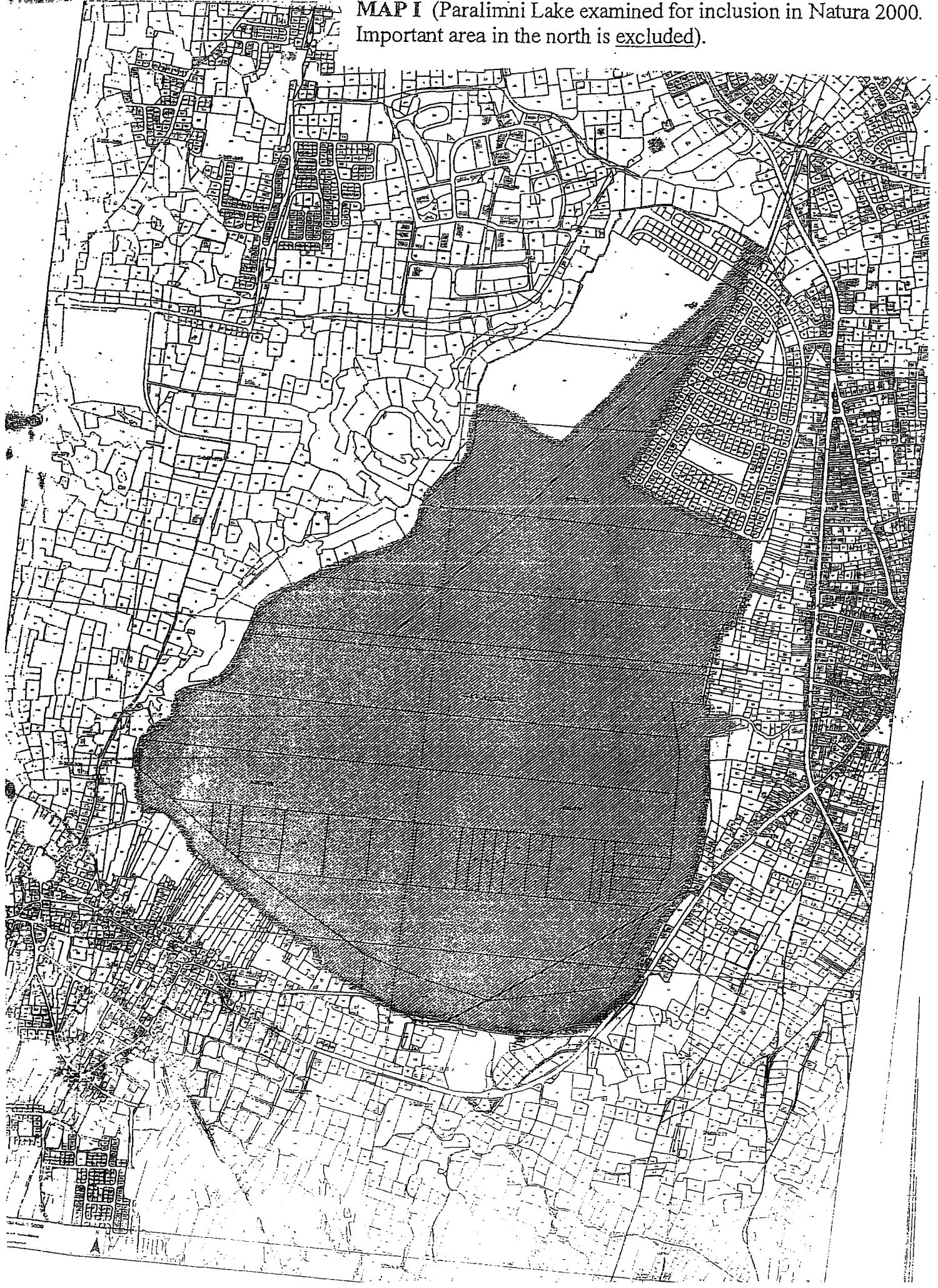
Χριστίνα Πανταζή
για Αν. Διευθυντή

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α18

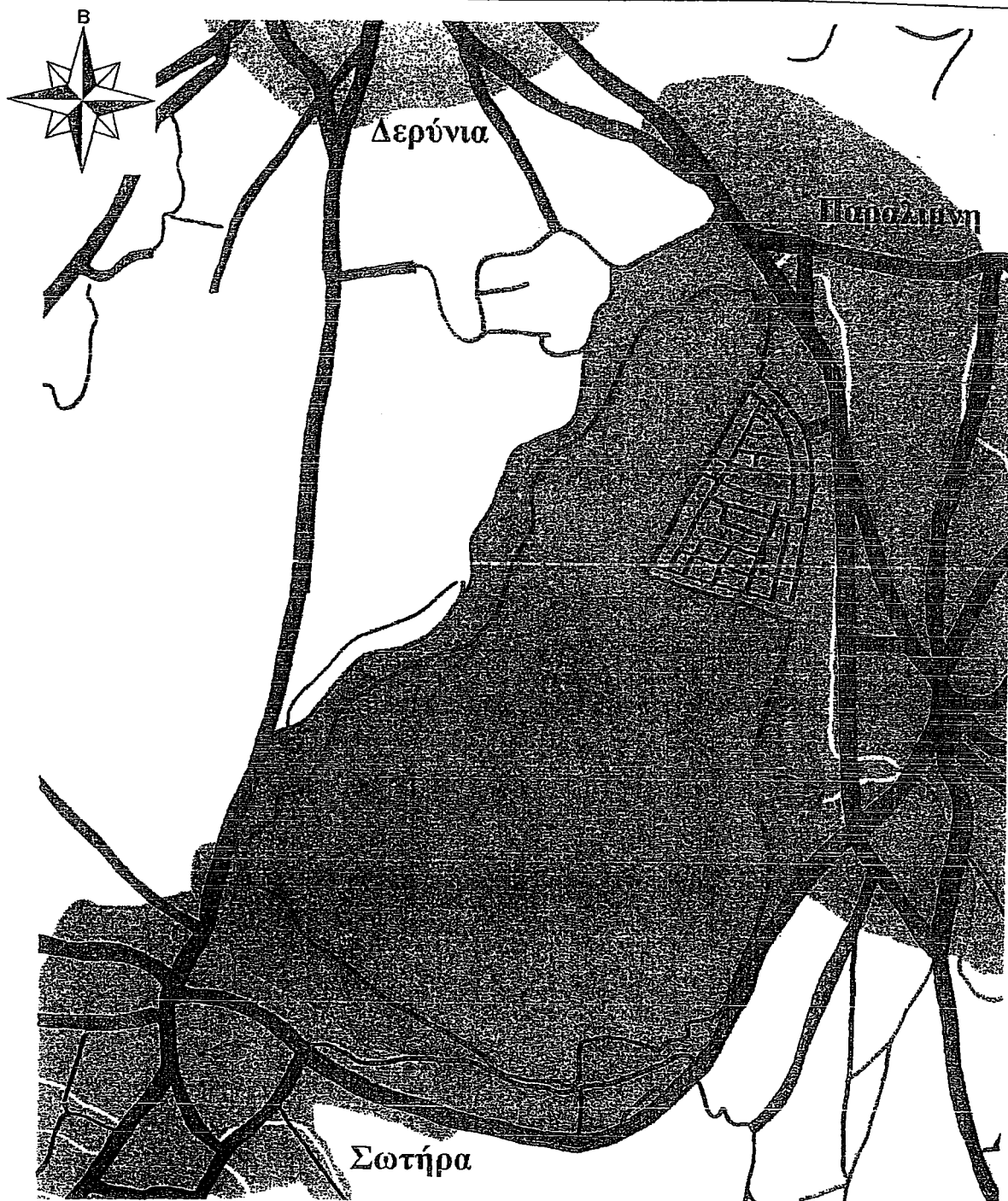
Χάρτες της Λίμνης Παραλιμνίου

(σελ. 102 - 103)

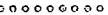
MAP I (Paralimni Lake examined for inclusion in Natura 2000. Important area in the north is excluded).

Λίμνη Παραλιμνίου

Υπόμνημα Χάρτη

	Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά		Χωματόδρομοι
	Κατοικημένες περιοχές		Χείμαρροι
	Λίμνη		Ισοϋψείς καμπύλες
	Κύριοι δρόμοι		Όρια επαρχιών

100 m 0 400 m

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α19

Επιστολή της Αυστριακής εμπειρογνώμονος, ημερομηνίας 8
Ιουνίου 2010.

(σελ. 105 - 106)

Dr. Birgit Blosat

Biologist

U 8 JUN 2010
APRES N°: 315787
ATTR: *Commiss*
INFO: *2006/4004*

Schüllerstr. 9

D-54584 Jünkerath

Tel.: +49-6597-901861

Fax: +49-6597-901862

Email: bblosat@t-online.de

Dr. Birgit Blosat • Schüllerstr. 9 • D-54584 Jünkerath

Jünkerath, Germany, 08.02.2010

Minister of the Interior (Fax: 00 357 22 67 67 09)

Minister of Agriculture, Natural Resources & Environment
(Fax: 00 357 22 780 623, 00 357 22 78 11 56)

Director of Town Planning (Fax 00 357 22 40 82 78)

Director of the Environment Service (Fax: 00 357 22 77 49 45)

2 Pages:

Professional Statement regarding Paralimni Lake

Dear Ladies and Gentlemen,

As you may be aware, I have been employed twice by the Republic of Cyprus to study the endemic grass snake (*Natrix natrix cypriaca*) and make recommendations, this was during 2002 and 2005 and my reports were delivered to the Statutory Agencies.

Recently, I noticed that the European Commission is taking Cyprus to the European Court of Justice for not respecting the EU Habitats Directive 92/43/EEC (Appendix II and IV) concerning the endemic priority subspecies Cyprus grass snake.

According to my information, the government of Cyprus, on March 12 2009 authorised demarcation for 304 land plots in the north part of the Paralimni lake for a private firm, before changing the demarkated land use from "Protected Area" to "Residential Area" in May 2009. The European Commission is taking Cyprus to the ECJ on grounds of insufficient designation of Paralimni lake and because no protective measures have been taken for the snake. The land demarcated covers about 12 per cent of the lake which was also exempted from protection while it seems that the Ministry of Agriculture, Natural Resources and the Environment and the Environmental Service considers the remaining habitat to be enough for protecting the snake. Furthermore, authorities still tolerate activities (despite these being noticed years ago) which seriously disturb the species and destroy its habitat, such as illegal motocross, illegal water abstraction, hunting, roads etc.

According to my professional opinion, the current designation is insufficient if the northern part of the lake is excluded, because the lake area has to be protected as Natura 2000 site as a whole connected ecosystem. I believe it is clear that even existing developments / buildings at the north eastern part of the lake create problems for the protection of the whole lake as habitat for the above mentioned priority species and additionally as Important bird area (IBA).

Therefore, a further settlement of more than 300 houses will not only decrease the Natura 2000 site. Moreover, it will create much more disturbance than what already exists in that area (i.e. pollution by garbage and runoff, people, water regime, etc.).

The European Law demands adequate protection of priority species and that can only be achieved by including the whole lake area as Natura 2000 site.

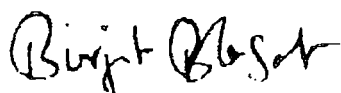
I definitely hope that my two investigations financed by the Government of Cyprus in that area have not been in vain during the years 2002 and 2005. In these two studies I revealed the threatening factors and gave suggestions for the optimal management for this rare snake. See also my publication in a scientific journal:

BLOSAT, B. (2008): Population Status, Threats and Protection of the Grass snake, *Natrix natrix cypriaca* (HECHT, 1930) on Cyprus. - *Mertensiella* 17: 246-271.

From a scientific point of view, based on my extensive experience with this endemic reptile I believe there can be no doubt that any development of plots inside the lake would have severe and devastating impacts on the species and its ecosystem and in this respect it would be a big mistake.

Finally, I urge you not to permit the development of any plots inside the lake and to take urgent measures for the effective protection and conservation of the snake and the lake ecosystem.

Yours sincerely,

Dr. Birgit Blosat

Cc: Cyprus Parliamentary Committee for Environment (Fax 00 357 22 66 82 19)
Cypriot Commissioner for Environment (Fax. 00 357 22 803 464)
Department of Fisheries and Marine Research (Fax 00 357 22 77 59 55)
Department of Games and Fauna (Fax 00 357 22 86 77 80)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α20

Έκθεση Επιτρόπου Διοικήσεως (Ombudsman) της Κυπριακής
Δημοκρατίας, σελίδες 26-27

(σ. 108 - 110)

Αρ. Φακ.: Α/Π 818/2009

Έκθεση Επιτρόπου Διοικήσεως

αναφορικά με το παράπονο με αρ. Α/Π 818/2008 κατά του Υπουργείου Εσωτερικών και της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος

1. Το παράπονο

Η Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου, με επιστολή ημερ. 21 Απριλίου 2009, υπέβαλε παράπονο κατά του Υπουργείου Εσωτερικών και της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος, σε σχέση με την απόφαση τους να συγκατατεθούν στην ένταξη στην οικιστική ζώνη, μεγάλης έκτασης γης, που ανήκει σε ιδιωτική εταιρεία και βρίσκεται στο βόρειο τμήμα της Λίμνης Παραλιμνίου.

Σύμφωνα με την Ομοσπονδία, η συγκεκριμένη έκταση μπορεί πλέον ανεμπόδιστα να διαχωριστεί σε οικόπεδα και να οικοδομηθεί, ενώ θα έπρεπε να παραμείνει στη φυσική της κατάσταση, ανεξάρτητα αν είναι ιδιωτική, επειδή αποτελεί τμήμα της Λίμνης που ως σύνολο είναι σημαντικός υδροβιότοπος.

2. Η Λίμνη Παραλιμνίου

Πρόκειται για φυσική, αλμυρή, σχετικά μικρή και ρηχή Λίμνη στο ανατολικό μέρος της Κύπρου, στα όρια του Δήμου Παραλιμνίου, που εμπίπτει στη Ζώνη Αυτόχθονων Ιζηματογενών Πετρωμάτων¹, η οποία καλύπτει την περιοχή μεταξύ των Ζωνών Πενταδακτύλου και Τροόδους (κοιλιάδα Μεσαορίας) καθώς επίσης και το νότιο μέρος του νησιού. Συγκεκριμένα έχει αναπτυχθεί μεταξύ του *Σχηματισμού Κανναβιού* που χαρακτηρίζεται από μπεντονιτικές άργιλους και ηφαιστειοκλαστικά πετρώματα και του *Σχηματισμού Λευκωσίας*, ο οποίος περιλαμβάνει ιλυόλιθους και στρώσεις ασβεστολιθικών ψαμμιτών και μαργών.²

¹ Εκπαιδευτικό Εργαλείο Κυπριακής Γεωλογικής Κληρονομιάς (<http://www.cyprusgeology.org>)

² Το ίδιο

περί Προστασίας της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμο, επιβάλλει το καθορισμό ειδικών ζωνών προστασίας του και με τις απόψεις και τη γνώμатеυση του διάνοιξε τη προοπτική ανάπτυξης τμήματος της Λίμνης, κατ'επεκτάση και την αποκοπή του από το υπόλοιπο και τη εντελώς διαφορετική μεταχείριση του.

Η απόλυτη θέση του Υπουργείου Εσωτερικών ότι δεν συνέτρεχαν οποιοδήποτε λόγοι συμπερίληψης των τεμαχίων της εταιρείας στη ζώνη προστασίας παραγνωρίζει τις δεσμεύσεις της εν λόγω νομοθεσίας.

Το Υπουργείο Εσωτερικών αναφέρθηκε σε ειδικούς εμπειρογνώμονες που συνέστησαν την ένταξη στο Δίκτυο της έκτασης της Λίμνης που ήταν ανέκαθεν εκτός του ορίου ανάπτυξης, αλλά δεν παρέθεσε οποιαδήποτε σχετικά στοιχεία έναντι της εισήγησης της Dr Blossat η οποία προφανώς αφορούσε στην έκταση της όπως υφίσταται.

Όσον αφορά στην επισήμανση του Υπουργείου ότι ουδέποτε τα τεμάχια της εταιρείας ήταν εκτός του ορίου ανάπτυξης, είναι αξιοσημείωτη η θέση του ΕΤΕΚ ότι αν έγινε ένα λάθος δεν συνεπάγεται ότι δικαιολογείται η επανάληψη του.

Παράλληλα σημειώνεται ότι ήταν αδόκιμη η συγκεκριμένη επισήμανση. Για την μη έγκαιρη ένταξη του Παραλιμνίου στο πολεοδομικό σχεδιασμό και για την ανάπτυξη του με βάση ξεπερασμένες διατάξεις υπάρχουν πολιτικές ευθύνες και συνέπειες και το γεγονός ότι μέχρι και τα μέσα Απριλίου 2007, τμήμα της Λίμνης ήταν στο όριο ανάπτυξης, δεν ήταν αποτέλεσμα επιστημονικής μελέτης και ορθολογικής πολεοδομικής ρύθμισης, αλλά μια από τις συνέπειες.

10. Συμπεράσματα - Εισηγήσεις

Η απόφαση αποδοχής των ενστάσεων της εταιρείας και ένταξης των τεμαχίων της, δηλ. τμήματος της Λίμνης στην οικιστική ζώνη, ενώ η ισχύουσα νομοθεσία επιβάλλει τον καθορισμό ολόκληρης της έκτασης της όπως υφίσταται σήμερα σε ειδική ζώνη προστασίας, δεν είναι χωρίς επιφυλάξεις ορθή και νόμιμη και ταυτόχρονα δημιουργεί εύλογες ανησυχίες για τη βιωσιμότητα του είδους κοινοτικού ενδιαφέροντος και προτεραιότητας που ενδημεί στα όρια της.

Εισηγούμαι την εξ'υπαρχής επανεξέταση της απόφασης υπό το φως των φως των προαναφερθείσων παρατηρήσεων και επισημάνσεων.

Για την υλοποίηση της εισήγησης αντίγραφο της έκθεσης θα κοινοποιηθεί στο Πρόεδρο του Πολεοδομικού Συμβουλίου και για ενημέρωση στο Διευθυντή του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως.

Ηλιόνα Νικολάου
Επίτροπος Διοικήσεως

Λευκωσία, 4 Νοεμβρίου 2009

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α20α

Έκθεση Επιτρόπου Διοικήσεως (Ombudsman) της Κυπριακής
Δημοκρατίας, σελίδα 23.

(σελ. 112 - 113)

Αρ. Φακ.: Α/Π 818/2009

Έκθεση Επιτρόπου Διοικήσεως

αναφορικά με το παράπονο με αρ. Α/Π 818/2008 κατά του Υπουργείου Εσωτερικών και της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος

1. Το παράπονο

Η Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου, με επιστολή ημερ. 21 Απριλίου 2009, υπέβαλε παράπονο κατά του Υπουργείου Εσωτερικών και της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος, σε σχέση με την απόφασή τους να συγκατατεθούν στην ένταξη στην οικιστική ζώνη, μεγάλης έκτασης γης, που ανήκει σε ιδιωτική εταιρεία και βρίσκεται στο βόρειο τμήμα της Λίμνης Παραλιμνίου.

Σύμφωνα με την Ομοσπονδία, η συγκεκριμένη έκταση μπορεί πλέον ανεμπόδιστα να διαχωριστεί σε οικόπεδα και να οικοδομηθεί, ενώ θα έπρεπε να παραμείνει στη φυσική της κατάσταση, ανεξάρτητα αν είναι ιδιωτική, επειδή αποτελεί τμήμα της Λίμνης που ως σύνολο είναι σημαντικός υδροβιότοπος.

2. Η Λίμνη Παραλιμνίου

Πρόκειται για φυσική, αλμυρή, σχετικά μικρή και ρηχή Λίμνη στο ανατολικό μέρος της Κύπρου, στα όρια του Δήμου Παραλιμνίου, που εμπίπτει στη Ζώνη Αυτόχθονων Ιζηματογενών Πετρωμάτων¹, η οποία καλύπτει την περιοχή μεταξύ των Ζωνών Πενταδακτύλου και Τροόδους (κοιλάδα Μεσσαορίας) καθώς επίσης και το νότιο μέρος του νησιού. Συγκεκριμένα έχει αναπτυχθεί μεταξύ του *Σχηματισμού Καναβιού* που χαρακτηρίζεται από μπεντονιτικές άργιλους και ηφαιστειοκλαστικά πετρώματα και του *Σχηματισμού Λευκωσίας*, ο οποίος περιλαμβάνει ιλυόλιθους και στρώσεις ασβεστολιθικών ψαμμιτών και μαργών.²

¹ Εκπαιδευτικό Εργαλείο Κυπριακής Γεωλογικής Κληρονομιάς (<http://www.cyprusgeology.org>)

² Το ίδιο

Η εισήγηση του Πολεοδομικού Συμβουλίου στερείται τεκμηριωμένου πολεοδομικού λόγου, ικανοποιητικής αιτιολογίας και πειστικών επιχειρημάτων και ενώ ο προβληματισμός του διακρινόταν από το ενδιαφέρον και την ανησυχία για την περιβαλλοντική σημασία της Λίμνης και τη διατήρησή της, δεν καταδεικνύεται ότι την αντιμετώπισε με την ίδια τουλάχιστον σημασία όπως τις συνέπειες που θα επέφερε στην εταιρεία η απόρριψη των ενστάσεων της, σε βαθμό που δεν είναι βέβαιο ότι αυτές οι συνέπειες και οι διοικητικές ακόμα δυσχέρειες αντιμετώπισης τους δεν υπήρξαν καθοριστικές.

Ο Διευθυντής της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος μερικούς μήνες μετά τη διατύπωση των απόψεων του στο Πολεοδομικό Συμβούλιο αναφορικά και με την ανθεκτικότητα του οικοσυστήματος, εξέδωσε ως Περιβαλλοντική Αρχή θετική γνωμάτευση σε σχέση με την προτεινόμενη από την εταιρεία ανάπτυξη, θεωρώντας αναστρέψιμες τις περιβαλλοντικές συνέπειες και επομένως συμφώνησε με την υλοποίηση της, νοουμένου ότι η Πολεοδομική Αρχή θα εγκρίνει την εκκρεμούσα αίτηση της.

Όμως παραμένει αδιευκρίνιστο το πώς συμβιβάζεται ή και νομιμοποιείται η ένταξη στην οικιστική ζώνη περιοχής που πρέπει με βάση την ισχύουσα νομοθεσία⁴² να καθοριστεί ως ειδική ζώνη διατήρησης.

Επίσης, ενώ ο Διευθυντής εξέδωσε θετική γνωμάτευση, κατά την αξιολόγηση της ΜΕΕΠ στην οποία αφορούσε, τάχθηκαν εναντίον της προτεινόμενης ανάπτυξης ο Διευθυντής του Τμήματος Αλιείας, ο Προϊστάμενος του Ταμείου Θήρας, μέλος της Επιτροπής Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων με εξειδικευμένες γνώσεις και το ΕΤΕΚ, αποβλέποντας στη προοπτική διατήρησης της Λίμνης, στην αποτροπή της περαιτέρω ανθρώπινης παρέμβασης, οποιασδήποτε απειλής για τους πληθυσμούς της πτηνοπανίδας και στην ένταξη της στο Δίκτυο ΦΥΣΗ 2000.

Επισημαίνεται ότι:

- Ο Προϊστάμενος του Ταμείου Θήρας χαρακτήρισε την προτεινόμενη ανάπτυξη έργο τεραστίων διαστάσεων το οποίο δεν συνάδει με την οικολογική συνοχή και

⁴² Ευρωπαϊκή Οδηγία 92/43/ΕΟΚ και περί Προστασίας της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α21

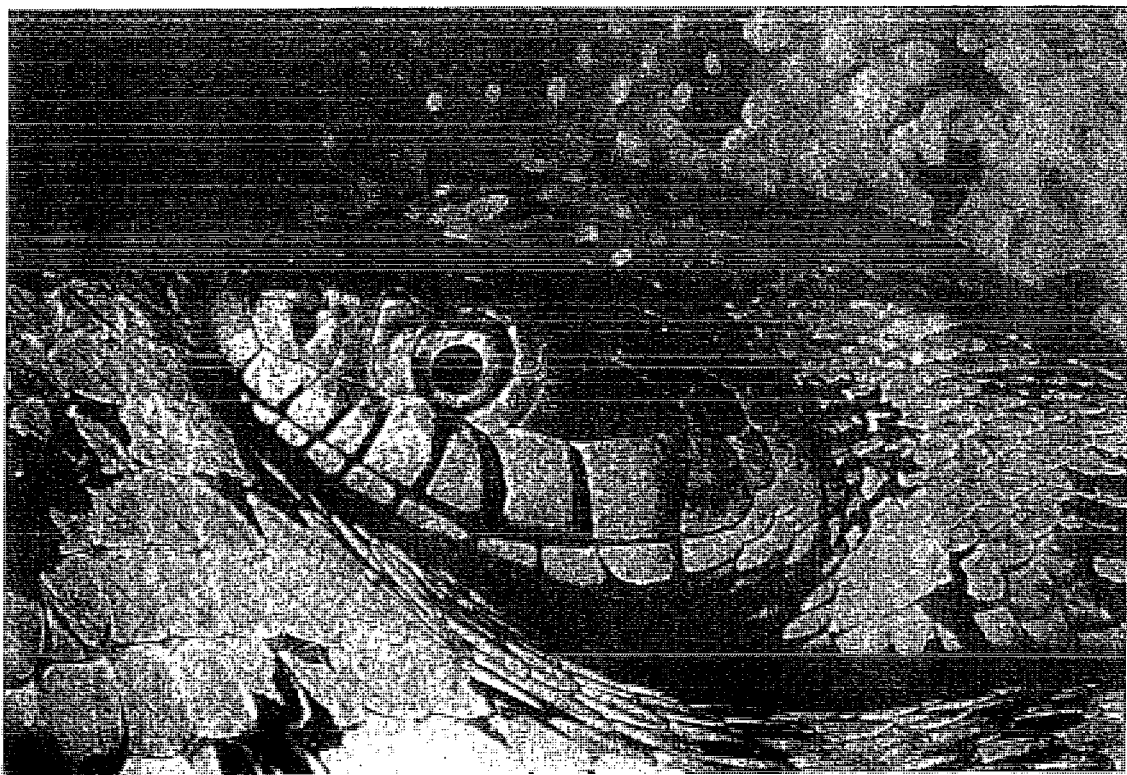
Μελέτη της Αυστριακής εμπειρογνώμονος (Dr. Birgit Blosat, *Study for the Conservation and Protection of the Cypriot grass snake*, November 2002), σελίδα 71

(σελ. 115 - 116)

**Study for the
Conservation and Protection
of the Cypriot Grass Snake
(*Natrix natrix cypriaca*)**

- Field Research and Management Suggestions -

Final Report

by

Dr. BIRGIT BLOSAT

6.10.5 Paralimni (Sotira) Ponds

Since Paralimni lake area was only investigated in 2002 and water management data were not available it is difficult to generalise the results of this unusually wet year. This habitat seems to be the most dynamic and it is prone to be influenced by a large number of endangering parameters. They are estimated as follows:

- poaching decreases the number of mature individuals of grass snakes and therefore N_e .
- the motocross yard causes several problems, such as:
 - ➔ draining of the lake by huge ditches,
 - ➔ migration barrier for snakes and other animals,
 - ➔ contamination of soil and water by leaking vehicles and dumped oil,
 - ➔ rising amount of garbage,
 - ➔ disturbances close to the habitat due to the presence of people.
- Pumping of water for irrigation:
 - ➔ ponds are drying up earlier (especially a problem in drought years),
 - ➔ contamination of water by leaking pumps and oil remains in barrels,
- Dumping of garbage and carcasses,
- Regular treatment of puddles with insecticides:
 - ➔ potential endangering due to decreased viability of amphibian and snake population by preying on poisoned food.

Fortunately no negative impacts have been noticed due to stocking of ponds with invasive species yet. Although mosquito fish are stocked in every pond they are not able to cause much harm to the amphibian fauna due to the rich submersed vegetation. However, stocking with carps (one individual was noticed in September) can decrease plant growth very fast as mentioned before and therefore destroys the natural equilibrium. Mosquito fish are also harmful in ponds and puddles free of vegetation as also proven for this site (Chap. 4.10, 6.1).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α22

Έκθεση Επιτρόπου Διοικήσεως (Ombudsman) της Κυπριακής
Δημοκρατίας, σελίδες 17-18

(σελ. 118 - 120)

Αρ. Φακ.: Α/Π 818/2009

Έκθεση Επιτρόπου Διοικήσεως

αναφορικά με το παράπονο με αρ. Α/Π 818/2008 κατά του
Υπουργείου Εσωτερικών και της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος

1. Το παράπονο

Η Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου, με επιστολή ημερ. 21 Απριλίου 2009, υπέβαλε παράπονο κατά του Υπουργείου Εσωτερικών και της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος, σε σχέση με την απόφαση τους να συγκατατεθούν στην ένταξη στην οικιστική ζώνη, μεγάλης έκτασης γης, που ανήκει σε ιδιωτική εταιρεία και βρίσκεται στο βόρειο τμήμα της Λίμνης Παραλιμνίου.

Σύμφωνα με την Ομοσπονδία, η συγκεκριμένη έκταση μπορεί πλέον ανεμπόδιστα να διαχωριστεί σε οικοπέδα και να οικοδομηθεί, ενώ θα έπρεπε να παραμείνει στη φυσική της κατάσταση, ανεξάρτητα αν είναι ιδιωτική, επειδή αποτελεί τμήμα της Λίμνης που ως σύνολο είναι σημαντικός υδροβιότοπος.

2. Η Λίμνη Παραλιμνίου

Πρόκειται για φυσική, αλμυρή, σχετικά μικρή και ρηχή Λίμνη στο ανατολικό μέρος της Κύπρου, στα όρια του Δήμου Παραλιμνίου, που εμπίπτει στη Ζώνη Αυτόχθονων Ιζηματογενών Πετρωμάτων¹, η οποία καλύπτει την περιοχή μεταξύ των Ζωνών Πενταδακτύλου και Τροόδους (κοιλιάδα Μεσαορίας) καθώς επίσης και το νότιο μέρος του νησιού. Συγκεκριμένα έχει αναπτυχθεί μεταξύ του *Σχηματισμού Κανναβιού* που χαρακτηρίζεται από μπεντονιτικές άργιλους και ηφαιστειοκλαστικά πετρώματα και του *Σχηματισμού Λευκωσίας*, ο οποίος περιλαμβάνει ιλυόλιθους και στρώσεις ασβεστολιθικών ψαμμιτών και μαργών.²

¹ Εκπαιδευτικό Εργαλείο Κυπριακής Γεωλογικής Κληρονομιάς (<http://www.cyprusgeology.org>)

² Το ίδιο

Όμως ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών εξέφρασε επιφυλάξεις κατά πόσον η εταιρεία θα συνεργαζόταν για ανταλλαγή επειδή όπως ανέφερε «...υπάρχουν παραδείγματα όπου κάτι τέτοιο καθίσταται ανεπιθύμητο τελικά από τους ιδιοκτήτες, λόγω των χρονοβόρων διαδικασιών που ακολουθούν ογερπλεκόμενες κρατικές υπηρεσίες...».

Σύμφωνα με τον ίδιο, «...το θέμα διερευνήθηκε εξαντλητικά από το Πολεοδομικό Συμβούλιο και κανένα από τα στοιχεία και τις γνωματεύσεις που τέθηκαν ενώπιόν του, ακόμα και με την προσωπική παρουσία των εκπροσώπων της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος και του Ταμείου Θήρας, δικαιολογεί τη διατήρηση του βόρειου τμήματος της Λίμνης Παραλιμνίου, που μέχρι το 2007 ήταν ενταγμένο σε Οικιστική Ζώνη, σε Ζώνη Προστασίας. Επιπρόσθετα, με βάση τη θέση που ο Διευθυντής του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως έχει εκφράσει στο Πολεοδομικό Συμβούλιο, η Πολεοδομική Αρχή πιθανόν να χορηγήσει πολεοδομική άδεια για το διαχωρισμό της αναφερόμενης περιοχής σε οικιστικά οικόπεδα...».

Καταλήγοντας, ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών εισηγήθηκε τα τεμάχια της εταιρείας να ενταχθούν στην οικιστική ζώνη με συντελεστή δόμησης 0, 60: 1.

Η άποψη του Διευθυντή του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως ήταν αντίθετη. Τόνισε ότι επειδή, ο Δήμος Παραλιμνίου επιθυμεί να διατηρηθεί το καθεστώς της Λίμνης ως ζώνη προστασίας, οι περιβαλλοντικές οργανώσεις προβληματίστηκαν αρκετά, τίθεται θέμα ασφάλειας των κατοίκων της γειτνιάζουσας περιοχής από πιθανή υπερχείλιση της Λίμνης σε περίπτωση που μειωθεί η έκταση της, η Λίμνη αποτελεί την ταυτότητα και είναι μέρος της ιστορίας του Παραλιμνίου, θα πρέπει το Πολεοδομικό Συμβούλιο να αποφασίσει να παραμείνει στη ζώνη προστασίας.

Στην εν λόγω συνεδρίαση, άλλα μέλη του Συμβουλίου ανέφεραν ότι θα πρέπει να προστατευθεί το περιβάλλον με τη διατήρηση της ζώνης προστασίας αλλά ταυτόχρονα θα πρέπει να «...μην ζημιωθεί ο ιδιοκτήτης που έχει ιδιοκτησία στη συγκεκριμένη περιοχή και πρέπει να επιλυθεί το θέμα αυτό με ανταλλαγή τεμαχίων ίσης αξίας γης, νοουμένου ότι η διαδικασία δεν θα είναι χρονοβόρα...».

Ωστόσο, ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών επεσήμανε ότι σε σχετικά πρόσφατη συνομιλία του με εκπρόσωπο της εταιρείας, του δήλωσε ότι δεν επιθυμεί εμπλοκή σε διαδικασίες ανταλλαγής «...λόγω της διαπίστωσης ότι το δημόσιο κινείται εξαιρετικά αργά σε ανάλογες περιπτώσεις...».

Στην 623^η συνεδρίαση ημερ. 16 Σεπτεμβρίου 2008, ο Πρόεδρος του Πολεοδομικού Συμβουλίου έθεσε σε ψηφοφορία της δυο επικρατέστερες απόψεις των μελών του.

Υπέρ της άποψης ένταξης των τεμαχίων της εταιρείας στην οικιστική ζώνη Κα8 με συντελεστή δόμησης 0, 60:1 τάχθηκε η πλειοψηφία των μελών του Συμβουλίου.

Η δεύτερη άποψη αφορούσε στην διατήρηση των τεμαχίων στη ζώνη προστασίας με πρόνοια στο κείμενο του Τοπικού Σχεδίου ο συντελεστής δόμησης να μην υπερβαίνει το 0,60:1 σε περίπτωση έκδοσης της άδειας διαχωρισμού.

Στην έκθεση του σε σχέση με τις ενστάσεις εναντίον του Τοπικού Σχεδίου, το Πολεοδομικό Συμβούλιο, εισηγήθηκε μεταξύ άλλων, τη «...Μετατροπή μέρους της υφιστάμενης Ζώνης Προστασίας στο βορειοδυτικό τμήμα της Λίμνης.....σε Οικιστική Ζώνη (...Κα8, συντελεστής δόμησης 0,60:1, ποσοστό κάλυψης 0,35:1 και ανώτατος αριθμός ορόφων 2....Λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος, τις προηγούμενες δεσμεύσεις για την περιοχή, καθώς και την ανάγκη διατήρησης της δυνατότητας περιοδικής αποστράγγισης της Λίμνης....».

7. Η πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών και η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου

Σύμφωνα με έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών ημερ. 6 Μαρτίου 2009, ο Υπουργός Εσωτερικών αφού μελέτησε τις υποβληθείσες ενστάσεις εναντίον του Τοπικού Σχεδίου Παραλιμνίου και έλαβε υπόψη τις σχετικές εισηγήσεις της Επιτροπής Μελέτης Ενστάσεων (ΕΜΕ) και του Πολεοδομικού Συμβουλίου, κατέληξε μεταξύ άλλων στη μη υιοθέτηση της εισήγησης της ΕΜΕ σε σχέση με την περιοχή της Λίμνης, «...μέρος της υφιστάμενης Ζώνης Προστασίας Δα1 στο βορειοδυτικό τμήμα της Λίμνης, να

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α23

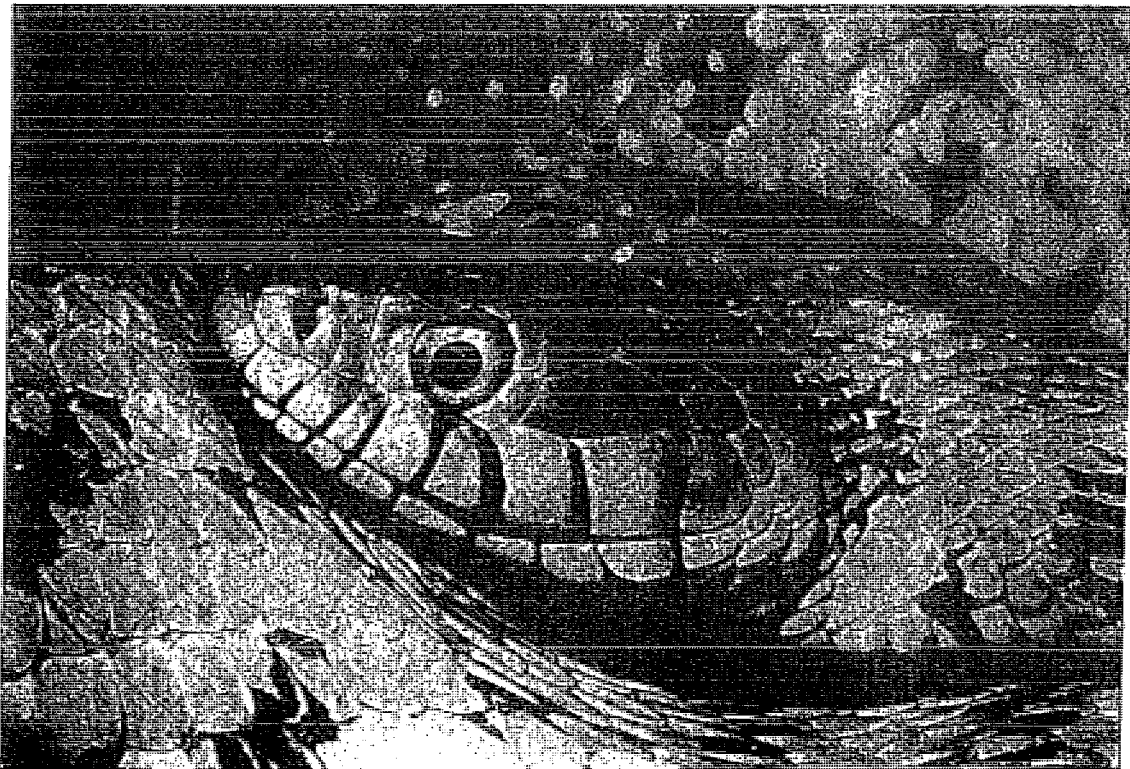
Μελέτη της Αυστριακής εμπειρογνώμονος (Dr. Birgit Blosat, *Study for the Conservation and Protection of the Cypriot grass snake*, November 2002), σελίδα 60

(σελ. 122 - 123)

**Study for the
Conservation and Protection
of the Cypriot Grass Snake
(*Natrix natrix cypriaca*)**

- Field Research and Management Suggestions -

Final Report

by

Dr. BIRGIT BLOSAT

November 2002

6.6 Agriculture and Irrigation

All water bodies investigated intensely during this study - except Paralimni lake - are secondary habitats which were created by man as freshwater reservoirs for irrigation purpose.

Consumption of water and the resulting constantly dropping water level in Xyliatos dam, Lagoudhera pond and Kato Moni ponds obviously does not cause any damage to the viability of the amphibian and snake populations. The drying up of small ponds like in Kato Moni is not necessarily negative, because all unintentionally stocked fish will die and therefore can not establish themselves in these habitats. It was obvious that the only amphibian pond in Kato Moni was free of fish and dried up first.

A different situation is found in Paralimni lake. The water loss is caused by several factors. During winter and early spring the lake is filled with water if sufficient rainfall took place during the winter months. Due to the huge water surface and the hot climate in that area (compare Fig. 7-9) it is more prone to evaporation than the other water bodies. A ditch running along the eastern part of the lake can drain the whole area by a gate at the north-eastern end of the lake. This gate was opened early this year probably in preparation to drain the lake faster in order to construct the motocross yard. Additionally, the water of the remaining ponds is used for irrigating the adjacent potato fields and other crops. Eight pumps are installed permanently at the western edge of the lake, but only three pumps were running maximum at the same time (Figs. A17, A18, A22). The pumping of water with the permanent pumps ended in June/July, but water was still regularly taken with mobile pumps and loaded into trucks (Fig. A70). Since pumping by the permanent pumps was stopped, the water level apparently dropped slower. A severe negative impact caused by the pumping did probably not occur in 2002. Pond 6 could keep the water for a long time until the onset of September and can presumably keep it permanently in 2002. The severe impact of pumping during a drought year is evident. Although it is obviously no catastrophe when some ponds dry out during the season. The development of the tree frogs and green toads was quick, because juveniles were already found at the onset of May. Juvenile water frogs were found in June/July. If water could be kept until the end of July or the beginning of August it would probably be suitable for most species.

The environmental problems caused by leaking pumps (Fig. A63) or oil remaining in barrels sheltering the pipes (Fig. A64) is probably worse than the problems mentioned before. It is well known that even small amounts of oil can contaminate large amounts of water.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α24

Επιστολή του Τμήματος Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών,
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος
Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας 18 Νοεμβρίου 2008,
παράγραφος 3

(Σελ. 125 - 126)

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ
ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ
ΕΡΕΥΝΩΝ (ΤΑΘΕ)
ΛΕΥΚΩΣΙΑ 1416

Αρ. Φακ.: 02.10.003
Αρ. Τηλ.: +357.22.807.852
E-mail: margyrou@dfmr.moa.gov.cy

18 Νοεμβρίου 2008

Διευθυντή
Υπηρεσίας Περιβάλλοντος
(Αρ. Φαξ: 22774945)

Θέμα: Επιτροπή Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
Νόμος Αρ. 140(I)/2005
(β) ΜΕΕΠ για το διαχωρισμό 304 οικοπέδων
της εταιρείας Pier Cyprian Estates Ltd στη Λίμνη Παραλιμνίου
και για τον επηρεασμό του πληθυσμού του κυπριακού νερόφιδου
Natrix natrix cypriaca από το διαχωρισμό (ΑΜΧ/00822/2006).

Σε συνέχεια της σύσκεψης που πραγματοποιήθηκε στις 6 Νοεμβρίου στα Γραφεία σας σε σχέση με την αξιολόγηση της ΜΕΕΠ για το διαχωρισμό 304 οικοπέδων της εταιρείας Pier Cyprian Estates Ltd στη Λίμνη Παραλιμνίου, σας αποστέλλονται γραπτώς, όπως μας ζητήθηκε στην εν λόγω σύσκεψη, οι απόψεις και θέσεις του Τμήματός μας αναφορικά με το εν λόγω θέμα:

- 1) Το ενδημικό νερόφιδο, το οποίο απαντάται στη Λίμνη Παραλιμνίου, βρίσκεται στα όρια εξαφάνισης (critically endangered) καθώς ο αναπαραγωγικός πληθυσμός του το 2002 αποτελείτο περίπου από 48 ενήλικα άτομα, των οποίων η επιβίωση διακυβεύεται, καθώς ο αναπαραγωγικός πληθυσμός είναι κάτω των ορίων (σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία, το μέγεθος ενός βιώσιμου αναπαραγωγικού πληθυσμού πρέπει να ξεπερνά τα 50 ενήλικα άτομα). Οι διάφορες πιέσεις στον οικοτόπο όπως η έλλειψη νερού λόγω άντλησης από τις μικρές λίμνες ή λόγω εκτεταμένων περιόδων ανομβρίας, η αστικοποίηση στις παρυφές της λίμνης, το μπάζωμα, η δημιουργία αγωνιστικής πίστας, τα σκουπίδια, κλπ., οδήγησαν με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο στην υποβάθμιση του οικοτόπου με σοβαρές συνέπειες στην επιβίωση του είδους.

- 2) Η Λίμνη Παραλιμνίου είναι ο μοναδικός φυσικός βιότοπος του υποείδους του *Natrix natrix cypriaca*, του οποίου η περιοχή εξάπλωσης περιορίζεται μόνο στην περιοχή της Λίμνης. Η σημαντικότητα της Λίμνης για την επιβίωση του είδους, το οποίο αποτελεί και είδος προτεραιότητας σύμφωνα με την Οδηγία των Οικοτόπων (92/43/ΕΟΚ), είχε επιστημονικά αναγνωριστεί και τεκμηριωθεί από την εμπειρογνώμονα που μετακάλεσε η κυβέρνηση στα πλαίσια της μελέτης «Study for the conservation and protection of the Cypriot grass snake (*Natrix natrix cypriaca*)». Συνολικά, η περιοχή εξάπλωσης του νερόφιδου στην Κύπρο είναι γύρω στα 320 ha, εκ των οποίων η Λίμνη Παραλιμνίου αποτελεί τα 288 ha. Μεταξύ των μέτρων που εισηγήθηκε η εμπειρογνώμονας για την προστασία του νερόφιδου και για διασφάλιση της μακροπρόθεσμης επιβίωσης του, περιλαμβάνεται και η περίληψη της Λίμνης Παραλιμνίου στο Δίκτυο «Φύση 2000», πράγμα το οποίο το Τμήμα μας προώθησε με τη συμπλήρωση του Τυποποιημένου Εντύπου Δεδομένων (SDF) το 2006, σε συνεργασία με τα άλλα αρμόδια τμήματα (Ταμείο Θήρας – πτηνοπανίδα, Τμήμα Δασών – χλωρίδα) και ακολούθως απέστειλε στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος για προώθηση του προς την Ε.Ε..
- 3) Σημειώνεται ότι γενικά η μείωση ενός οικοτόπου ή η οποιαδήποτε επέμβαση η οποία είναι μη αναστρέψιμη, αναμφίβολα θα έχει σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στην επιβίωση των ειδών που υποστηρίζονται από τον οικοτόπο. Στην περίπτωση του νερόφιδου, του οποίου ο πληθυσμός είναι διασπαρμένος (fragmented) και απομονωμένος σε διάφορες περιοχές, η μείωση οποιουδήποτε οικοτόπου του, αναμφίβολα θα έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο είδος με την ενδεχόμενη εξαφάνισή του.
- 4) Με βάση τα πιο πάνω, το Τμήμα μας δε συμφωνεί με την εν λόγω ανάπτυξη μέσα στην περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου.

Μαρίνα Αργυρού
για Διευθυντή

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α25

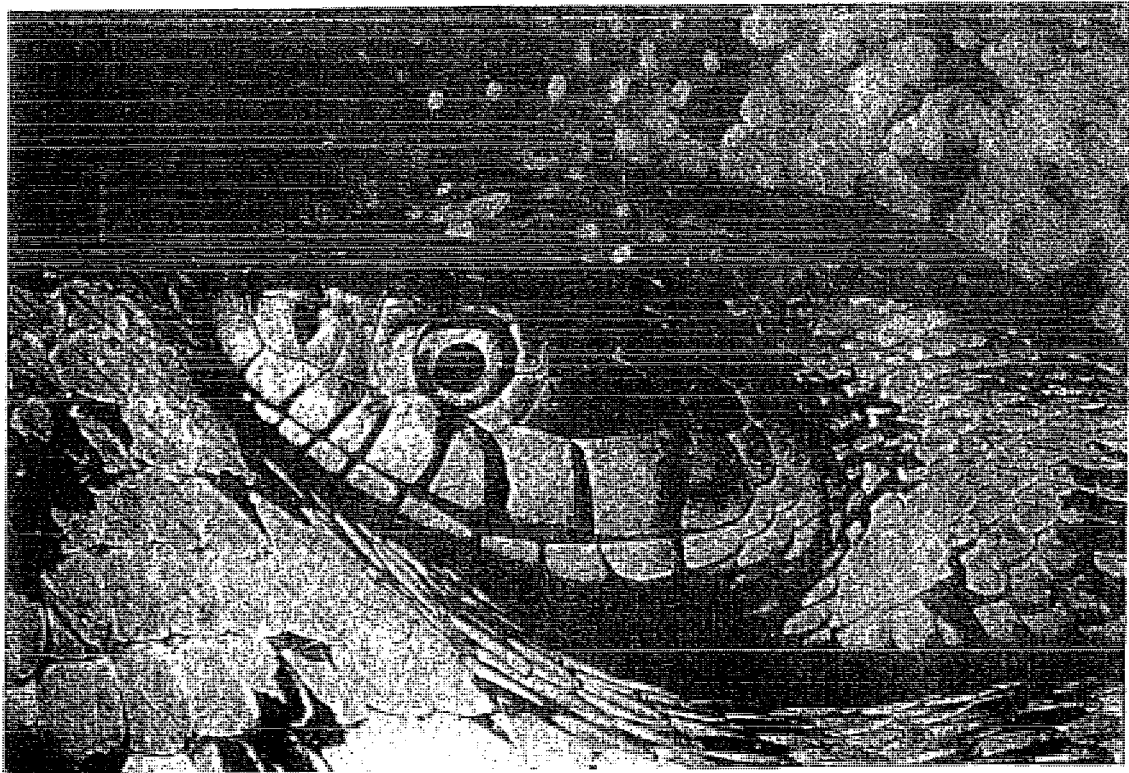
Μελέτη της Αυστριακής εμπειρογνώμονος (Dr. Birgit Blosat, *Study for the Conservation and Protection of the Cypriot grass snake*, November 2002), σελίδες 58-59, παράγραφος 6.4

(σελ. 128 - 130)

**Study for the
Conservation and Protection
of the Cypriot Grass Snake
(*Natrix natrix cypriaca*)**

- Field Research and Management Suggestions -

Final Report

by

Dr. BIRGIT BLOSAT

November 2002

As shown in Table 18 at least six protected species have been shot just for fun – the carcasses were found on the embankments or on the water surface of the ponds. Executed grass snakes have been found tied up to branches (KOOREVAAR & KARSTEN pers. commun.), knotted (Fig. A53) or decapitated (Fig. A54). A probably also shot mummified snake was found in May at pond 2,

According to information from local people a competition was carried out during the last years to shoot as many “dangerous” grass snakes as possible. Obviously this sport shooting on strictly protected species continued in 2002.

The percentage of dead snakes of all captured individuals of Paralimni (8%) was more than double as in Xyliatos, with 3% in 1994-96 (BLOSAT 1998a). Since only executed adult specimen have been found and taking into consideration that this subpopulation is much smaller than the former Xyliatos subpopulation the severe threat which is caused to the viability of this population by killing the mature individuals is evident.

More patrolling and an appropriate prosecution of these offenders is thus urgently needed.

Poaching was not observed at the other sites.

6.4 Recreation and Tourism

Tourism is a minor problem at all three sites. Only in Xyliatos tourists and local people have been observed hiking occasionally around the dam or just having a stop at the road taking a view. The hikers usually do not come that close to the waterside and therefore cause minor or no disturbances to the snakes.

Only in Paralimni we face severe problems with recreational activities. In 2002 a large motocross yard was constructed on the dry lake bed only 50-100 meters apart from the remaining ponds (Fig. A21). Besides the massive and negative effect that huge ditches have been excavated to drain this valuable wetland (Fig. A61) many other problems arise. This yard might be an irritating migration barrier during spring time when the lake is still flooded from the winter rains. Even at the end of April during the first visit many small ponds were scattered around the edge of Paralimni lake (Fig. A62). Therefore we can assume that the snakes use the whole area and not only the south-western part of that lake. Additionally, this motocross yard attracts many people who will cause pollution with their vehicles and by dumping their garbage. The possibility rises that oil, petrol or diesel could leak from the

vehicles or are intentionally deposited. This would poison the water and cause a severe catastrophe to the environment.

The installation of this facility is totally irresponsible at this site and it should be removed as soon as possible.

6.5 Ophidophobia

Snakes are not even a favourite group of animals to the majority of humans. Therefore, in many countries people are scared and afraid of snakes and often kill whatever resembles a snake. DODD (1987) notes that some scientists have speculated snake phobia maybe being a product of human evolution (i.e. WILSON 1984, see STEINHART 1984). Cypriots are also scared of snakes and behave similar (e.g. LANITIS 1990). This snake phobia seems to be a product of education, tradition (bible), ignorance and the fact that the most venomous snake species of Europe – the blunt-nosed viper (*Vipera lebetina*) – is widespread and common all over Cyprus. Due to the lack of knowledge snakes can not be distinguished by most people (HADJISTERKOTIS & BLOSAT in prep.). Therefore the normal patterned morph of the grass snake can be confused with the venomous viper and killing of grass snakes by local people is common.

The only site which is regularly frequented by people is Xyliatos dam. Not only fishermen but also tourists and local people visit or hike around the dam. Hikers or visitors rarely come close to the water and have a lower chance to spot a snake than a fisherman remaining at one place for a long time. In Kato Moni only hunters could be observed and the owners and staff from the pig farm, but this area is rarely frequented by people. In Paralimni mainly hunters or farmers handling the pumps and pipes have been observed close to the ponds.

Although all areas are frequented by local people who are not hunters or fishermen it is obvious that the most dangerous group are the latter two as already mentioned above.

Furthermore, governmental staff spraying the wetlands with pesticides comes close to the water and may jeopardize the snakes. They have been observed with large sticks as defence against snakes, but they have not been informed about the protected and harmless snake species on Cyprus, which was complained by them.

This shows that special information sheets (e.g. BLOSAT et al 1996) and more information about snakes and wildlife in general should be spread over Cyprus.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α26

Επιστολή του Τάμειου Θήρας, Διαχείριση Άγριας Ζωής,
Υπουργείο Εσωτερικών Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνίας
17 Φεβρουαρίου 2009

(σελ. 132 - 133)

Φακ./Ref.: 181/2005
Τηλ./Tel.: 00 357 22 867786
Φαξ./Fax: 00357 22 867780
E-mail: wildlife.thira@cytanet.com.cy
Web Site: www.cypruswildlife.gov.cy

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ
ΤΑΜΕΙΟ ΘΗΡΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΠΟΛΥ ΕΠΕΙΓΟΝ
ΜΕ ΤΟ ΧΕΡΙ

17 Φεβρουαρίου, 2009

κ. Α. Αντωνίου
Διευθυντή Υπηρεσίας Περιβάλλοντος
(με παράκληση όπως κοινοποιηθεί σε όλα τα μέλη της
Επιτροπής ΜΕΕΠ).

Θέμα: Επιτροπή Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
Νόμος Αρ. 140(Ι)/2005
ΜΕΕΠ για το διαχωρισμό 304 οικοπέδων
εντός της Λίμνης Παραλιμνίου.

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα και σε συνέχεια συνάντησης που έγινε στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος σε σχέση με την αξιολόγηση της ΜΕΕΠ για το διαχωρισμό 304 οικοπέδων εντός της Λίμνης Παραλιμνίου, σας αποστέλλονται γραπτώς, όπως ζητήθηκε, οι θέσεις του Τμήματός αναφορικά με το εν λόγω θέμα:

1. Η περιοχή έχει αναγνωριστεί από το Πτηνολογικό Σύνδεσμο ως Σημαντική Περιοχή για τα πουλιά, ή IBA από το 2004. Η Λίμνη παρουσιάζει αξιολογική ορνιθολογική αξία και ειδικά στην Κύπρο όπου οι Λίμνες οι οποίες υποστηρίζουν συγκεκριμένα είδη πτηνών είναι ελάχιστες και σπάνιες.
2. Η Λίμνη του Παραλιμνίου είναι μία από τις ελάχιστες (εναπομείναντες) λίμνες του νησιού, που παρά τις διάφορες πιέσεις που δέχεται, εξακολουθεί να έχει ιδιαίτερη σημασία για την πτηνοπανίδα. Στη περιοχή αναπαράγονται δύο πολύ σημαντικά είδη του Παραρτήματος I, της Πελλοκατερίνας (*Vanellus spinosus*) του Καλαμοκανά (*Himantopus himantopus*), ενώ απαντά ως φωλεάζον και ο Χαραδριός ο Αλεξανδρινός (*Charadrius alexandrinus*). Ιδιαίτερα για το 1^ο είδος αποτελεί τη καλύτερη περιοχή φωλεοποίησης στην ελεύθερη Κύπρο με πληθυσμούς που φτάνουν και τα 8-12 ζευγάρια. Άλλα σημαντικά είδη του Παρ. I που απαντούν στην περιοχή είναι η Χαλκόκοτα (*Plegadis falcinellus*), η αλκυώνη (*Alcedo atthis*), ο ερωδιός ο πορφυρός (*Ardea purpurea*), ο Μικρός Άσπρος Ερωδιός *Egretta gerzetta* ο νυκτοκόρακας (*Nycticorax nycticorax*), η Αβοκέττα (*Recurvirostra avosetta*), ο Βορτακοφάς (*Ardeola ralloides*), ο μικρός Ιξόβρυχος (*Ixobrychus minutus*), είδη Κίρκων (*Circus spp.*), διάφορα είδη δακκανούρας (*Lanius spp.*), είδη πάπας κλπ. Φλαμίγκος επίσης καταγράφονται τακτικά στη περιοχή. Το Ταμείο Θήρας διεξάγει τακτικές παρατηρήσεις και καταμετρήσεις στην περιοχή και η Λίμνη Παραλιμνίου εντάσσεται στο δίκτυο περιοχών παρακολούθησης.
3. Η μελέτη η οποία παρουσιάστηκε στην Επιτροπή ΜΕΕΠ από τον μελετητή παρόλο που σε αρκετά σημεία καταδεικνύει την ορνιθολογική σημασία της

Λίμνης, στο τέλος συμπεράνει ότι η κατασκευή 304 οικοπέδων εντός της Λίμνης δεν θα επιφέρει σημαντικές επιπτώσεις, συμπέρασμα με το οποίο δεν συμφωνούμε. Τα διαθέσιμα επιστημονικά στοιχεία για τη περιοχή δεν μπορούν να τύχουν αμφισβήτησης.

4. Σημειώνεται ότι εκκρεμεί υπόθεση εναντίων της Δημοκρατίας για μη συμπερίληψη της Λίμνης Παραλιμνίου στο δίκτυο του «Φύση 2000» και σαν περιοχή Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) για τα Άγρια Πτηνά. Σαν πρώτο στάδιο εγκρίθηκε από την Επιστημονική Επιτροπή η συμπερίληψη της Λίμνης Παραλιμνίου ως ΖΕΠ, εξαιρουμένης όμως της προτεινόμενης περιοχής ανάπτυξης, εν αναμονή της αξιολόγησης της ΜΕΕΠ για το προτεινόμενο έργο.
5. Η ανάπτυξη των 304 οικοπέδων εντός της Λίμνης θα επιφέρει εκτός από σημαντική μείωση του βιότοπου και επομένως σημαντική επίπτωση στην υποψήφια περιοχή, πολλαπλά προβλήματα όχλησης καθώς και σημαντική διατάραξη του βιότοπου που θα απομείνει. Οι επιπτώσεις στα πτηνά θα είναι σημαντικές και μη αναστρέψιμες. Συμπληρωματικά αναφέρεται ότι με βάση το δημοσιευμένο Τοπικό Σχέδιο Παραλιμνίου (εγκεκριμένο από τον Οκτώβριο του 2006), η περιοχή είναι χαρακτηρισμένη ως προστατευόμενη με άκρως απαγορευτικό συντελεστή δόμησης (Δα1 με συντελεστή 0,005 : 1.000).
6. Η προτεινόμενη ανάπτυξη είναι ένα έργο τεραστίων διαστάσεων το οποίο σε καμία περίπτωση δεν συνάδει με την οικολογική συνοχή και ισορροπία η οποία πρέπει να υπάρχει εντός ενός υγροτόπου και προστατευόμενης περιοχής. Με βάση τα πιο πάνω είμαστε ενάντιον της ανάπτυξης εντός της Λίμνης. Υπενθυμίζεται ότι με βάση την Ευρωπαϊκή νομολογία και αποφάσεις του Δικαστηρίου, συγκεκριμένα την υπόθεση C-374/98, Επιτροπή εναντίον Γαλλικής Δημοκρατίας, Basses Corbières) περιοχή η οποία είναι υποψήφια για ένταξη ως περιοχή ΖΕΠ και δεν έχει ακόμα υποβληθεί (όπως η περίπτωση της υπό εξέταση περιοχής) δεν ισχύουν τα άρθρα 6 (3) & 6 (4) των οικοτόπων αλλά το άρθρο 4 (4) της Οδηγίας για τα Άγρια Πτηνά το οποίο και δεν επιτρέπει καμία επέμβαση στην υποψήφια ΖΕΠ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α27

Γνωμάτευση της Επιτροπής Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από την υλοποίηση διαχωρισμού οικοπέδων στο βόρειο άκρο της Λίμνης Παραλιμνίου και ιδιαίτερα στον πληθυσμό του *Natrix natrix Cypriaca*, Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος Κυπριακής Δημοκρατίας σελίδες 3-4, παράγραφοι 3.1.1-3.1.4

(σελ. 135 - 137)

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 13 ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ
ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΝΟΜΟΥ Ν.140(Ι)/2005

ΜΕΛΕΤΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ
ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΩΝ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΑΚΡΟ ΤΗΣ ΛΙΜΝΗΣ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ ΚΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ
ΣΤΟΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΝΕΡΟΦΙΔΟΥ
Natrix natrix cypriaca

Η Επιτροπή Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων εξέτασε στις 22 Οκτωβρίου, 2008 τη Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) του έργου, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου [Ν.140(Ι)/2005]. Για το συγκεκριμένο έργο είχε ετοιμαστεί Προκαταρκτική Εκτίμηση Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΠΕΕΠ) η οποία εξετάστηκε στις 17 Δεκεμβρίου 2007 και αποφασίστηκε όπως ετοιμαστεί μία πλήρης Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον. Τα σχετικά πρακτικά τα συνεδρίας επισυνάπτονται.

1. Χαρακτηριστικά του έργου που έχουν αναλυθεί στην ΜΕΕΠ

Το συγκεκριμένο έργο αφορά πρόταση για διαχωρισμό 304 οικοπέδων συνολικής έκτασης 369, 800 τ.μ. από την Εταιρεία Pier Cyprian Estates Ltd στο Β/Δ μέρος της Λίμνης Παραλιμνίου. Από αυτά, τα 212,650 m² θα διαχωριστούν σε 304 οικόπεδα, ενώ άλλα 111,510 m² θα χρησιμοποιηθούν για την κατασκευή του οδικού δικτύου. Τα εναπομείναντα 45,640 m² θα μετατραπούν σε δημόσιους χώρους πρασίνου και χώρους άλλης δημόσιας χρήσης.

Το οδικό δίκτυο και τα πεζοδρόμια θα κατασκευαστούν σύμφωνα με τα πρότυπα του Τμήματος Δημοσίων Έργων για δρόμους σε αστικό περιβάλλον. Στο οδικό δίκτυο θα τοποθετηθεί η απαραίτητη υποδομή για τις υπηρεσίες κοινής ωφελείας, όπως δίκτυο της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου, της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, υδατοπρομήθειας, αποχέτευσης και αγωγού όμβριων.

Τα κυριότερα θέματα που αναλύονται εντός της μελέτης, είναι τα ακόλουθα :

- Περιγραφή του υφιστάμενου περιβάλλοντος, με ιδιαίτερη σημασία στα θέματα οικολογίας, τοπογραφίας και μορφολογίας, δημόσιας υποδομής, αισθητικής, πολεοδομίας και χρήσεις γης.
- Περιγραφή του προτεινόμενου έργου, με ιδιαίτερη σημασία στα γεωμετρικά χαρακτηριστικά, τη δυναμικότητα του, τις απαραίτητες κατασκευαστικές εργασίες

3. Επιπτώσεις στο περιβάλλον σύμφωνα με την ΜΕΕΠ

Λόγω της φύσεως του έργου και δεδομένου ότι η υλοποίηση του θα αλλάξει το χαρακτήρα της περιοχής εντός των τεμαχίων που θα διαχωριστούν, οι επιπτώσεις μπορούν να διαχωριστούν σε επιπτώσεις κατά το στάδιο της κατασκευής του έργου και επιπτώσεις κατά τη λειτουργία του. Οι σημαντικότερες από αυτές αναφέρονται πιο κάτω:

3.1. Επιπτώσεις κατά την κατασκευή του προτεινόμενου Έργου

3.1.1. Επιπτώσεις στη Δημόσια Υποδομή

Η μόνη σοβαρή επιβάρυνση στη δημόσια υποδομή αφορά το οδικό δίκτυο, το οποίο κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών θα χρησιμοποιείται από βαριά οχήματα του εργοταξίου.

3.1.2 Επιπτώσεις από την Αύξηση Επιπέδων Θορύβου

Αναμένεται ότι τα επίπεδα θορύβου, στο χώρο του εργοταξίου θα αυξηθούν κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών έργων. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των υπολογισμών που έγιναν με ειδικό λογισμικό και που παρουσιάζεται εντός της μελέτης, τα μέγιστα επίπεδα θορύβου σε απόσταση 500 μέτρων από το εργοτάξιο υπολογίζονται να ανέρχονται σε περίπου 58.6 dBA.

Λόγω του η περιοχή μελέτης βρίσκεται πλησίον οικιστικής ζώνης, αναμένεται ότι, θα υπάρξει περιορισμένος επηρεασμός των κατοίκων της περιοχής.

Σημαντικότερος θεωρείται ο επηρεασμός της πτηνοπανίδας της περιοχής αφού παρατηρείται μεγάλος αριθμός πτηνών στην ευρύτερη περιοχή. Ενδέχεται ότι, τα διάφορα είδη πτηνοπανίδας θα εγκαταλείψουν προσωρινά το χώρο της Λίμνης που γειτνιάζει με την άμεση περιοχή μελέτης. Η επίπτωση αυτή θεωρείται ως ανατρέψιμη, αφού τα πτηνά θα μπορούν να χρησιμοποιήσουν άλλα μέρη της Λίμνης και να επιστρέψουν στους χώρους που θα γειτνιάζουν με την ανάπτυξη μετά το τέλος των κατασκευαστικών εργασιών.

3.1.3 Επιπτώσεις στην Ποιότητα της Ατμόσφαιρας

Η αύξηση των επιπέδων σκόνης κατά τις κατασκευαστικές εργασίες του προτεινόμενου έργου και ιδιαίτερα κατά την περίοδο διεξαγωγής των χωματουργικών εργασιών, αναμένεται ότι θα επιβαρύνει την υφιστάμενη ποιότητα της ατμόσφαιρας σε τοπικό επίπεδο. Στην περίπτωση που οι χωματουργικές εργασίες διεξαχθούν κατά τη θερινή περίοδο, οι ποσότητες σκόνης που θα απελευθερωθούν στην ατμόσφαιρα θα είναι πολύ μεγαλύτερες παρά από οποιαδήποτε άλλη εποχή.

Επίσης, στην περίπτωση που τα μάζα που θα μεταφερθούν στην περιοχή, παραμείνουν αποθηκευμένα στο χώρο του εργοταξίου για μεγάλο χρονικό διάστημα, τότε το πρόβλημα παρουσίας σκόνης θα είναι ακόμα πιο αισθητό. Η παρουσία σκόνης πιθανό να επηρεάσει τις παραπλήσιες περιοχές του προτεινόμενου έργου και κυρίως το βιολογικό περιβάλλον που συνορεύει με την άμεση περιοχή μελέτης, όπως πχ τη φωτοσυνθετική λειτουργία των φυτών λόγω της αυξημένης σκόνης.

Όσο αφορά την εκπομπή αερίων ρύπων (CO, HC, SO₂, και NO_x), κατά την κατασκευαστική φάση του έργου, θα προέρχεται κυρίως από:

- τα βαριά οχήματα (φορτηγά, εκσκαφείς, φορτωτές και παρόμοιου τύπου μηχανήματα) που θα χρησιμοποιηθούν για τη μεταφορά των υλικών κατασκευής και των προϊόντων εκσκαφής.
- τη μεταφορά και την εκφόρτωση των υλικών κατασκευής.
- τη χρήση των απαραίτητων μηχανημάτων για την κατασκευή του οδικού δικτύου.

3.1.4 Επιπτώσεις από τη Δημιουργία Στερεών και Υγρών Αποβλήτων

Η κυριότερη διεργασία δημιουργίας στερεών αποβλήτων κατά τις κατασκευαστικές εργασίες, αφορά τη δημιουργία μπαζών από τις χωματουργικές εργασίες και τη διαχείριση του χωμάτινου υλικού που θα μεταφερθεί στο χώρο για επιχωματώσεις. Μέρος των μπαζών που θα αφαιρεθούν αναμένεται να είναι κατάλληλο για επιχωματώσεις και ενδέχεται ότι ένα μεγάλο μέρος τους θα χρησιμοποιηθεί για το δεύτερο στάδιο των κατασκευαστικών εργασιών. Μέρος αυτών των μπαζών που δεν θα χρησιμοποιηθεί για τις κατασκευαστικές εργασίες του προτεινόμενου έργου, μπορεί να διατεθεί σε άλλες αναπτύξεις της περιοχής μελέτης.

Το χωμάτινο υλικό που θα μεταφερθεί στο χώρο για επιχωματώσεις αναμένεται να μεταφέρεται σε δόσεις. Η μακροχρόνια αποθήκευση του υλικού αυτού στο χώρο της Λίμνης ενδέχεται να δημιουργήσει περιβαλλοντικά προβλήματα που σχετίζονται κυρίως με το μπάζωμα των ρυακίων και τη μεταφορά χόματος από τα όμβρια νερά κατά τους χειμερινούς μήνες.

Οι ποσότητες υγρών αποβλήτων που θα δημιουργηθούν, κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών, θα είναι μικρές, και θα προέρχονται κυρίως από το προσωπικό του εργοταξίου (αστικά απόβλητα).

3.2 Επιπτώσεις κατά τη λειτουργία του προτεινόμενου Έργου.

Η λειτουργία του έργου στα πλαίσια της μελέτης αυτής θεωρείται η ολοκλήρωση της ανέγερσης στο συγκεκριμένο χώρο.

3.2.1 Επιπτώσεις στους Υδάτινους Πόρους.

Η λειτουργία του προτεινόμενου έργου αναμένεται να προκαλέσει αλλαγές στην επιφανειακή ροή όμβριων υδάτων της ευρύτερης περιοχής.

Η επικάλυψη ενός μέρους της περιοχής με άσφαλτο για την κατασκευή του οδικού δικτύου, καθώς επίσης και η ανέγερση των κατοικιών, θα επιφέρει τη μείωση της ικανότητας απορρόφησης των όμβριων υδάτων και της διοχέτευσης τους στους φυσικούς αποδέκτες της περιοχής. Το γεγονός αυτό απαιτεί τον σχεδιασμό και την κατασκευή κατάλληλου συστήματος αποχέτευσης όμβριων για την απόληψη των οποιωνδήποτε αρνητικών αλλαγών στα υδρολογικά δεδομένα της περιοχής, ο οποίος θα πρέπει γίνει στα πλαίσια της ετοιμασίας πλήρους υδρολογικής μελέτης πριν την έκδοση πολεοδομικής άδειας για την ανέγερση των κατοικιών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α28

Γνωμάτευση της Επιτροπής Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από την υλοποίηση διαχωρισμού οικοπέδων στο βόρειο άκρο της Λίμνης Παραλιμνίου και ιδιαίτερα στον πληθυσμό του *Natrix natrix Cypriaca*, Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος Κυπριακής Δημοκρατίας σελίδες 6-8.

(σελ. 138-142)

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 13 ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ
ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΝΟΜΟΥ Ν.140(Ι)/2005

ΜΕΛΕΤΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ
ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΩΝ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΑΚΡΟ ΤΗΣ ΛΙΜΝΗΣ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ ΚΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ
ΣΤΟΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΝΕΡΟΦΙΔΟΥ
Natrix natrix cypriaca

Η Επιτροπή Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων εξέτασε στις 22 Οκτωβρίου, 2008 τη Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) του έργου, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου [Ν.140(Ι)/2005]. Για το συγκεκριμένο έργο είχε ετοιμαστεί Προκαταρκτική Εκτίμηση Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΠΕΕΠ) η οποία εξετάστηκε στις 17 Δεκεμβρίου 2007 και αποφασίστηκε όπως ετοιμαστεί μία πλήρης Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον. Τα σχετικά πρακτικά τα συνεδρίας επισυνάπτονται.

1. Χαρακτηριστικά του έργου που έχουν αναλυθεί στην ΜΕΕΠ

Το συγκεκριμένο έργο αφορά πρόταση για διαχωρισμό 304 οικοπέδων συνολικής έκτασης 369, 800 τ.μ. από την Εταιρεία Pier Cyprian Estates Ltd στο Β/Δ μέρος της Λίμνης Παραλιμνίου. Από αυτά, τα 212,650 m² θα διαχωριστούν σε 304 οικοπέδα, ενώ άλλα 111,510 m² θα χρησιμοποιηθούν για την κατασκευή του οδικού δικτύου. Τα εναπομείναντα 45,640 m² θα μετατραπούν σε δημόσιους χώρους πρασίνου και χώρους άλλης δημόσιας χρήσης.

Το οδικό δίκτυο και τα πεζοδρόμια θα κατασκευαστούν σύμφωνα με τα πρότυπα του Τμήματος Δημοσίων Έργων για δρόμους σε αστικό περιβάλλον. Στο οδικό δίκτυο θα τοποθετηθεί η απαραίτητη υποδομή για τις υπηρεσίες κοινής ωφελείας, όπως δίκτυο της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου, της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, υδατοπρομήθειας, αποχέτευσης και αγωγού όμβριων.

Τα κυριότερα θέματα που αναλύονται εντός της μελέτης, είναι τα ακόλουθα :

- Περιγραφή του υφιστάμενου περιβάλλοντος, με ιδιαίτερη σημασία στα θέματα οικολογίας, τοπογραφίας και μορφολογίας, δημόσιας υποδομής, αισθητικής, πολεοδομίας και χρήσεις γης.
- Περιγραφή του προτεινόμενου έργου, με ιδιαίτερη σημασία στα γεωμετρικά χαρακτηριστικά, τη δυναμικότητα του, τις απαραίτητες κατασκευαστικές εργασίες

3.2.6 Επιπτώσεις στο οδικό δίκτυο

Εκτιμάται ότι, η λειτουργία του έργου δεν θα αλλοιώσει σημαντικά τους κυκλοφοριακούς φόρτους της ευρύτερης περιοχής μελέτης. Επίσης, το προτεινόμενο έργο θα εξυπηρετείται από οδικό δίκτυο το οποίο θα κατασκευαστεί σύμφωνα με τα πρότυπα του Τμήματος Δημοσίων Έργων για δρόμους σε αστικό περιβάλλον και θα συνδέεται με τη κεντρική οδό που εξυπηρετεί τη γύρω περιοχή.

3.2.7 Επιπτώσεις από συνεπακόλουθες αναπτύξεις

Λόγω του μεγέθους, της φύσεως αλλά και της γεωγραφικής θέσης του προγραμματιζόμενου έργου θεωρείται βέβαιο ότι, στο μέλλον θα υπάρξουν συνεπακόλουθες αναπτύξεις που θα θελήσουν να εκμεταλλευθούν την ύπαρξη των κατοικιών και του αυξημένου αριθμού κατοίκων στην περιοχή, όπως περίπτερα κλπ.

3.2.8 Επιπτώσεις Στο Βιολογικό Περιβάλλον

Η λειτουργία του έργου θα προσελκύσει στην περιοχή αυξημένο αριθμό κατοίκων. Η προσέλευση κόσμου στην περιοχή αναμένεται να επηρεάσει το περιβάλλον του υγροβιότοπου της Λίμνης και το κανάλι που συνορεύει με τη περιοχή μελέτης με διάφορους τρόπους όπως απόρριψη σκυβάλων εντός του καναλιού, ανεξέλεγκτη πρόσβαση εντός της Λίμνης, στους χώρους φωλεοποίησης των πουλιών και διαβίωσης του νερόφιδου κ.α.

3.3 Επιπτώσεις στο Κυπριακό Νερόφιδο *Natrix natrix cypriaca*

Όσο αφορά τις επιπτώσεις του έργου στο νερόφιδο *Natrix natrix cypriaca* στην ευρύτερη περιοχή μελέτης, αυτές παρουσιάζονται σε ξεχωριστή μελέτη που εκπονήθηκε. Οι σημαντικότερες επιπτώσεις στο νερόφιδο κατά την κατασκευή και κατά την λειτουργία του έργου αναφέρονται πιο κάτω:

3.3.1 Επιπτώσεις κατά την κατασκευή του προτεινόμενου Έργου

3.3.1.α. Μείωση της έκτασης του ενδιαίτηματος του νερόφιδου

Με την κατασκευή του έργου αναμένεται ότι το 12.85% της συνολικής επιφάνειας της Λίμνης θα χαθεί. Η έκταση αυτή, αν και είναι σημαντική, δεν περιλαμβάνει τον πυρήνα συγκέντρωσης του πληθυσμού του κυπριακού νερόφιδου που αποτελεί και το βασικό ενδιαίτημα παροχής κατάλληλων συνθηκών για αναπαραγωγή και διαβίωση του, αφού το ενδιαίτημα αυτό βρίσκεται σε μία απόσταση περίπου 600 μέτρα μακριά. Η κίνηση του νερόφιδου εντός της περιοχής μελέτης θεωρείται ιδιαίτερα περιορισμένη ως και αμελητέα.

3.3.1.β. Όχληση και στρες

Η επιτέλεση των εργασιών στην περιοχή του προτεινόμενου έργου, αναμένεται να προκαλέσει έντονη όχληση στον πληθυσμό του κυπριακού νερόφιδου που ενδέχεται να βρίσκεται στην περιοχή του καναλιού.

3.3.1.γ. Απόρριψη σκουπιδιών και μπαζών στο παρακείμενο κανάλι

Οποιαδήποτε μορφή απόρριψης λυμάτων, σκουπιδιών ή μπαζών στο παρακείμενο κανάλι στα ανατολικά της περιοχής μελέτης αναμένεται να βλάψει έντονα το ευαίσθητο αυτό οικοσύστημά με σημαντικές συνέπειες για τον πληθυσμό του κυπριακού νερόφιδου.

3.3.1.δ. Θανάτωση ατόμων και σκόπιμη υποβάθμιση του καναλιού

Η αντίδραση των εργατών σε τυχόν επαφή με το νερόφιδο δεν μπορεί να προβλεφθεί, αλλά σημαντική είναι η πιθανότητα θανάτωσης των φιδιών που εντοπίζονται. Η άγνοια και ο φόβος είναι από τους πιο σημαντικούς παράγοντες που καθορίζουν τη συμπεριφορά των ανθρώπων σε αυτές τις περιπτώσεις.

Ένας επιπρόσθετος κίνδυνος είναι η σκόπιμη υποβάθμιση του καναλιού με την κατάστροφή της βλάστησης, τη ρήξη χημικών, πετρελαίου, λαδιών κλπ, ως προληπτικό μέτρο για την απομάκρυνση των φιδιών που ενδέχεται να παρουσιαστούν.

3.3.2 Επιπτώσεις κατά την λειτουργία του προτεινόμενου έργου

3.3.2.α. Περιορισμός εκροών προς το κανάλι

Η δημιουργία του έργου, ενδέχεται να εμποδίσει σημαντικό μέρος των υδάτινων εκροών οι οποίες εμπλουτίζουν το κανάλι κατά τους χειμερινούς μήνες. Η βιωσιμότητα του οικοσυστήματος του καναλιού επηρεάζεται άμεσα από τη διοχέτευση νερού σε αυτό. Κατ' επέκταση ένα τέτοιος περιορισμός θα επιφέρει αρνητικές επιδράσεις, μέσω της γρηγορότερης αποξήρανσης του καναλιού κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, τόσο στον πληθυσμό του νερόφιδου όσο και στο οικοσύστημα του καναλιού.

3.3.2.β. Ανθρώπινη πίεση

Με την ολοκλήρωση του έργου θα καταστεί δυνατή η δημιουργία 304 κατοικιών. Εκτός από την υποβάθμιση της περιοχής λόγω της δημιουργίας του έργου, η πίεση που θα προκαλέσει η παρουσία του μεγάλου αυτού αριθμού ανθρώπων στην περιοχή δεν μπορεί να θεωρηθεί αμελητέα. Ορισμένοι βασικοί παράγοντες που αναμένεται να επηρεάσουν αρνητικά το οικοσύστημα και οι οποίοι οφείλονται εξολοκλήρου από την κατοίκηση της περιοχής είναι οι ακόλουθοι:

(i) Ρύπανση

Παρ' όλες τις ενδείξεις που θα τοποθετηθούν και τους καλάθους αχρήστων, η ρήξη σκουπιδιών και μπαζών στην περιοχή της Λίμνης που συνορεύει με την περιοχή μελέτης και εντός του καναλιού είναι σχεδόν βέβαιη.

(ii) Όχληση

Η όχληση που θα προκληθεί τόσο λόγω της συνεχούς παρουσίας του ανθρώπου στην περιοχή, όσο και λόγω της ηχορύπανσης από τα αυτοκίνητα, ενδέχεται να επηρεάσει το νερόφιδο με τρόπους που ακόμα δεν μπορούμε να γνωρίζουμε. Ενδεικτικά, στην μελέτη αναφέρονται δύο πιθανοί τρόποι (υποθέσεις) με τους οποίους ενδέχεται να επηρεαστεί ο πληθυσμός του νερόφιδου.

α – Η έντονη όχληση πιθανό να παρεμποδίσει κάποια νερόφιδα από το να κινηθούν προς την περιοχή του καναλιού για να φωλιάσουν και να γεννήσουν τα αυγά τους.

β – Λόγω της όχλησης πιθανό να επηρεαστεί αρνητικά η δράση των ώριμων ατόμων κατά την αναπαραγωγική περίοδο.

(iii) Κουνούπια - Εντομοκτόνα

Τα κουνούπια και η καταπολέμησή τους με εντομοκτόνα είναι ένας παράγοντας ιδιαίτερα σοβαρός. Οι κάτοικοι οι οποίοι θα εγκατασταθούν στην περιοχή πιθανό να αποφασίσουν να απαλλαγούν από τα κουνούπια με τρόπους τους οποίους θεωρούν οι ίδιοι καλύτερους και πιο αποδοτικούς. Χρήση λανθασμένων εντομοκτόνων, ανεξέλεγκτα από τους κατοίκους, σε κρίσιμες για την ισορροπία του οικοσυστήματος εποχές, ενδέχεται να βλάψουν ανεπανόρθωτα το οικοσύστημα του καναλιού.

(iv) Κατοικίδια ζώα

Η παρουσία κατοικίδιων ζώων (κυρίως σκύλων και γάτων) στην περιοχή μελέτης, ενδεχομένως να προξενήσει προβλήματα, κυρίως όταν θα εισέρχονται εντός της περιοχής του καναλιού. Η παρουσία κατοικίδιων στην περιοχή θα αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για τη δημιουργία φωλιών, τόσο από μέρους της πτηνοπανίδας, όσο και από μέρους της ερπετοπανίδας, ενώ οι φωλιές που ενδεχομένως να υπάρχουν κινδυνεύουν να καταστραφούν. Επιπλέον, η παρουσία τόσο των ιδίων των κατοικίδιων όσο και των οσμών τους, ενδέχεται να αποτελέσει παράγοντα απώθησης της ευαίσθητης ερπετοπανίδας από την περιοχή του οικοσυστήματος.

(v) Αδέσποτα ζώα

Με την εξάλωση των ορίων της κατοικήσιμης περιοχής αναμένεται τα οικιακά απόβλητα να αποτελέσουν πόλο έλξης για τα αδέσποτα ζώα (κυρίως γάτες). Ως εκ τούτου θα δοθεί η ευκαιρία σε αδέσποτα ζώα να πλησιάσουν την ευαίσθητη περιοχή του καναλιού οξύνοντας, έτσι το πρόβλημα καταστροφής φωλιών και εκδίωξης της αυτόχθονης πανίδας που αναφέρθηκε προηγουμένως.

(vi) Φωτισμός

Τα νερόφιδα παραμένουν δραστήρια τις θερμές νύχτες του καλοκαιριού, εκμεταλλευόμενα την υγρασία της ατμόσφαιρας για να κυνηγήσουν αμφίβια τα οποία βρίσκονται περιφερικά των λιμνών. Η φωταγώγηση της περιοχής μελέτης αναμένεται να επηρεάσει το νερόφιδο με τρόπο που, σύμφωνα με τη μελέτη, δεν μπορεί να προβλεφθεί. Όσο λιγότερος έντονος είναι ο φωτισμός το βράδυ, τόσο λιγότερο αναμένεται να επηρεαστούν οι νυχτερινές δραστηριότητες του νερόφιδου.

(vii) Οφιδοφοβία

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αναμένεται να επηρεάσουν τον πληθυσμό του φιδιού είναι η ίδια η συμπεριφορά των κατοίκων απέναντι του. Οι αρχέγονες φοβίες που έχουν οι άνθρωποι εναντίων των φιδιών, αρκετές φορές τους οδηγούν στην λήψη υπερπροστατευτικών μέτρων τα οποία ορισμένες φορές μπορεί να αποβούν αρνητικά τόσο για το οικοσύστημα όσο και για τις ίδιες τις οικογένειές τους. Όπως για παράδειγμα η τοποθέτηση δολωμάτων από Lanate ή άλλων άκρως επικίνδυνων δηλητηρίων τα οποία βλάπτουν, όχι μόνο το νερόφιδο, αλλά και όλους τους οργανισμούς που έρχονται σε επαφή μαζί τους, όπως σκύλους, γάτες, πουλιά κλπ. Επίσης, σύμφωνα με την μελέτη, μέρος των κατοίκων της περιοχής Παραλιμνίου θεωρούν το κυπριακό νερόφιδο ως επικίνδυνο φίδι και να προσπαθούν να το εντοπίσουν και να το σκοτώσουν.

Αναμφίβολα η ανέγερση 304 κατοικιών τόσο κοντά στο οικοσύστημα του κυπριακού νερόφιδου αναμένεται να οξύνει το πρόβλημα αυτό με αρνητικές συνέπειες για το νερόφιδο. Εάν δεν